

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากระบี่ เขต 1

THE RELATIONSHIP BETWEEN ACADEMIC ADMINISTRATIONS AND PARENTAL
PARTICIPATION IN EDUCATIONAL MANAGEMENT UNDER RAYONG
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

วิทยานิพนธ์

ของ

สุทธิกานต์ รอดเรือง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

พฤษภาคม 2565

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา รยอง เขต 1

THE RELATIONSHIP BETWEEN ACADEMIC ADMINISTRATIONS AND PARENTAL
PARTICIPATION IN EDUCATIONAL MANAGEMENT UNDER RAYONG PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

วิทยานิพนธ์
ของ
สุทธิกานต์ รอดเรือง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

พฤษภาคม 2565

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1

The Relationship between Academic Administrations and Parental Participation in Educational
Management under Rayong Primary Educational Service Area Office 1

สุทธิกานต์ รอดเรือง

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานสอบวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ รัชดาพรณาทิกุล)

ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(อาจารย์ ดร.วิบูลย์ บุญลอย)

กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(อาจารย์ ดร.เรณวิชัย นิลโคตร)

ได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณบดีคณะครุศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

วันที่ ๒๖ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

สุทธิกานต์ รอดเรือง. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของ
ผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี :
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร.วิบูลย์ บุญลอย กศ.ค. (การบริหารและการจัดการการศึกษา) ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล ปร.ค. (พัฒนศึกษา) กรรมการ

บทคัดย่อ

วิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงานวิชาการ 2) ศึกษาการมีส่วนร่วมของ
ผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงาน
วิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน
และผู้ปกครองนักเรียน จากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ปีการศึกษา
2564 จำนวน 381 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และ
มอร์แกน และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนโดยใช้อำเภอเป็นชั้นของการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้เป็น
แบบประเมินมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็นสองตอนคือ
ตอนที่ 1 แบบประเมินการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา จำนวน 43 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ
.84 และ ตอนที่ 2 แบบประเมินการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จำนวน 42 ข้อ
มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .79 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ปกครอง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการ
การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก
2) ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ปกครอง ประเมินการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
ของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบ่อย และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่าง

การบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษามี
ความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ, การมีส่วนร่วม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Suthikarn Rodreung. (2022). **The Relationship between Academic Administrations and Parental Participation in Educational Management under Rayong Primary Educational Service Area Office 1**. Thesis M.Ed. (Educational Administration). Chanthaburi: Rambhai Barni Rajabhat University.

Thesis Advisors

Dr. Waiwoot Boonloy	Chairman
Ed.D. (Educational Administration and Management)	
Assistant Professor Dr. Theerangkoon Warabamrungskul	Member
Ph.D. (Development Education)	

Abstract

The purposes of this research were to study: 1) the level of academic administrations in educational institutions; 2) the level of parental participation in educational management; and 3) the relationship between academic administrations in educational institutions and parental participation in educational management under Rayong Primary Educational Service Area Office 1. The sample was a group of 381 administrators, teachers, and parents under Rayong Primary Educational Service Area Office 1 in academic year 2021. The sample size was determined by using Krejcie and Morgan's table and stratified random sampling using districts as the class to be divided. The research instrument was a five-rating scale questionnaire that was divided into two parts: Part I had 43 items about the assessment of academic administrations in educational institutions with a reliability of 0.84, and Part II had 42 items about the assessment of parental participation in educational management with a reliability of 0.79. The statistics used in data analysis were: percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product-moment correlation coefficient.

The results of the research were as follows: 1) the opinions of the respondents about the academic administrations in educational institutions were at the high level of agreement overall and in all aspects; 2) the school administrators, teachers, and parents' opinions about parental participation in educational management were at the high level of participation overall and in all

aspects; and 3) the relationship between academic administrations and parental participation in educational institutions was positive at the statistically significant extreme high level of .05.

Keywords: Academic Administration, Participation

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำอย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร.วิวุฒิ บุญลอย ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทางในการศึกษาค้นคว้า ติดตามตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ตลอดเวลา รวมถึงรองศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ รัชดาพรณาทิกุล ประธานสอบวิทยานิพนธ์และอาจารย์ ดร.เริงวิทย์ นิลโคตร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งใจเป็นอย่างยิ่งและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบแนะนำแก้ไขแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ อาจารย์ ดร.เริงวิทย์ นิลโคตร อาจารย์ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ดร.นริศ สวัสดิ์ ข้าราชการบำนาญภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี นางสาวอจจรา สานุกัศ ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่งหางแมวพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี เขต 1 นางวาสนา นุชพงษ์ ข้าราชการบำนาญโรงเรียนสิงห์สมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี เขต 3 และนางเพ็ญจันทร์ สุขสว่าง ข้าราชการบำนาญโรงเรียนวัดบ้านฉาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต 1 ตลอดจนขอขอบพระคุณในความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี ตลอดจนบุคคลอื่นๆ ที่ได้ให้การสนับสนุน และช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

สุทธิกานต์ รอดเรือง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
	ประโยชน์ของการวิจัย.....	5
	ขอบเขตของการวิจัย.....	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	12
	สมมติฐานในการวิจัย.....	13
2	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
	แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา.....	15
	ความหมายของการบริหารงานวิชาการ.....	15
	ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ.....	17
	ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ.....	19
	แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้ปกครองในการจัดการศึกษา.....	48
	ความหมายของการมีส่วนร่วม.....	49
	ความสำคัญของการมีส่วนร่วม.....	50
	ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	52
	ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	53
	ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	55
	บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	56
	บริบทสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง.....	90
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	92
	งานวิจัยต่างประเทศ.....	92
	งานวิจัยในประเทศ.....	93

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีการดำเนินการวิจัย..... 98
	การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง..... 98
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 99
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 102
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 102
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 103
4	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 105
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 105
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 106
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 106
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 111
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 111
	วิธีดำเนินการวิจัย..... 111
	สรุปผลการวิจัย..... 115
	อภิปรายผล..... 115
	ข้อเสนอแนะ..... 121
บรรณานุกรม.....	123
ภาคผนวก.....	140
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	141
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย.....	143
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	155

สารบัญ (ต่อ)

ภาคผนวก (ต่อ)	หน้า
ภาคผนวก ง ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม.....	171
ภาคผนวก จ ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	188
ประวัติผู้วิจัย.....	194

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	การวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการ จากทัศนะของนักวิชาการ.....	25
2	การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จากทัศนะของนักวิชาการ.....	70
3	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกจำแนกตามอำเภอ.....	100
4	เขตพื้นที่การศึกษา และสถานะของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	107
5	การวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้าน.....	108
6	การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้าน.....	109
7	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1.....	110
8	การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1.....	160
9	การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการ จัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1.....	168
10	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับบริหารงาน วิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1.....	176
11	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1.....	178

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่

หน้า

กรอบแนวคิดในการวิจัย.....

13

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

มนุษย์กับการศึกษาเป็นสิ่งคู่กันเนื่องจากการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่จะพัฒนา มนุษย์ให้มีการพัฒนาศักยภาพจนเกิดความเจริญก้าวหน้าและสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้ ซึ่งต่างจากสัตว์ทั่วไป เห็นได้ว่าการศึกษามีความจำเป็นต่อมนุษย์ดังนั้นมนุษย์จึงพยายามศึกษาค้นคว้าหาคุณค่าให้แก่ชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย ด้วยผลของการศึกษาของมนุษย์ทำให้เกิดการค้นพบสิ่งใหม่ๆ และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญของมนุษย์เนื่องจากแต่ก่อนมนุษย์ต้องดิ้นรนเพื่อให้มีชีวิตรอดจึงจำเป็นต้องอาศัยความรู้ต่าง ๆ โดยมีการเรียนรู้เพื่อสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ จากนั้นจึงมีการถ่ายทอดความรู้จากรุ่นสู่รุ่นจนกลายเป็นการศึกษา เมื่อมนุษย์ได้รับการศึกษาจนเกิดปัญญาในการใช้ชีวิตสามารถพัฒนาตนเอง และสังคมให้ดีขึ้นได้ ซึ่งทุกประเทศต้องการกำลังคนที่มีความรู้ความสามารถเพื่อมาแก้ไข และพัฒนาประเทศให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงจนสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ (จักรพรรณ วงศ์พรวัฒน์, 2558 : 40) ในปัจจุบันโลกก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ ด้านเทคโนโลยี การพัฒนามนุษย์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์นั้นจะต้องพัฒนาทั้งด้าน ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ซึ่งทางกระทรวงศึกษาธิการได้คำนึงถึงคุณภาพของประชาชนโดยมุ่งหวังการยกระดับการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ และเสมอภาคอย่างทั่วถึง โดยมีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปยังเขตพื้นที่ สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการบริหารได้คล่องตัว และสะดวกต่อการให้บริการที่สอดคล้องต่อความต้องการของผู้เรียน และประชาชน (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542, 2542 : 3 - 4)

การบริหารจัดการในสถานศึกษาเป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษาในการอำนวยการ ส่งเสริมสนับสนุน ประสานงาน นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และพัฒนาปรับปรุงการดำเนินการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบายเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ และส่งเสริมการทำงานเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานของรัฐได้จัดทำขอบข่ายภารกิจการบริหารและจัดการสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 34) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานวิชาการเป็นการบริหารจัดการทางด้านวิชาการทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ การพัฒนาสาระหลักสูตรสถานศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนด้านงานวิชาการ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล การวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษา การพัฒนาและการส่งเสริม ให้มีแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการการประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น ๆ การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีในการศึกษา (พระอนันต์ ตโมโนโท (พิศาลไพโรจน์). 2560 : 319 - 320) นอกจากนี้การบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักที่สำคัญยิ่งของการบริหารการศึกษา เพราะเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการให้ความรู้ เป็นงานหนึ่งที่ตั้งอยู่ในขอบข่ายและภารกิจของการบริหารการศึกษา ที่ประกอบด้วยงานต่างๆ จำนวนหลายงานด้วยกัน การดำเนินงานด้านวิชาการจึงต้องปฏิบัติในลักษณะของการบริหาร ที่เรียกว่า การบริหารงานวิชาการ จากการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทำให้สถานศึกษา สามารถบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวิจัยเกี่ยวเนื่องการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ (สมยศ คงสิน. 2559 : 142)

การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพให้กับประชาชนทุกคนต้องอาศัย การมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน เนื่องจากรัฐต้องใช้ทรัพยากรจำนวนมากในการจัดการศึกษา ที่ต้องครอบคลุมความต้องการของทุกกลุ่มเป้าหมายโดยรูปแบบวิธีการที่หลากหลายเพื่อสนอง ความต้องการและความจำเป็นของแต่ละบุคคล ทางรัฐจึงให้ความสำคัญและสนับสนุน การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ซึ่งผู้ปกครอง นั้นเป็นสถาบันครอบครัวที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนที่สุดจะได้รับการส่งเสริมให้เข้าร่วมจัดการศึกษา และสนับสนุนการจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสร้างประโยชน์แก่สังคมในอนาคต (แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579. 2560 : 77) จะเห็นได้ว่าคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษานั้นส่วนหนึ่งมาจากความร่วมมือของผู้ปกครองที่คอยสนับสนุนสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน และพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานจึงทำให้การประกันคุณภาพให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสบผลสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานในการศึกษาของชาติ (ประทุมพร น้อยทุ และกุลชติ จงเจริญ. 2561 : 133) ซึ่งการดำเนินงานของสถานศึกษาภายใต้ การกำกับดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มุ่งเน้นให้มีการพัฒนา ผู้เรียนให้มีความรู้ควบคู่คุณธรรมตามกรอบของนโยบาย มีความพร้อมในการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพให้แก่ผู้เรียน มีการประสานงานความร่วมมือจากทุกฝ่าย ให้บริการและพัฒนาการศึกษาโดยสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาการศึกษาอย่างยั่งยืนโดยเฉพาะ

การบริหารงานวิชาการที่เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารการศึกษานั้นจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครองนั้นเป็นบุคคลสำคัญที่ใกล้ชิดกับผู้เรียน และเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน จึงทราบถึงความต้องการของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับชุมชนได้เป็นอย่างดี ซึ่งการที่สถานศึกษาได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาในการดำเนินกิจกรรมต่างๆจะทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี

อย่างไรก็ตามแม้ว่ารัฐบาลได้มีนโยบายมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะผู้ปกครองที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนได้เข้ามามีส่วนร่วม แต่ในทางปฏิบัติที่ผ่านมาพบว่าผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในสถานศึกษาน้อยมาก ซึ่งโดยมากพบว่าผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทในด้านการระดมทรัพยากร เช่น การบริจาคเงิน และการบริจาควัสดุสิ่งของต่าง ๆ มากกว่าการร่วมคิดร่วมทำ และร่วมตัดสินใจร่วมกับทางสถานศึกษา รวมไปถึงการกล่าวปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาได้หลายประการได้แก่ ประการแรก คือ ผู้ปกครองส่วนใหญ่คิดว่าการจัดการศึกษาในสถานศึกษานั้นเป็นหน้าที่หลักของทางสถานศึกษาและครูจึงยกหน้าที่ในการให้ความรู้และดูแลผู้เรียนเนื่องจากผู้ปกครองบางส่วนเป็นคนที่มีความรู้น้อยทำให้ทางผู้บริหารและครูไม่ได้ถามความคิดเห็นจึงทำให้สถานศึกษาได้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เองโดยมีผู้ปกครองและชุมชนเป็นผู้สนับสนุน ประการที่สอง คือ เนื่องจากสภาพครอบครัวส่วนมากของผู้เรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 นั้นเป็นสังคมครอบครัวเดี่ยวโดยมีผู้ปกครองประกอบอาชีพที่ทำงานเป็นช่วงเวลา (ทำงานเป็นกะ) ทำให้ผู้ปกครองไม่มีเวลาที่จะดูแลผู้เรียนในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางสถานศึกษาจัดขึ้นทำให้ขาดการติดต่อและการรับรู้ข่าวสารจากทางสถานศึกษา ดังนั้นทางผู้ปกครองจึงเข้ามามีส่วนร่วมกับทางสถานศึกษาค่อนข้างน้อย และประการสุดท้าย คือ สถานศึกษาหวังเพียงให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามาสนับสนุนด้านการระดมทรัพยากร โดยที่สถานศึกษาไม่ได้ทำอะไรในการพัฒนาชุมชนด้านอื่นนอกจากการให้การศึกษาแก่ผู้เรียนในชุมชน จะเห็นได้ว่าซึ่งจะเห็นได้ว่าทางสถานศึกษาไม่ได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเท่าที่ควรในการร่วมเรียนรู้ และร่วมแสดงความสามารถที่หลากหลายซึ่งจะเป็นการส่งเสริมเด็กนักเรียนได้สัมผัสประสบการณ์ที่จะเป็นการเพิ่มพูนความรู้ให้กับผู้เรียนทั้ง ๆ ที่ผู้ปกครองเป็นบุคคลสำคัญที่คอยช่วยเหลือ ส่งเสริมการเรียนรู้ผู้เรียนและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. 2562 : 64 - 65)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวจะเห็นว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสถานศึกษาเนื่องจากผู้ปกครองถือเป็นบุคคลแรกหรือครูคนแรกของผู้เรียน

ในการทำหน้าที่อบรมจัดเกล้าผู้เรียนในเดบโตในสังคมอย่างมีคุณภาพ ดังนั้นผู้ปกครองจึงเป็นบุคคลสำคัญอย่างยิ่งในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาเพื่อเป็นการสนับสนุนผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จทางการศึกษาก่อให้เกิดผู้เรียนที่มีคุณภาพออกสู่สังคม ซึ่งผู้ปกครองสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อาทิเช่น การมีส่วนร่วมในด้านการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนในการเข้าศึกษา การสนับสนุนด้านความสำเร็จในการการเรียนรู้ การเสริมสร้างทักษะที่ดีทางด้านสังคม และอารมณ์ของผู้เรียน และการมีส่วนร่วมในการป้องกันผู้เรียนให้ห่างจากพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ เป็นต้น (มูฮัมหมัดอาฟีฟ อัสซอลิฮีย และคณะ. 2560 : 47) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอย่างเหมาะสมในด้านการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเพื่อช่วยพัฒนาทักษะของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ทั้งที่บ้านและในสถานศึกษา นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการจัดการศึกษาและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนโดยมีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้เข้ามามีส่วนตัดสินใจกับทางสถานศึกษาในการดำเนินการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาทั้งนี้เพื่อให้การพัฒนาการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนโดยตรงและบรรลุเป้าหมายในการสร้างผู้เรียนที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่สังคมไทยต้องการ (ลำพูน สิงห์ขำ และคณะ. 2563 : 12 - 13) รวมทั้งการนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางให้ผู้ปกครองให้เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาในด้านการบริหารงานวิชาการโดยมีการประสานงานระหว่างบ้านและสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาระดับของการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1

ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะเป็นองค์ความรู้ให้ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ได้มีแนวทางที่เกี่ยวกับการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการที่กับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ให้เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาในด้านการบริหารงานวิชาการที่เป็นงานสำคัญในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นเป้าหมายสำคัญของการปฏิรูป การศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ปีการศึกษา 2563 รวมทั้งสิ้น จำนวน 113 คน ครูผู้สอนใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ปีการศึกษา 2563 รวมทั้งสิ้น จำนวน 2,668 คน และผู้ปกครองผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ปีการศึกษา 2563 รวมทั้งสิ้น จำนวน 46,951 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 49,732 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1. ออนไลน์. 2563)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งสิ้น 5 คน ครูผู้สอนใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งสิ้น 19 คน และผู้ปกครองผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 357 คน รวมทั้งสิ้น 381 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607 - 610) และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) โดยใช้อำเภอเป็นขั้นของการสุ่มด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

2. ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปร 2 ตัวแปร ประกอบด้วย

2.1 การบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1
ทั้ง 8 ด้าน ดังนี้

- 2.1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2.1.2 การวัดผลประเมินผล
- 2.1.3 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 2.1.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 2.1.5 นิเทศการศึกษา
- 2.1.6 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา
- 2.1.7 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 2.1.8 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

2.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ทั้ง 8 ด้าน ดังนี้

- 2.2.1 การเรียนรู้ที่บ้าน
- 2.2.2 การติดต่อสื่อสาร
- 2.2.3 การตัดสินใจ
- 2.2.4 การร่วมมือกับชุมชน
- 2.2.5 การร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร
- 2.2.6 การอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง
- 2.2.7 การเป็นอาสาสมัคร
- 2.2.8 การร่วมจัดกิจกรรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ดังต่อไปนี้

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานหลักที่ครอบคลุมทุกงานในสถานศึกษาซึ่งมุ่งเน้นการกระจายอำนาจให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้คล่องตัวและรวดเร็วสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น รวมไปถึงการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเริ่มตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การแนะแนวทางการศึกษา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่งเสริมงานวิชาการแก่ชุมชน องค์กร หน่วยงานเพื่อพัฒนาผู้เรียนและท้องถิ่นให้มีคุณภาพ สถานศึกษาจะประสบความสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดได้หากมี

การบริหารงานวิชาการที่ดี ในงานวิจัยเล่มนี้การบริหารงานวิชาการประกอบด้วยตัวแปรย่อย 8 ตัวแปร ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีความเป็นเอกภาพของชาติมุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากลเพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคสิ่งที่สำคัญในสถานศึกษาซึ่งการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งด้านการกำหนดแผนการเรียนการสอน กำหนดสาระของหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา สนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา ร่วมประเมินผล ติดตาม และตรวจสอบผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และร่วมมือกับสถานศึกษาในการอบรมเลี้ยงดูผู้เรียนเพื่อที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่างๆของผู้เรียนตลอดจนปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียนเพื่อสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน เป็นต้น การให้ผู้ปกครอง ชุมชน และบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะทำให้สถานศึกษานั้นประสบความสำเร็จจนสามารถสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพได้

2. การวัดผลและประเมินผล หมายถึง สิ่งที่เป็นในการจัดการเรียนการสอนเพื่อที่จะทราบว่าหลังจากการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จหรือไม่ การจัดการเรียนการสอนจะดำเนินควบคู่ไปกับการวัดและประเมินผลเนื่องจากจะทำให้เห็นถึงพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะ พฤติกรรม คุณธรรมและจริยธรรม รวมไปถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน นอกจากนี้จะต้องกำกับ ดูแล จัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลในสถานศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบ มีการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน เสนอโครงการและรายงานการปฏิบัติงาน มีดำเนินการวิเคราะห์ข้อสอบและจัดทำข้อสอบมาตรฐาน มีดำเนินการเกี่ยวกับการโอนผลการเรียน รวมไปถึงประสานงานและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งการวัดและประเมินมีวิธีที่หลากหลายขึ้นอยู่กับความเหมาะสมกับแต่ละสาระการเรียนรู้ ซึ่งการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมาย วิธีการดำเนินการ และกิจกรรมต่างๆจะทำให้ผู้สอนเข้าใจผู้เรียนในด้านความถนัด และความสนใจของผู้เรียนมากขึ้นเพื่อที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนได้

3. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในชั้นเรียนจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนของผู้สอนประสบความสำเร็จได้ เนื่องจากการดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียน

เกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ฉะนั้นผู้สอนจะต้องผลิตสื่อการสอนโดยคำนึงถึงความคุ้มค่าและความปลอดภัย มีการใช้สื่อที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน การเลือกใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับวัยผู้เรียน การใช้สื่อการสอนจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกสนานในการเรียน และเกิดความรักในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ มากขึ้นซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถสร้างสถานการณ์จริงทำให้เกิดประสบการณ์ของผู้เรียนตลอดจนพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นวิธีการสำคัญวิธีหนึ่งที่นิยมใช้ในการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน ซึ่งครูผู้สอนจะต้องจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้ตรงตามความสามารถหรือความถนัดของแต่ละบุคคล ตลอดจนการนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปพัฒนาสื่อการสอน จะเห็นได้ว่าผลของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้นมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอนทางสถานศึกษา จะต้องนำผลการวิจัยมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยในการพัฒนาชุมชน และสังคม มีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูผู้สอน และการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษาที่ได้จากการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

5. การนิเทศการศึกษา หมายถึง การช่วยเหลือสถานศึกษาในการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง และสร้างความเข้าใจระหว่างบุคลากรในสถานศึกษาให้ตรงกันซึ่งเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโดยเริ่มจากการพัฒนาครูไม่ว่าจะเป็น การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยจัดให้มีการนิเทศภายในสถานศึกษาซึ่งครูจะได้รับ การพัฒนาการปรับปรุงการสอน เพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์ และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นอกจากการนี้ยังมีการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษายังมุ่งเน้นใน การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนซึ่งทางสถานศึกษาได้จัดการศึกษาที่มีคุณภาพโดยมีการจัดการเรียน การสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนผ่านทางการจัดกิจกรรมต่างๆภายในสถานศึกษา รวมไปถึงการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งมีการดำเนินงานตามความสมัครใจ และขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคลจะยอมทำให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่ดีรวมไปถึงผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนจะดีมากยิ่งขึ้น และสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง ในการทำงานในสถานศึกษาคือการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจะเห็นได้ว่างานนิเทศนั้นเป็นงาน ที่จะต้องประสานสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่นๆ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ

ในการดำเนินกิจกรรมซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในองค์กร และนอกองค์กรอีกด้วย

6. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคมในด้านคุณภาพของผู้เรียนที่จะได้รับการศึกษา อย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และเป็นที่ยอมรับของสังคมโดยการปฏิบัติตามกิจกรรม หรือภารกิจหลักอย่างมีระบบแบบแผนที่กำหนดไว้โดยมีการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ ซึ่งทางสถานศึกษาจะต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายในเพื่อพัฒนา ตนเองและรับการประเมินจากหน่วยงานภายนอก ซึ่งการประกันคุณภาพนั้นทางสถานศึกษา จะต้องพัฒนาการประกันคุณภาพเพื่อให้เกิดมาตรฐานด้านคุณภาพการศึกษาอย่างเท่าเทียม สร้างความร่วมมือภายในองค์กร และนอกองค์กรในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพ มีการนิเทศ กำกับติดตาม ช่วยเหลือ และสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ตลอดจนมีการพัฒนาคุณภาพ อย่างต่อเนื่อง

7. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง สิ่งที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเอง ได้เต็มศักยภาพ ซึ่งผู้สอนจะต้องเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ให้ความรู้ให้เป็นผู้อำนวยความสะดวก แทน ครูจะต้องมีการชี้แนะในการจัดการเรียนการสอน โดยการบอกจุดมุ่งหมายการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนรับทราบและปฏิบัติตามบรรทัดฐานที่ประสงค์ มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียน การสอน การเสริมแรงผู้เรียนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจในการเรียน จัดกิจกรรมตาม ความถนัดและสนใจของผู้เรียนเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ซึ่งจะช่วยทำให้ผู้เรียน ได้ฝึกฝนการเรียนรู้ แก้ปัญหา และลงมือปฏิบัติจนประสบความสำเร็จด้วยตนเอง และการให้ข้อมูล ย้อนกลับเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องซึ่งเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

8. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง เป็นแหล่งข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และประสบการณ์ ที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถคิดเองปฏิบัติเอง และสร้างความรู้ด้วยตนเอง จนเกิดกระบวนการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลาทั้งแหล่งเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติ หรือแหล่งเรียนรู้ที่บุคคล สร้างขึ้น ซึ่งสถานศึกษาต้องจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาที่พัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน อย่างเหมาะสมและเพียงพอสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน มีสิ่งอำนวยความสะดวก ในแหล่งการเรียนรู้ ตลอดจนการเปิดโอกาสให้ชุมชน องค์กร หรือหน่วยงานภายนอก ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์แหล่งเรียนรู้ รวมไปถึงการเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ ให้กับหน่วยงานอื่นๆที่อยู่ใกล้เคียงได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนเพื่อนำไปพัฒนาหน่วยงาน ของตนเองต่อไป

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสนับสนุนสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อมโดยผู้ปกครองเป็นผู้ที่ใกล้ชิดผู้เรียนมากที่สุด โดยเริ่มจากการปลูกฝังตั้งแต่ที่บ้าน และสั่งสอนผู้เรียนให้มีทักษะด้านต่าง ๆ ซึ่งมีการสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน นอกจากนี้ยังคอยกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการคิด ตัดสินใจ แก้ปัญหา และลงมือปฏิบัติอย่างสร้างสรรค์ซึ่งเป็นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนที่ตรงเป้าหมายของสถานศึกษาในงานวิจัยเล่มนี้การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาประกอบด้วยตัวแปรย่อย 8 ตัวแปร ดังนี้

1. การเรียนรู้ที่บ้าน หมายถึง ผู้ปกครองสามารถมีโอกาเลือกและปรับแนวทางการจัดการหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียน ตลอดจนความต้องการและความพร้อมในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลาโดยเฉพาะสิ่งที่ผู้เรียนสนใจหรือมีความถนัด ผู้ปกครองสามารถส่งเสริมและปลูกฝังนิสัยการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ นอกจากนี้การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กซึ่งบ้านเป็นสถานศึกษาแห่งแรกของผู้เรียนดังนั้นการสร้างบรรยากาศที่ดีสำหรับการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญเริ่มจากการสร้างความรักความอบอุ่นระหว่างผู้ปกครองและผู้เรียน เช่น การจัดสภาพแวดล้อมภายในบ้านให้ร่มรื่น สุขสงบ อบอุ่น และปลอดภัย การจัดให้เด็กได้ใกล้ชิดกับบุคคลและสภาพแวดล้อมที่เป็นตัวอย่างที่ดี การจัดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ใกล้ๆ การแสวงหาแบบอย่างวัฒนธรรมที่ดีงาม การสร้างสร้าง ความมั่นใจด้วยการทำกิจกรรมต่างๆที่บ้านซึ่งกิจกรรมนั้นๆจะต้องเหมาะสมแก่ผู้เรียนซึ่งการทำกิจกรรมจะช่วยทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และทำงานจนประสบความสำเร็จได้

2. การติดต่อสื่อสาร หมายถึง การที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนในการรับรู้ข่าวสาร และประชุมหารือร่วมกับสถานศึกษาเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปกครองและสถานศึกษา หรือระหว่างผู้ปกครองและผู้ปกครองด้วยกันโดยการมีการสื่อสารระหว่างครูกับผู้ปกครอง หรือระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง การที่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น การวางตัวเป็นกลางในการรับฟัง ร่วมประเมินปัญหาและหาแนวทางการแก้ไขร่วมกันเพื่อที่จะได้ทราบถึงการประพฤติปฏิบัติตนของผู้เรียนในด้านการเรียน ด้านความประพฤติ ด้านการปรับตัวเข้าหาสังคม ด้านระเบียบวินัย เป็นต้น เพื่อที่จะได้ร่วมกันดูแล เอาใจใส่ และช่วยเหลือผู้เรียนในการป้องกันปัญหาต่างๆ การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนตามความถนัดหรือความสามารถของแต่ละบุคคล มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ตลอดจนร่วมทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป

3. การตัดสินใจ หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจโดยร่วมคิด ร่วมทำ และแก้ปัญหากับสถานศึกษาเป็นการร่วมกันคิดค้น และร่วมกันแก้ปัญหาจะช่วยทำให้สถานศึกษาได้รับรู้ถึงสภาพปัญหา และบริบทของชุมชนเพื่อจะสามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องตาม

ความต้องการของชุมชน และบริบทของชุมชนได้โดยการที่ให้ผู้ปกครอง องค์กรอื่นๆ หรือหน่วยงานอื่นๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างๆ ภายในสถานศึกษา เช่น ร่วมกันคิด กำหนดเป้าหมาย การระดมทรัพยากร การแบ่งงานที่รับผิดชอบ การร่วมกันติดตามงาน การร่วมในการหาทางแก้ไขการดำเนินงาน การแก้ไขปัญหาระหว่างการดำเนินงาน การพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงาน ตลอดจนร่วมกันรับผลประโยชน์ และชื่นชมยินดีในผลงาน เป็นต้น

4. การร่วมมือกับชุมชน หมายถึง ผู้ปกครองเป็นบุคคลสำคัญที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับทางสถานศึกษา ซึ่งผู้ปกครองนั้นเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนจึงเป็นตัวกลางในการชักชวนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา เช่น การประสานงานของบุคคลในท้องถิ่นในการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา การขอความร่วมมือในการเป็นวิทยากรในการมอบความรู้ การสนับสนุนด้านงบประมาณ การอำนวยความสะดวกทางด้านแหล่งเรียนรู้ของชุมชน การช่วยเหลือทางด้านแรงงานในการพัฒนาสถานศึกษา ตลอดจนการบริหารจัดการในสถานศึกษาทั้งทางด้านการวางแผน การพัฒนาหลักสูตร การร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียน การบอกความต้องการของชุมชน เป็นต้น

5. การร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร หมายถึง ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา รวมไปถึงมีส่วนร่วมการติดตามและประเมินผลการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งการจัดทำหลักสูตรใหม่ หรือการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาอยู่เสมอทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมดำเนินการไปตามขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งหลักสูตรที่สอนในสถานศึกษามีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในชุมชน

6. การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การอบรมเลี้ยงดู เป็นหน้าที่ของผู้ปกครองซึ่งผู้ปกครองเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดผู้เรียนมากที่สุด การอบรมเลี้ยงดูจากที่บ้านความรักความอบอุ่นจากพ่อแม่ การดำรงชีวิตในครอบครัวอย่างมีความสุข จนหล่อหลอมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้พัฒนาตนเองอย่างเต็มที่ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมไปถึงการดูแลผู้เรียนให้มีพัฒนาการเป็นไปตามวัย เสริมสร้างพัฒนาการ ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการอ่าน และขัดเกลาผู้เรียนให้มีสติปัญญา อารมณ์ สังคม สามารถปรับตัวได้ และมีความสุข มีชีวิตที่ประสบความสำเร็จ มีคุณค่าต่อสังคมต่อไป

7. การเป็นอาสาสมัคร หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนช่วยเหลือทางสถานศึกษา ในการร่วมเป็นอาสาสมัครตามความถนัดหรือความเชี่ยวชาญของตนซึ่งเป็นการลดภาระงานของครูผู้สอนได้ และเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษา และผู้ปกครองโดยผู้ปกครองที่เข้ามาเป็นอาสาสมัครในการเป็นวิทยากรมอบความรู้แก่ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม

ต่างๆของสถานศึกษา มีส่วนร่วมระดมทรัพยากรทางการศึกษาในชุมชน มีส่วนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและในชุมชน ตลอดจนมีส่วนพัฒนาปรับปรุง และดูแลความสะอาดภายในสถานศึกษา

8. การร่วมจัดกิจกรรม หมายถึง การเข้าร่วมกิจกรรมทางโรงเรียนเป็นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริม และพัฒนาการศึกษาของผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาการด้านการเรียนรู้ที่ดี การที่ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียนจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้านและโรงเรียนซึ่งนักเรียนเป็นประธานความสัมพันธ์ เช่น การเข้าร่วมวันสำคัญต่างๆ การประชุมผู้ปกครอง การอบรมความรู้ กิจกรรมต่างๆของโรงเรียน การร่วมมือระหว่างบ้านและสถานศึกษา การเป็นวิทยากร การระดมทรัพยากรทางการศึกษา การประชาสัมพันธ์ข่าวสาร การร่วมเป็นอาสาสมัคร เป็นต้น

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลวิชาชีพทางการศึกษาในการปฏิบัติหน้าที่การบริหารสถานศึกษา โดยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1

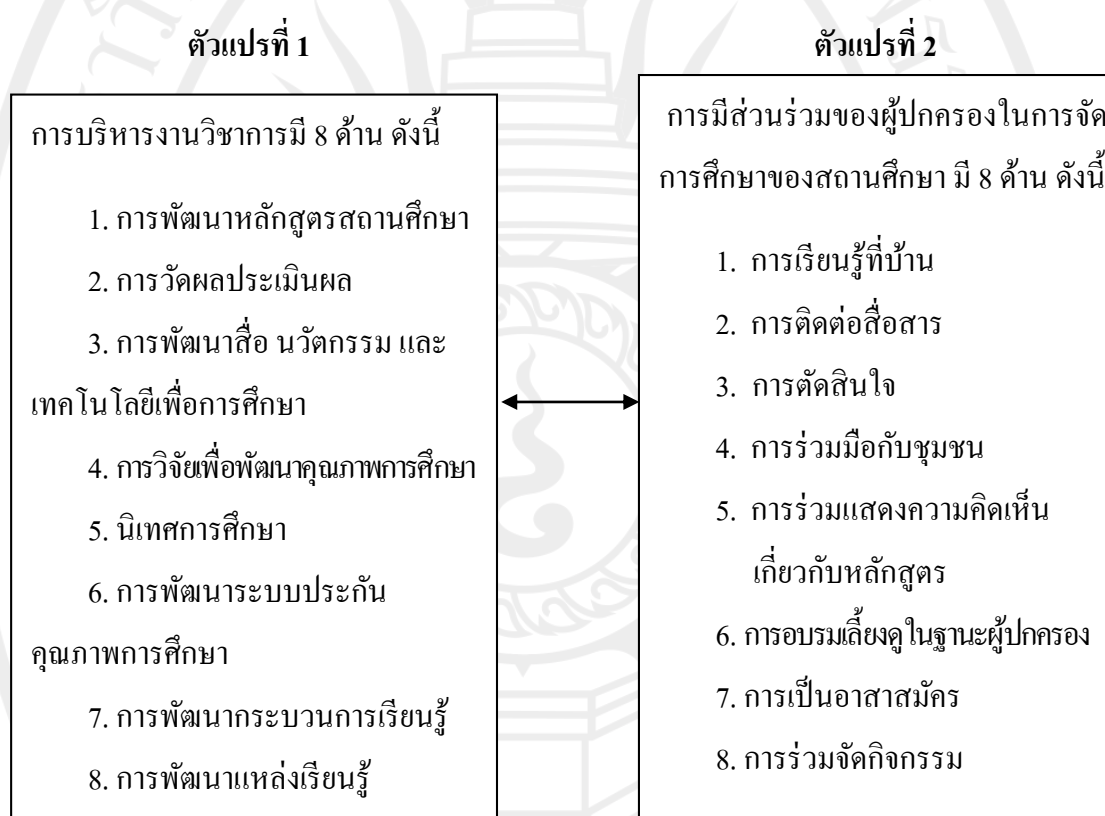
ครูผู้สอน หมายถึง บุคคลวิชาชีพทางการศึกษาในการสอนนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1

ผู้ปกครองผู้เรียน หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ผู้เรียนอย่างใกล้ชิด ซึ่งอาจจะเป็นพ่อ แม่ หรือญาติพี่น้องของผู้เรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยกำหนดผู้ปกครอง 1 คน ต่อนักเรียน 1 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์และสรุปการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาจากแนวคิดของเพ็ญประภา ศรีมะโรง และคณะ (2560 : 143), อาจินต์ จรุงผล (2556 : 48), สุภารัตน์ สมศักดิ์ (2559 : 3), วิวัฒน์ชัย ศรีจันทร์ และคณะ (2562 : 66), อรทัย สุวรรณหาร และคณะ (2558 : 131), กมลรัตน์ แก่นจันทร์ และคณะ (2560 : 240), ฐนิตา กสิคุณ (2560 : 293 - 294), ยุทธนา เกื้อกุล และนิเลาะ แวอุเชิง (2560 : 59), อร่าม วัฒนะ (2561 : 38), มิลเลอร์ (Miller. 1965 : 175), เฟเบอ์ และเชียร์รอน (Faber & Shearron. 1970 : 212), คิมบรีอค และนัันเนอรี (Kimbrough & Nunnery. 1988 : 58) และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาจากแนวคิดของวินัส จีวะรัตน์ และสุภารัตน์ สารสว่าง (2555 : 138), พรวัชร บุญประเสริฐ และพนมพร จันทรปัญญา (2553 : 132 - 134), กนกพรณ ทองคำและคณะ (2561 : 882), บุญทรง ไสยวงศ์ และคณะ (2556 : 53 - 55), ชนม์ธิดา ยาแก้ว และคณะ (2561 : 3 - 4), มุฮัมหมัดนาซีรีน โต๊ะลู

(2558 : 39 - 40), อณิษฐา เอี่ยมสุวรรณ และคณะ (2561 : 181 - 182), พะนากร มีภูคำ (2554 : 5 - 6), เพ็ญภา สมบันดาล และคณะ (2562 : 1428 - 1429), ณัฐพนธ์ คงनावัง และศิวัช ศรีโกกลางกุล (2562 : 1302), ปวีณา สัมนาวงศ์และวรวรรณ เหมชะญาติ (2559 : 171), เอปส์ไต้ (Epstein. 1995 : 701-705) จากนั้นผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์และปรับประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการสร้างกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

การบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต 1

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 และได้นำเสนอดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
 - 1.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ
 - 1.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ
 - 1.3 ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
 - 2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม
 - 2.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม
 - 2.3 ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
 - 2.4 ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
 - 2.5 ลักษณะการมีส่วนร่วม
 - 2.6 บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
3. บริบทสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต 1
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยต่างประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยในประเทศ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาถือเป็นงานสำคัญสำหรับผู้บริหารโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นงานที่จะต้องปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหาร นอกจากนี้การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาจะต้องมีการดำเนินงานที่เป็นระบบ และต่อเนื่องจนเป็นระบบการจัดการที่ดีเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหารงานในสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญด้านการสนับสนุนการบริหารงานวิชาการร่วมกับครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรกำหนดไว้ซึ่งความหมายของการบริหารงานวิชาการมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังต่อไปนี้

อานนท์ คนขยัน และคณะ (2558 : 137 - 138) ได้กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจไปให้สถานศึกษาเพื่อที่จะให้สถานศึกษาได้ดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น รวมไปถึงการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญทำให้สถานศึกษาเกิดความเข้มแข็งในการบริหารตลอดจนสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ มีการวัดผล ประเมินผล และการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ

พระอนันต์ ตโมโนโท (พิศาลไพโรจน์) (2560 : 319 - 320) ได้กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารจัดการทางด้านวิชาการทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ การพัฒนาสาระหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนด้านงานวิชาการ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล การวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและการส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น ๆ การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีในการศึกษา

สุภาพรณ พิลาดรัมย์ (2557 : 43) ได้กล่าวถึงการบริหารวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานใหญ่ที่สุดและสำคัญที่สุดของระบบงานในสถานศึกษาเนื่องจากเป็นงานที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนในทุกๆ ด้าน งานวิชาการช่วยพัฒนาผู้เรียนในด้านสติปัญญาให้เกิดความรู้สึกรักคิดของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ สามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็ม ตลอดจนพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ควบคู่คุณธรรมและมีความสุขในการดำรงชีวิตตามมาตรฐานการศึกษาของชาติที่กำหนดไว้

สุรางค์ ถิมเจริญ และพรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์ (2558 : 71) ได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545) มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดเพื่อให้สถานศึกษาได้ดำเนินการได้อิสระ คล่องตัว และรวดเร็ว ตลอดจนสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้มแข็งในด้านการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา และยังสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมไปถึงการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

สมยศ คงสิน (2559 : 142) ได้กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญยิ่งของการบริหารการศึกษา เพราะเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการให้ความรู้เป็นงานหนึ่งที่ตั้งอยู่ในขอบข่ายและภารกิจของการบริหารการศึกษา ที่ประกอบด้วยงานต่างๆ จำนวนหลายงานด้วยกัน การดำเนินงานด้านวิชาการจึงต้องปฏิบัติในลักษณะของการบริหาร ที่เรียกว่าการบริหารงานวิชาการ จากการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทำให้สถานศึกษาสามารถบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

เซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni, 1980 : 267 - 268) ได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารงานวิชาการว่าเป็นปรัชญาการศึกษาซึ่งใช้เป็นแนวทางดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ จัดทำโครงการต่าง ๆ การประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร การสร้างบรรยากาศในสถานศึกษา ตลอดจนการจัดหาหลักสูตรการเรียนการสอน

ลี และแวนฮอร์น (Lee and Vanhorn, 1983 : 6) ได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารงานวิชาการว่าเป็นกระบวนการวางแผนด้านต่าง ๆ โดยการหาวิธีการบริหารเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการบริหารสถาบัน

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานหลักที่ครอบคลุมทุกงานในสถานศึกษา ซึ่งมุ่งเน้นการกระจายอำนาจให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้คล่องตัว และรวดเร็วสอดคล้อง กับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น รวมไปถึงการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเริ่มตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การแนะแนวทางการศึกษา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่งเสริมงานวิชาการแก่ชุมชน องค์กร หน่วยงานเพื่อพัฒนา ผู้เรียนและท้องถิ่นให้มีคุณภาพ

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

คุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเป็นสำคัญซึ่งการจัดการศึกษา ที่มีคุณภาพจะต้องมุ่งเน้นผู้เรียนให้มีความรู้ควบคู่กับคุณธรรม ฉะนั้นผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามที่ต้องการ นอกจากผู้เรียนจะสามารถอ่านออก เขียนได้ ตลอดจนมีทักษะความรู้ต่าง ๆ แล้วผู้เรียนจะต้อง มีคุณธรรม จริยธรรมในการดำรงชีวิตในสังคม สามารถประกอบอาชีพอย่างสุจริตตลอดจน เป็นพลเมืองที่ดีของสังคมสืบต่อไป ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าการบริหารงานวิชาการจะสามารถส่งเสริม คุณภาพผู้เรียนที่เป็นอนาคตของประเทศให้เจริญเติบโตออกสู่สังคมได้อย่างดีเยี่ยม ดังนั้นผู้บริหาร จึงจำเป็นที่จะต้องสนับสนุนและดำเนินการบริหารงานวิชาการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายตามกำหนดไว้ ซึ่งความสำคัญของการบริหารงานวิชาการมีนักวิชาการ หลายท่านได้ให้กล่าวไว้ดังต่อไปนี้

ฐาปนันท์ แก่นยา และพรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์ (2558 : 103) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการได้ว่า การบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษา คือมีคุณภาพที่พึงประสงค์ตาม เป้าหมายของผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครองและชุมชน โดยมุ่งเน้นการสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดจะต้องอาศัยกระบวนการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาที่ดี ทุกฝ่ายต้องร่วมกันบริหารจัดการทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้เรียน จึงจะสำเร็จได้ อย่างมีประสิทธิภาพผลมีคุณภาพเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาได้ดี

เสาวลักษณ์ พรหมณะ และคณะ (2560 : 189) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงาน วิชาการว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเนื่องจากเป็นงานที่ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา รวมไปถึงการพัฒนาและปรับปรุงการพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนที่เป็นเป้าหมายหลักของสถานศึกษา โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงการสอน ตลอดจนการวัดและประเมินผลเพื่อเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย

ของหลักสูตรและการศึกษาที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จทางด้านการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาอีกด้วย

วัชร ชูชาติ (2560 : 1) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นระบบสำคัญในการบริหารสถานศึกษาโดยมีองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษา ดังนั้นการบริหารงานวิชาการจึงมีความสำคัญต่อครู และบุคลากรของสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี มีคุณภาพในการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพที่สุดในการให้ความรู้ทางด้านวิชาการแก่ผู้เรียน โดยยึดเป็นจุดมุ่งหมายหลักและเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จของผู้สำเร็จการศึกษาและความสามารถของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการ

อัคระพรรณ ทองสันต์ และวลัยพร ศิริภิรมย์ (2558 : 590) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่างานวิชาการซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญและเป็นงานหลักของการบริหารและการจัดการในสถานศึกษาที่ผู้บริหารควรให้ความสำคัญแก่การบริหารงานวิชาการซึ่งมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานทางวิชาการของสถานศึกษา การที่ผู้บริหารได้ตระหนักและรับรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นก็จะสามารถแก้ไขและปรับปรุงพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาต่อไป

สุลีพร บริเอก และคณะ (2560 : 46) การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา และเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุดของการบริหารสถานศึกษาทุกประเภท ซึ่งมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาสามารถพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ ซึ่งสิ่งสำคัญอยู่ที่การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังไว้ตามระดับและประเภทของการศึกษาเพื่อจะตอบสนองและสนับสนุนงานวิชาการให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ฉะนั้นการบริหารงานวิชาการจะเสริมสร้างและพัฒนาความรู้ความคิดและคุณธรรมของผู้เรียน การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจะช่วยให้ผู้เรียนดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการแสวงหาความรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต จะเห็นได้ว่ากิจกรรมทั้งหมดของงานวิชาการในสถานศึกษาจะเป็นตัวจัดการสำคัญยิ่งที่จะสร้างเยาวชนของชาติให้มีคุณภาพมาตรฐาน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุขตามสมควรแก่อัตภาพและบริบทของชุมชนสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชนรุ่นหลังสืบไป

สมิธ และคณะ (Smith and et al. 1969 : 170) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่าในด้านการใช้เวลาในการบริหารงานและการให้ความสำคัญงานในสถานศึกษางานในความรับผิดชอบของผู้บริหารได้พิจารณาถึงความเหมาะสมกับการบริหารสถานศึกษา โดยแยกงานออกเป็น 7 ประเภท ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 40
2. งานบริหารบุคลากร ได้แก่ ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ คิดเป็นร้อยละ 20
3. งานบริหารกิจการผู้เรียนนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 20
4. งานบริหารการเงิน คิดเป็นร้อยละ 5
5. งานบริหารอาคารสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 5
6. งานบริหารความสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 5
7. งานบริหารทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 5

สรุปความสำคัญของการบริหารงานวิชาการได้ว่า การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่ง เริ่มตั้งแต่หลักสูตรตลอดจนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนให้มีทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งการบริหารงานวิชาการจะช่วยสนับสนุนการสอนของครูให้ออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนตามหลักสูตรตอบสนองผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน ตลอดจนผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพและใช้ในชีวิตประจำวันได้

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาซึ่งแต่ละสถานศึกษามีความหลากหลายไปตามสภาพและบริบทของแต่ละสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องทำความเข้าใจขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อดำเนินการได้อย่างครอบคลุมตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ดังต่อไปนี้

เพ็ญประภา ศรีมะโรง และคณะ (2560 : 143) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นงานหลักหรือภารกิจของสถานศึกษา มีขอบข่ายการบริหารเพื่อให้การบริหารสถานศึกษามีความคล่องตัว รวดเร็วและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษาและชุมชนรวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจของการบริหารงานวิชาการออกเป็น 12 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 38 - 43)

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผลประเมินผล
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา

8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

อาจินต์ จูรณผล (2556 : 48) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นงานสำคัญงานหนึ่งของสถานศึกษาที่มีขอบข่ายครอบคลุมหลายด้าน ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ด้านการส่งเสริมประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนโดยขอบเขตของงานวิชาการ ได้แก่ การบริหารจัดการหลักสูตร การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน การบริหารจัดการสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล การนิเทศการสอน การจัดบรรยากาศทางวิชาการ การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ การวิจัยทางการศึกษา การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาและอื่น ๆ จะเห็นได้ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นคุณภาพแก่ผู้เรียน

สุภารัตน์ สมศักดิ์ (2559 : 3) ได้กล่าวว่าการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาต้องบริหารงานวิชาการตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายงานวิชาการมี 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน ด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษา และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา การที่ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการได้นั้นจะต้องเข้าใจหลักสูตรให้ถ่องแท้ และจัดให้มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร มีการจัดทำสื่อการเรียนการสอน รวมไปถึงการติดตามการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนเพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าของผู้เรียน

วิวัฒน์ชัย ศรีจันทร์ และคณะ (2562 : 66) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่ส่งเสริมคุณภาพของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพโดย การบริหารงานวิชาการขอบข่ายเป็น 17 ด้าน คือ

1. ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
2. ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ
3. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา
5. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

7. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. ด้านการนิเทศการศึกษา
10. ด้านการแนะแนว
11. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
12. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
14. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่นักครู ครอบครัวย องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
15. ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา
16. ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

อรทัย สุวรรณหาร และคณะ (2558 : 131) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการมีขอบข่ายทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากขอบข่ายการบริหารงานวิชาการทั้ง 6 ด้านนี้จะช่วยพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคตได้

กมลรัตน์ แก่นจันทร์ และคณะ (2560 : 240) ได้กล่าวว่า งานวิชาการถือเป็นงานหลักที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาซึ่งมีดำเนินการกิจกรรมต่างๆภายในสถานศึกษาและการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ ซึ่งการบริหารงานวิชาการมีขอบข่ายงานดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การนิเทศการศึกษา
4. การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนการเรียนรู้
5. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
7. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
8. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

ฐนิตา กสิคุณ (2560 : 293 - 294) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของผู้เรียนให้เรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายการพัฒนาผู้เรียน กระทรวงศึกษาธิการจึงจำแนกการบริหารงานวิชาการออกเป็น 12 ด้านเพื่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี
6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ในรูปแบบที่หลากหลาย และจัดสรรงบประมาณให้อย่างเพียงพอ

ยุทธนา เกื้อกูล และนิเลาะ แวอุเซ็ง (2560 : 59) กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ คือ การจัดสรรกิจกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องความรู้ให้แก่ผู้เรียนจนสามารถนำพาสถานศึกษาให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษาตามที่กำหนดไว้ซึ่งแต่ละสถานศึกษาสามารถกำหนดขอบข่ายให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาได้จึงสามารถสรุปขอบข่ายการบริหารงานวิชาการได้ดังนี้

1. การบริหารและการพัฒนาหลักสูตร
2. บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารงานวิชาการ
3. การจัดงานวิชาการในสถานศึกษา
4. การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้
5. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
6. การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
8. การนิเทศภายในสถานศึกษา

9. การวัดและประเมินผล

10. การประกันคุณภาพการศึกษา

11. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ

อร่าม วัฒนะ (2561 : 38) ได้กล่าวว่าตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 39 ได้กำหนดให้ กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 38) มุ่งเน้นการกระจายอำนาจไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยตรง เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับการบริหารงานสถานศึกษาในระบบของ การบริหารจัดการโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (School-Based Management) ซึ่งการบริหารงานวิชาการได้มีขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
4. การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
5. การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
8. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

มิลเลอร์ (Miller, 1965 : 175) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาว่า ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาในสถานศึกษานั้นจะต้องประกอบด้วยสิ่งสำคัญ 4 ประการ คือ การจัดโปรแกรมการเรียนรู้ การปฏิบัติตามโปรแกรม การติดตามการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมการสอน

เฟเบอร์ และเชียร์รอน (Faber & Shearron, 1970 : 212) กล่าวว่า งานวิชาการได้แบ่งการบริหารงานวิชาการออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านการจัดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ด้านการจัดเนื้อหาของหลักสูตร ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดอุปกรณ์การสอน ด้านการนิเทศการสอน และด้านการส่งเสริมครูประจำการ

คิมบร็อก และนันเนอรี (Kimbrough & Nunnery, 1988 : 58) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการดังต่อไปนี้

1. งานด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรประเภทต่างๆ เพื่อที่จะดำเนินการจัดหาหลักสูตร และเอกสารหลักสูตร รวมไปถึงคู่มือการใช้หลักสูตรให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานของครู

2. งานการเรียนการสอน (การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน) เป็นการจัดทำแผนการสอนและการบันทึกการสอน ซึ่งต้องมีการปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยการจัดให้มีการอบรมสาธิต มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กับผู้ร่วมประกอบวิชาชีพครู หรือผู้ทรงคุณวุฒิอื่น ๆ เกี่ยวกับวิธีการสอนแบบใหม่

3. งานประเมินผล สถานศึกษาจะต้องมีการวัดผลและประเมินผลให้เป็นไปตาม เกณฑ์ที่กำหนดไว้ มีการปรับปรุงการสร้างเครื่องมือวัดผลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีการตรวจสอบการทาสมุดประจำชั้น และสมุดประจำตัวผู้เรียนของครูทุกคนให้ถูกต้องเรียบร้อยและเป็นปัจจุบันเสมอ

4. งานการจัดสื่อสนับสนุน โปรแกรมการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดสื่อการเรียนการสอน งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานด้านการวางแผน กำหนดวิธีการดำเนินงาน ตลอดจน การส่งเสริมการสอนโดยการจัดกิจกรรมต่างๆ จากขอบข่ายการบริหารงานวิชาการเหล่านี้ ซึ่งจะเห็นว่านักการศึกษาส่วนใหญ่ได้ให้ความหมายไว้คล้ายคลึง จะแตกต่างกันก็เพียงรายละเอียดเท่านั้น สำหรับสถานศึกษาประถมศึกษาส่วนใหญ่จะยึดถือการปฏิบัติตามขอบข่ายที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเสนอไว้

จากทัศนะของนักวิชาการดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อสรุปเป็นตัวแปรการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 การสังเคราะห์การบริหารงานวิชาการจากแนวคิดของนักวิชาการ

นักวิชาการ ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	ความถี่
1.การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	10
2.การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓				7
3.การวัดผลประเมินผล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	10
4.การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				9
5.การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓		✓	✓	10
6.การพัฒนาแหล่งเรียนรู้	✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓				7
7.การนิเทศการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓		9
8.การแนะแนวการศึกษา	✓			✓			✓						3
9.การพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				9
10.การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ ชุมชน	✓			✓			✓		✓				4
11.การประสานความร่วมมือในการ พัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและ องค์กรอื่น	✓			✓			✓						3

ตาราง 1 (ต่อ)

ตัวแปร \ นักวิชาการ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	ความถี่
12.การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	√			√			√	√					4
13.การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน		√	√	√	√							√	5
14.การจัดบรรยากาศทางวิชาการ		√						√					2
15.การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น				√									1
16.การวางแผนด้านวิชาการ				√									1
17.การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา				√									1
18.การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา				√									1
19.บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารงานวิชาการ								√					1
20.การจัดโปรแกรมการเรียน										√			1
21.การปฏิบัติตามโปรแกรม										√			1
22.การติดตามการเรียนการสอน										√			1

ตาราง 1 (ต่อ)

นักวิชาการ ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	ความถี่
23.การจัดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร											√		1
24.การจัดเนื้อหาหลักสูตร											√		1
25.การนำหลักสูตรไปใช้											√	√	2
26.การส่งเสริมครูประจำการ											√		1

หมายเหตุ : [1 = เพ็ญประภา ศรีมะโรง และคณะ (2560 : 143), 2 = อาจันต์ จรุงผล (2556 : 48), 3 = สุภารัตน์ สมศักดิ์ (2559 : 3), 4 = วิวัฒน์ชัย ศรีจันทร์ และคณะ (2562 : 66), 5 = อรทัย สุวรรณหาร และคณะ (2558 : 131), 6 = กมลรัตน์ แก่นจันทร์ และคณะ (2560 : 240), 7 = ฐนิตา กสิคุณ (2560 : 293 - 294), 8 = ยุทธนา เกื้อกุล และนิเลาะ แวอุเซ็ง (2560 : 59), 9 = อร่าม วัฒนะ (2561 : 38), 10 = มิลเลอร์ (Miller. 1965 : 175), 11 = เฟเบอร์ และเชียร์รอน (Faber & Shearron. 1970 : 212), 12 = คิมบร็อก และนันเนอรี (Kimbrough & Nunnery. 1988 : 58)]

จากตาราง 1 การสังเคราะห์การบริหารงานวิชาการมี 26 ตัวแปร เมื่อพิจารณาความถี่ของตัวแปรสรุปได้ว่า มีตัวแปร 8 ตัวแปร ที่มีความถี่สูงจำนวน 7 - 10 ความถี่ คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การวัดผลประเมินผล 3) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) นิเทศการศึกษา 6) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา 7) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และ 8) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้เหมาะสมสำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยมีรายละเอียดเนื้อหา ดังนี้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาไว้สอดคล้องกันหลายท่านประกอบด้วยเพ็ญประภา ศรีมะโรง และคณะ (2560 : 143) อาจินต์ จรูญผล (2556 : 48) สุภารัตน์ สมศักดิ์ (2559: 3) วิวัฒน์ชัย ศรีจันทร์ และคณะ (2562 : 66) อรทัย สุวรรณหาร และคณะ (2558 : 131) กมลรัตน์ แก่นจันทร์ และคณะ (2560 : 240) รุณิดา กสิคุณ (2560 : 293 - 294) ยุทธนา เกื้อกุล ยุทธนา เกื้อกุล และนิเลาะ แวอุเซ็ง (2560 : 59) อร่าม วัฒนะ (2561 : 38) โดยได้ระบุไว้ว่า การบริหารงานวิชาการจำเป็นจะต้องมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญขององค์ประกอบหนึ่ง ซึ่งในการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยเรื่องนี้ยังมีนักวิชาการท่านอื่น ๆ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกันไว้ดังนี้

คิมบร็อก และนัเนอรี่ (Kimbrough & Nunnery, 1988 : 58) ได้กล่าวว่า งานด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรประเภทต่าง ๆ เพื่อที่จะดำเนินการจัดหาหลักสูตร และเอกสารหลักสูตร รวมไปถึงคู่มือการใช้หลักสูตรให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานของครู

อังคณา อ่อนธานี (2563 : 368 - 369) ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตรอันเดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้นทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาวิชา การเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และอื่นๆ เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายอันใหม่ที่วางไว้การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรอาจเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบตั้งแต่จุดมุ่งหมายและวิธีการ หรือเปลี่ยนแปลงบางส่วนและการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนี้จะมีผลกระทบทางด้านความคิดและความรู้สึกนึกคิดของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรจะทำให้ทราบถึงทิศทางในการจัดการเรียนการสอนซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพชีวิตของประชาชน ทั้งนี้เพราะหลักสูตรเป็นสิ่งที่นำนโยบายการศึกษาของชาติลงสู่การปฏิบัติเป็นตัวชี้บ่งความเจริญของประเทศ เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน ประเทศใดจัดการศึกษาโดยมีหลักสูตรที่เหมาะสม ทันสมัย มีประสิทธิภาพ ทันต่อเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงย่อมได้กำลังคนที่มีคุณภาพ

กุลจิรา คำมูล และธรินธร นามวรรณ (2561 : 123) ได้กล่าวว่า หลักสูตรถือเป็นหัวใจของการศึกษาเพราะใช้เป็นแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในทุกๆ ด้านตามทิศทางและความมุ่งหมายที่กำหนดซึ่งหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการศึกษาเป็นการชี้ให้เห็นถึงแนวทางการจัดการศึกษาโดยภาพรวมในระดับประเทศเป็นกรอบในการจัดทำหลักสูตรในระดับสถานศึกษาและมีความสำคัญต่อการนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดกับผู้เรียนโดยตรงในระดับชั้นเรียนหลักสูตรมีความสำคัญต่อการพัฒนาคนในสังคม

ให้มีคุณลักษณะที่สังคมคาดหวังหลักสูตรเป็นเครื่องมือที่จะทำให้การจัดการศึกษาบรรลุผลตาม จุติมุ่งหมายที่กำหนดไว้โดยหลักสูตรมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมความเจริญงอกงามของบุคคล สามารถปลูกฝังพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม วางรากฐานความคิดที่เป็นการสนับสนุนและ สอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจการเมืองการปกครอง เพื่อให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม สามารถให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถความสนใจ ความถนัด ที่แท้จริงของตนเอง และพัฒนาได้ เต็มศักยภาพนอกจากนี้ยังเป็นโครงการ แผนงานข้อกำหนด ที่ชี้แนะให้ผู้บริหารการศึกษา ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปดำเนินงานสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ

ธงชัย ช่อพฤชา (2558 : 112) ได้กล่าวว่า การปฏิรูปการศึกษาจะมุ่งกระจายอำนาจให้ ท้องถิ่นและสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร ทางสถานศึกษาเทศบาล ชุมชน และ บุคลากรในสถานศึกษาต่างมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรเพื่อการจัดการศึกษา ที่มีคุณภาพให้แก่ผู้เรียนตั้งแต่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การกำหนดสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การวัดผลและประเมินผล การจัดทำเอกสารหลักฐานทางการศึกษาและ การเทียบโอนผลการเรียน เป็นต้น

สุริยรัตน์ นนทศุลา และคณะ (2555 : 139) ได้กล่าวว่า การเปิดโอกาสให้ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยการพัฒนาหลักสูตรเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับบริบทของ ชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง โดยการมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้ และการลงมือ ปฏิบัติจริงเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ การที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา หลักสูตรด้านการให้ความเห็นการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และความต้องการของผู้เรียน ชุมชน เสนอแนะ ส่งเสริม สนับสนุนด้านวิชาการ กำหนดเป้าหมาย ด้านวิชาการและหลักสูตร กำหนดเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอน จัดหาแหล่งเรียนรู้และ ทรัพยากรซึ่งรวมทั้งกำลังแรงงานและงบประมาณ ตลอดจนร่วมกำหนดเป้าหมายการวัดและ ประเมินผลผู้เรียน จะทำให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน อย่างแท้จริง

ดวงใจ ไชยลังการ และคณะ (2558 : 110) ได้กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การเตรียมความพร้อม การจัดทำ การวางแผนการใช้หลักสูตร การดำเนินการ บริหารหลักสูตร การนิเทศ กำกับ ติดตาม การสรุปผลการดำเนินงาน และการปรับปรุงพัฒนา หลักสูตร หลักสูตรสถานศึกษา เป็นแบบแผนหรือแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการ ที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถโดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุด ของตนรวมถึงระดับขั้นของมวลประชากรที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสมซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียน นำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ประสบความสำเร็จเพื่อให้การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บรรลุลผล สถานศึกษาต้องมีการประสานสัมพันธ์และร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครองและบุคคลในชุมชน สถานศึกษานั้นเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาเป็นแหล่งของการแสวงหาความรู้จึงต้องมีหลักสูตรเป็นของตนเอง คือหลักสูตรสถานศึกษาต้องครอบคลุมภาระงานการจัดการศึกษาทุกด้าน หลักสูตรสถานศึกษาจึงประกอบด้วยการเรียนรู้ทั้งมวลเป็นประสบการณ์อื่นๆ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียนซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีความเป็นเอกภาพของชาติมุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากลเพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคสิ่งที่สำคัญในสถานศึกษาซึ่งการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งด้านการกำหนดแผนการเรียนการสอน กำหนดสาระของหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา สนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา ร่วมประเมินผล ติดตาม และตรวจสอบผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และร่วมมือกับสถานศึกษาในการอบรมเลี้ยงดูผู้เรียนเพื่อที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่างๆของผู้เรียนตลอดจนปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน เพื่อสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน เป็นต้น การให้ผู้ปกครอง ชุมชน และบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะทำให้สถานศึกษานั้นประสบความสำเร็จจนสามารถสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพได้

2. การวัดผลประเมินผล

นักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการการวัดผลประเมินผลไว้สอดคล้องกันหลายท่าน ประกอบด้วย เพ็ญประภา ศรีมะโรง และคณะ (2560 : 143) อาจินต์ จรุงผล (2556 : 48) สุภารัตน์ สมศักดิ์ (2559: 3) วิวัฒน์ชัย ศรีจันทร์ และคณะ (2562 : 66) อรทัย สุวรรณหาร และคณะ (2558 : 131) กมลรัตน์ แก่นจันทร์ และคณะ (2560 : 240) ธัญญา กสิคุณ (2560 : 293 - 294) ยุทธนา เกื้อกุล ยุทธนา เกื้อกุล และนิเลาะ แวอุซึ่ง (2560 : 59) อร่าม วัฒนะ (2561 : 38) โดยได้ระบุไว้ว่า การบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องมีการวัดผลประเมินผลเป็นองค์ประกอบสำคัญ องค์ประกอบหนึ่งซึ่งในการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยเรื่องนี้ยังมีนักวิชาการท่านอื่นๆ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลไว้ดังนี้

คิมบร็อก และนันเนอรี (Kimbrough & Nunnery. 1988 : 58) ได้กล่าวว่า สถานศึกษาจะต้องมีการวัดผลและประเมินผลให้เป็นไปตาม เกณฑ์ที่กำหนดไว้ มีการปรับปรุงการสร้าง

เครื่องมือวัดผลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีการตรวจสอบการทำสมุดประจำชั้น และสมุดประจำตัว ผู้เรียนของครูทุกคนให้ถูกต้องเรียบร้อยและเป็นปัจจุบันเสมอ

สริน ประคู้ และคณะ (2562 : 478) ได้กล่าวว่า กระบวนการทางการศึกษา ต้องกำหนด จุดมุ่งหมาย วิธีการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลให้ต่อเนื่องกัน จะขาดส่วนใด ส่วนหนึ่งไม่ได้ โดยเฉพาะการวัดและประเมินผลนั้นเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการวัดและ ประเมินผลช่วยให้ทราบว่าหลังจากที่ได้มีการเรียนการสอนแล้วนั้น ผลที่ได้รับบรรลุตามความ มุ่งหมายหรือไม่มากนักน้อยเพียงไร ผู้เรียนเกิดการพัฒนาไปในทางใด และยังเป็นการประเมินในเรื่อง ขอบข่ายของหลักสูตรการเรียนการสอน การพัฒนาของผู้เรียน วิธีการสอนของครู และอุปกรณ์ต่าง ๆ ว่ามีข้อบกพร่องหรือไม่มากนักน้อยเพียงใด เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพ ให้ดียิ่งขึ้นต่อ

สายสุนันทรารมย์ และณภัทรวรรณ ธนาพวงษ์นันท์ (2561 : 343) ได้กล่าวว่า การวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่สอดแทรกอยู่ในกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ครูจะนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งในการจัดการเรียนการสอน เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้ดีที่สุด การประเมินเป็นกระบวนการสังเกต จดบันทึก และรวบรวมข้อมูลจากผลงาน และวิธีการปฏิบัติงานของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้น การประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนในการทำงาน ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา การประเมิน ตนเอง การแสดงออกจากการ ปฏิบัติในสภาพจริง หรือคล้ายคลึงกับโลกของงานจริงภายนอก สถานศึกษามากที่สุด ทำให้ผลการประเมินถูกต้องตามสภาพความรู้ความสามารถที่แท้จริงของ ผู้เรียนเพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ฝึกฝนในสถานศึกษาไปปรับ ใช้ในการแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันในสังคมได้

ธนานันต์ ดิษฐ์ และสุเทพ อ่วมเจริญ (2558 : 205) ได้กล่าวว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดของ การจัดการศึกษาทุกระดับ คือเปรียบเทียบผู้เรียนต้องประสบความสำเร็จตามเป้าหมายการเรียน ที่กำหนด ครูผู้สอนจะรู้ได้อย่างไรหรือมีวิธีการใดที่จะรู้ว่าผู้เรียนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ ซึ่งการวัดผลและการประเมินเป็นการเปรียบเทียบกับเป้าหมายของการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิด ขึ้นกับผู้เรียนซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้จากเนื้อหาวิชาในหลักสูตร จะเห็นได้ว่าการวัดและประเมินผล มีความสำคัญเป็นกระบวนการตรวจสอบการเรียนรู้และพัฒนาต่างๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐาน การเรียนรู้ของหลักสูตร เพื่อนำผลไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุมาตรฐาน ที่กำหนดไว้และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจผลการเรียนของผู้เรียน

จันทิมา จันทรประสาท และคณะ (2560 : 1580) ได้กล่าวว่า การวัดและประเมินผล การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ ที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งบุคลากรทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติร่วมกัน และเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน สถานศึกษาต้องมีการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการวัดและประเมินทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและ ระดับชาติตลอดจนการประเมินภายนอก ด้วยเหตุนี้กระบวนการวัดและประเมินผลจึงเป็นตัวชี้วัด ความสำเร็จประการหนึ่งที่ครูผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จึงจะสามารถประเมินผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

กัลย์วิสาข์ ชาราวร และกมลวรรณ ตังชนกานนท์ (2559 : 375) ได้กล่าวว่า การวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบหนึ่งของกระบวนการทางการศึกษาที่มีความสำคัญ เนื่องจากครูจะใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลที่แสดงพัฒนาการ และความสำเร็จทางการเรียนของ ผู้เรียน ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ ซึ่งบทบาทหนึ่งของครูผู้สอน คือการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา และระดับพัฒนาการของผู้เรียน

สรุปได้ว่า การวัดประเมินผล หมายถึง การวัดประเมินผลเป็นสิ่งที่จำเป็นในการจัด การเรียนการสอนเพื่อที่จะทราบว่าหลังจากการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จหรือไม่ การจัดการเรียนการสอนจะดำเนินควบคู่ไปกับการวัดและประเมินผลเนื่องจากจะทำให้เห็นถึง พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะ พฤติกรรม คุณธรรมและจริยธรรม รวมไปถึง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน นอกจากนี้จะต้องกำกับ ดูแล จัดการเรียนการสอน การวัดผล และประเมินผลในสถานศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบ มีการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน เสนอโครงการและรายงานการปฏิบัติงาน มีดำเนินการวิเคราะห์ข้อสอบและจัดทำข้อสอบมาตรฐาน มีดำเนินการเกี่ยวกับการโอนผลการเรียน รวมไปถึงประสานงานและให้ความร่วมมือกับหน่วยงาน ต่างๆทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งการวัดและประเมินมีวิธีที่หลากหลายขึ้นอยู่กับความ เหมาะสมกับแต่ละสาระการเรียนรู้ซึ่งการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามากำหนดเป้าหมาย วิธีการดำเนินการ และกิจกรรมต่างๆจะทำให้ผู้สอนเข้าใจผู้เรียนในด้านความถนัด และความสนใจ ของผู้เรียนมากขึ้นเพื่อที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนได้

3. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีไว้สอดคล้องกันหลายท่านประกอบด้วยเพ็ญประภา ศรีมะโรง และคณะ (2560 : 143) อาจันต์ จรุงผล (2556 : 48) วิวัฒน์ชัย ศรีจันทร์ และคณะ (2562 : 66) กมลรัตน์ แก่นจันทร์ และคณะ (2560 : 240) ธนิตา กสิคุณ (2560 : 293 - 294) ยุทธนา เกื้อกุล ยุทธนา เกื้อกุล และนิเลาะ แวอุเชิง (2560 : 59) อร่าม วัฒนะ (2561 : 38) เฟเบอร์ และเชียร์รอน (Faber & Shearron, 1970 : 212) โดยได้ระบุไว้ว่าการบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องมีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญขององค์ประกอบหนึ่งซึ่งในการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยเรื่องนี้ยังมีนักวิชาการท่านอื่น ๆ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีไว้ดังนี้

คิมบร็อก และนันเนอรี (Kimbrough & Nunnery, 1988 : 58) ได้กล่าวว่า งานการจัดสื่อสนับสนุนโปรแกรมการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดสื่อการเรียน การสอน งานห้องสมุด งานนิเทศ การศึกษา งานด้านการวางแผน กำหนดวิธีการดำเนินงาน ตลอดจน การส่งเสริมการสอนโดยการจัดกิจกรรมต่างๆ จากขอบข่ายการบริหารงานวิชาการเหล่านี้ ซึ่งจะเห็นว่านักการศึกษาส่วนใหญ่ได้ให้ความหมายไว้คล้ายคลึง จะแตกต่างกันก็เพียงรายละเอียดเท่านั้น สำหรับ สถานศึกษา ประถมศึกษาส่วนใหญ่จะยึดถือการปฏิบัติตามขอบข่ายที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเสนอไว้

ภัทรขวัญ ลาสงยาง (2555 : 59) ได้กล่าวว่า สื่อชนิดใดก็ตามที่เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระความรู้ ความคิด ทักษะของผู้สอนไปยังผู้เรียน และ ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจของผู้เรียนอย่างชัดเจน ซึ่งสื่อการสอนและนวัตกรรมเป็นเครื่องมือฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ในบทเรียนให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากเกิดการรับรู้ได้เร็วขึ้น หรือมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ตลอดถึงการนำไปใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์

กนกกาญจน์ ทองศฤงคิ และคณะ (2556 : 3) ได้กล่าวว่า สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ของผู้เรียนทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก เพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์สร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ช่วยกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาศักยภาพทางการคิด ได้แก่ การคิดไตร่ตรอง การคิดสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตลอดจนเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมให้แก่ผู้เรียน

นัมนต์ เรืองฤทธิ์ (2560 : 30 - 31) ได้กล่าวว่า สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา นั้นจะเป็นตัวกลางที่ช่วยนำและถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนหรือแหล่งความรู้ไปยังผู้เรียนทำให้

การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยกระตุ้นและเร้าความสนใจให้กับผู้เรียนทำให้เกิดความสนุกสนานและไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้นทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ตลอดจนส่งเสริมการคิดและการแก้ปัญหาในการเรียนรู้ช่วยเอาชนะข้อจำกัดต่างๆในการเรียนรู้ได้ช่วยทำสิ่งที่ซับซ้อนให้ง่ายขึ้น

เลอศักดิ์ โอทกานนท์ และคณะ (2560 : 96) ได้กล่าวว่า สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อศึกษานั้นเป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดหาสื่อการสอน ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเอง หรือปรับปรุงเลือกใช้อย่างมีคุณภาพจากสื่อต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัวเพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยเลือกและใช้สื่อการสอนที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม มีความหลากหลาย สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน สำหรับการจัดทำ การเลือกใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อการสอนที่ใช้ในสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในชั้นเรียนจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนของผู้สอนประสบความสำเร็จได้ เนื่องจากการดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ฉะนั้นผู้สอนจะต้องผลิตสื่อการสอนโดยคำนึงถึงความคุ้มค่า และความปลอดภัย มีการใช้สื่อที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน การเลือกใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับวัยผู้เรียน การใช้สื่อการสอนจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกสนานในการเรียน และเกิดความรักในการเรียนรู้สิ่งต่างๆมากขึ้นซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถสร้างสถานการณ์จริงทำให้เกิดประสบการณ์ของผู้เรียนตลอดจนพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไว้สอดคล้องกันหลายท่านประกอบด้วยเพ็ญประภา ศรีมะโรง และคณะ (2560 : 143) อาจินต์ จรูญผล (2556 : 48) สุภารัตน์ สมศักดิ์ (2559 : 3) วิวัฒน์ชัย และคณะ (2562 : 66) อรทัย สุวรรณหาร และคณะ (2558 : 131) กมลรัตน์ แก่นจันทร์ และคณะ (2560 : 240) ฐนิตา กสิคุณ (2560 : 293 - 294)

ยุทธนา เกื้อกุล และนิเลาะ แวอุเซ็ง (2560 : 59) อร่าม วัฒนะ (2561 : 38) โดยได้ระบุไว้ว่า การบริหารงานวิชาการจำเป็นจะต้องมีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญขององค์ประกอบหนึ่งซึ่งในการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยเรื่องนี้ ยังมีนักวิชาการท่านอื่น ๆ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

ศิริชัย กาญจนวาสี (2559 : 13) ได้กล่าวว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นวิธีวิทยาการวิจัยอย่างหนึ่ง สำหรับสร้างนวัตกรรมหรือประดิษฐ์กรรมทางการศึกษาที่สามารถเผยแพร่และนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการศึกษา เช่น พัฒนาการเรียนรู้ การจัดการศึกษา ระบบการศึกษา เป็นต้น

อุทัย บุญประเสริฐ (2559 : 2) ได้กล่าวว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพเพื่อการศึกษาเป็นการวิจัยที่มีจุดเน้นด้านการบริหารจัดการเพื่อประโยชน์สำหรับการปรับปรุงพัฒนาด้านการบริหารจัดการและการดำเนินงานทางการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ บรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ มีการดำเนินงาน มีการจัดการการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และมีคุณภาพ ซึ่งในขั้นต้นโดยทั่วไปจะครอบคลุมเกี่ยวกับหลักสูตรและการบริหารการเรียนการสอน การจัดการด้านวิชาการการบริหารทรัพยากรมนุษย์ด้านการศึกษา การบริหารจัดการด้านการเงิน การงบประมาณและสินทรัพย์ และการบริหารทั่วไป

ชุดิมา สัจจามันท์ (2553 : 51) ได้กล่าวว่า การวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาวิชาการ การศึกษามีบทบาทหน้าที่หลักในการถ่ายทอดหรือเผยแพร่ความรู้ และการวิจัยคิดค้น แสวงหา และพัฒนาความรู้ใหม่ ทั้งสองด้านคือเป็นทั้งการถ่ายทอด สืบทอด สะสมและเพิ่มพูนความรู้เพื่อเป็นต้นทุนและศักยภาพทางภูมิปัญญาและเพื่อประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา

สุภาณี เส็งศรี (2554 : 131) ได้กล่าวว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นการพัฒนาการศึกษาโดยใช้พื้นฐานการวิจัยเป็นกลยุทธ์หรือวิธีการสำคัญวิธีหนึ่งที่นิยมใช้ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการศึกษาโดยเน้นหลักเหตุผลและตรรกวิทยาเป้าหมายหลักคือใช้เป็นกระบวนการในการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของผลผลิตทางการศึกษา ซึ่งจะเห็นได้ว่าการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีความสำคัญต่อการศึกษานี้เนื่องจากเป็นกระบวนการของการพัฒนาการทดสอบภาคสนามและวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้จากการทดสอบถึงแม้ว่าการพัฒนาผลผลิตทางการศึกษาหรือสื่อการเรียนการสอนจะประกอบด้วยการวิจัยพื้นฐานและการวิจัยประยุกต์เพื่อจุดประสงค์พื้นฐานในการค้นพบสิ่งใหม่ขณะที่การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา

คือการนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปพัฒนาสื่อให้สามารถใช้ได้ดังนั้นการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาจึงเป็นตัวเชื่อมระหว่างการศึกษาวิจัยทางการศึกษาและแบบฝึกทางการศึกษาซึ่งทำให้การสื่อสารศึกษาสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กิติยาดำ มัสแหละ และคณะ (2561 : 47) ได้กล่าวว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงเปรียบเสมือนหัวใจของการพัฒนาการศึกษา การที่มนุษย์จะศึกษาและพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในเรื่องใด ต้องอาศัยการศึกษาค้นคว้าวิจัยและพัฒนาเป็นพื้นฐาน ซึ่งการที่จะศึกษาและพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ โดยเฉพาะครูผู้สอนจำเป็นต้องอาศัยพื้นฐาน การค้นคว้าวิจัยและทดลองเพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ การแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน รวมทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งทุกประเทศต่างให้ความสำคัญกับการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาเพื่อให้ครูได้ค้นหารูปแบบวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ อันนำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้อยู่ในห้องเรียนหรือที่เรียกว่า การวิจัยในชั้นเรียน

สรุปได้ว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นวิธีการสำคัญวิธีหนึ่งที่น่าสนใจในการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน ซึ่งครูผู้สอนจะต้องจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้ตรงตามความสามารถหรือความถนัดของแต่ละบุคคล ตลอดจนการนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปพัฒนาสื่อการสอน จะเห็นได้ว่าผลของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้นมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอนทางสถานศึกษาจะต้องนำผลการวิจัยมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยในการพัฒนาชุมชน และสังคม มีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูผู้สอน และการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษาที่ได้จากการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

5. การนิเทศการศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาไว้สอดคล้องกันหลายท่าน ประกอบด้วยเพ็ญประภา ศรีมะโรง และคณะ (2560 : 143) อาจินต์ จรุงผล (2556 : 48) สุภารัตน์ สมศักดิ์ (2559: 3) วิวัฒน์ชัย ศรีจันทร์ และคณะ (2562 : 66) อรทัย สุวรรณหาร และคณะ (2558 : 131) กมลรัตน์ แก่นจันทร์ และคณะ (2560 : 240) ชูนิตา กสิคุณ (2560 : 293 - 294) ยุทธนา เกื้อกุล และนิเลาะ แวอุเซ็ง (2560 : 59) เฟเบอร์ และเชียร์รอน (Faber & Shearron, 1970 : 212) โดยได้ระบุไว้ว่า การบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องมีการนิเทศการศึกษาซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญ

องค์ประกอบหนึ่งซึ่งในการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยเรื่องนี้ยังมีนักวิชาการท่านอื่น ๆ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

อุทัยรัตน์ แสงพระจันทร์ และอดุลย์ วังศรีคุณ (2559 : 51) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาโดยมีแนวทางการปฏิบัติ คือ ให้มีการจัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา ดำเนินการงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษาประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาติดตามประสานงานกับเขตพื้นที่กระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของสถานศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

ศุภวรรณ สัจจิตพิบูล (2560 : 207) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาในปัจจุบันจะให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศการนิเทศที่เป็นมิตร โดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่อยู่ในบริบทการเรียนรู้เดียวกัน โดยมุ่งเน้นการนิเทศที่เกิดจากความสมัครใจของครูผู้สอนในการที่จะพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเองให้ดีขึ้นตามเป้าหมายที่กำหนดขึ้น ซึ่งทิศทางการนิเทศการสอนในปัจจุบันที่มุ่งเน้นการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยบุคลากรในสถานศึกษาร่วมกันปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของตนเอง โดยผู้นิเทศจากภายนอกจะเป็นเพียงผู้ประสานงานมีกระบวนการนิเทศที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนที่ชัดเจนรวมทั้งส่งเสริมการนิเทศภายในสถานศึกษา

สิริรัตน์ เกษประทุม (2553 : 61) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นการบริการจัดการศึกษาด้านหนึ่ง เป็นการชี้แนะให้ความช่วยเหลือความร่วมมือกับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและเพิ่มคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของการศึกษา ดังนั้นทางสถานศึกษาจึงมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพมาตรฐานเพื่อบรรลุตามเป้าหมายของการปฏิรูปการเรียนรู้

ฉกริ กวีโส และคณะ (2555 : 79 - 80) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการบริหาร ซึ่งการนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง โดยจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษานั้นมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการบริหารที่มีประสิทธิภาพที่ถือว่าการบริหารงานที่ดีคือการบริหารงานที่ได้ทั้งน้ำใจของคนและผลของงาน เพราะจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาคือการพัฒนาคนเพื่อพัฒนางานโดยการสร้าง

ความสัมพันธ์ รวมทั้งการสร้างขวัญและกำลังใจที่ดีให้กับผู้ปฏิบัติงาน การนิเทศการศึกษาจึงเป็นกระบวนการสำคัญกระบวนการหนึ่งเทียบเท่ากับกระบวนการบริหาร ซึ่งผู้บริหารจะต้องปฏิบัติและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะทำให้ครูมีศักยภาพในการปฏิบัติงานสูงขึ้นและส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนที่ดีในที่สุด

พสุ หัส คงเทศ และอนุชา กองพ่วง (2562 : 200) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา จึงมีความสำคัญด้านการพัฒนาครูเนื่องจากนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้ให้การนิเทศและครูผู้สอนเพื่อดูแลช่วยเหลือให้แนะนำครูผู้สอนในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา และส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครู ดังนั้นรูปแบบการนิเทศการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการจัดการศึกษาจึงส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยี การวัดและประเมินผลและการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อใช้ในการจัดการศึกษา

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินการจัดการศึกษานั้นเป็นการช่วยเหลือสถานศึกษาในการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง และสร้างความเข้าใจระหว่างบุคลากรในสถานศึกษาให้ตรงกันซึ่งเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยเริ่มจากการพัฒนาครูไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยจัดให้มีการนิเทศภายในสถานศึกษาซึ่งครูจะได้รับการพัฒนาการปรับปรุงการสอน เพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์ และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นอกจากการนี้ยังมีการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษายังมุ่งเน้นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนซึ่งทางสถานศึกษาได้จัดการศึกษาที่มีคุณภาพโดยมีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนผ่านทางการจัดกิจกรรมต่างๆภายในสถานศึกษา รวมไปถึงการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งมีการดำเนินงานตามความสมัครใจ และขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคลจะยอมทำให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่ดีรวมไปถึงผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนจะดีมากยิ่งขึ้น และสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในการทำงานในสถานศึกษาคือการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจะเห็นได้ว่างานนิเทศนั้นเป็นงานที่จะต้องประสานสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่นๆ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องร่วมมือกับองค์กรอื่นๆในการดำเนินกิจกรรมซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในองค์กรและนอกองค์กรอีกด้วย

6. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาไว้สอดคล้องกันหลายท่านประกอบด้วยเพ็ญประภา ศรีมะโรง และคณะ (2560 : 143) อาจินต์ จรุงผล (2556 : 48) สุภารัตน์ สมศักดิ์ (2559: 3) วิวัฒน์ชัย ศรีจันทร์ และคณะ (2562 : 66) อรทัย สุวรรณหาร และคณะ (2558 : 131) กมลรัตน์ แก่นจันทร์ และคณะ (2560 : 240) ธนิตา กสิคุณ (2560 : 293-294) ยุทธนา เกื้อกูล และนิเลาะ แวอุเซ็ง (2560 : 59) อร่าม วัฒนะ (2561 : 38) โดยได้ระบุไว้ว่าการบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งในการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยเรื่องนี้ยังมีนักวิชาการท่านอื่น ๆ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

เสาวลักษณ์ ชมทรัพย์ และวัชรระ ยี่สุนเทศ (2561 : 272) ได้กล่าวว่า คุณภาพของการจัดการศึกษานั้นระดับความสำคัญแบ่งออกเป็น ระดับหลักสูตร ระดับคณะ ระดับสถาบัน โดยสิ่งที่มีความสำคัญและมีบทบาทมากที่สุดในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพนั้น คือการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องศึกษาถึงการพัฒนาระบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ซึ่งภาระหน้าที่ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จะต้องอาศัยการรับรู้และการมีส่วนร่วม การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรเทียบกับผลการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร การศึกษาจะช่วยกันขับเคลื่อนให้เกิดการประกันคุณภาพการศึกษาไม่ว่าจะเป็น การวางแผน การดำเนินการ การตรวจสอบ และการปรับปรุง เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในบรรลุเป้าหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสัมฤทธิ์ผลในการดำเนินการ และช่วยผลักดันให้สถาบันการศึกษาพัฒนาคุณภาพทั้งทางด้านวิชาการ และการให้ประโยชน์กลับสู่สังคม และชุมชน

อุไร หัตถประดิษฐ์ และคณะ (2560 : 26 - 27) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพราะเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้คุณภาพตามมาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่หลักสูตรกำหนด และสังคมต้องการและสืบเนื่องจากการที่กระทรวงศึกษาธิการได้กระจายบทบาทการจัดการศึกษาให้สถานศึกษาเป็นหน่วยงานรับผิดชอบจัดและพัฒนาคุณภาพการให้เป็นที่เชื่อมั่น และพอใจของผู้เรียนผู้ปกครองชุมชนและสังคมดังนั้นหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตั้งแต่

การวางแผนการดำเนินงานและการตรวจสอบผลการดำเนินงานตามภาระรับผิดชอบอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะด้านการเรียน มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ นอกจากนี้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพและพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยตรงมีแนวคิดและหลักการในการประเมินคุณภาพภายนอกโดยมุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นหลักจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเพื่อให้ความมั่นใจว่าผู้เรียนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพใกล้เคียงกันไม่ว่าจะอยู่ในท้องถิ่นใดก็ตามโดยมีระบบการประกันคุณภาพเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

อรันท์ หาญยุทธ (2557 : 282) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษามีจุดมุ่งหมายคือให้สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา และให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการ ดังนั้นการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคน ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรอื่น ๆ ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในได้เน้นหลักการบริหารที่ครบวงจร PDCA ประกอบด้วย การร่วมกันวางแผน (Plan) การร่วมกันปฏิบัติตามแผน (Do) การร่วมกันตรวจสอบ (Check) และการร่วมกันพัฒนาปรับปรุง (Act)

สุภาพงษ์ ญาณไพศาล และประยุทธ ชูสอน (2555 : 58) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับระบบคุณภาพทุกระบบ เพื่อให้เกิดความมั่นใจในสินค้าหรือบริการ และบรรลุถึงความต้องการด้านคุณภาพที่กำหนดให้น่าพอใจโดยเฉพาะการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งการนำหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการประกันคุณภาพสถานศึกษา จะช่วยให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานตามที่ต้องการได้ ซึ่งการบริหารเชิงกลยุทธ์จะให้คำตอบพื้นฐานสำคัญแก่ผู้บริหาร ซึ่งจะนำไปสู่แนวทางแก้ไขปัญหาก็เป็นเรื่องน่าสนใจสำหรับสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็ก ที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติตามกลยุทธ์การประกันคุณภาพของสถานศึกษาได้อย่างดีต่อไป

ธีรศักดิ์ อุ่นอารมย์เลิศ และคณะ (2555 : 178) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษา

ซึ่งสถานศึกษาร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารต่างๆที่มีข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษารวมทั้งผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติภารกิจของสถานศึกษาตามคำร้องของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองที่ทำการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกของสถานศึกษานั้น

สรุปได้ว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคมในด้านคุณภาพของผู้เรียนที่จะได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และเป็นที่ยอมรับของสังคมโดยการปฏิบัติตามกิจกรรม หรือภารกิจหลักอย่างมีระบบแบบแผนที่กำหนดไว้โดยมีการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ ซึ่งทางสถานศึกษาจะต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาตนเองและรับการประเมินจากหน่วยงานภายนอก ซึ่งการประกันคุณภาพนั้นทางสถานศึกษาจะต้องพัฒนาการประกันคุณภาพเพื่อให้เกิดมาตรฐานด้านคุณภาพการศึกษาอย่างเท่าเทียม สร้างความร่วมมือภายในองค์กร และนอกองค์กรในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพ มีการนิเทศ กำกับติดตาม ช่วยเหลือ และสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ตลอดจนมีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

7. การพัฒนาระบบการเรียนรู้

นักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการเรียนรู้ไว้สอดคล้องกันหลายท่านประกอบด้วยเพ็ญประภา ศรีมะโรง และคณะ (2560 : 143) วิวัฒน์ชัย ศรีจันทร์ และคณะ (2562 : 66) อรทัย สุวรรณหาร และคณะ (2558 : 131) กมลรัตน์ แก่นจันทร์ และคณะ (2560 : 240) รุณิดา กสิคุณ (2560 : 293 - 294) ชุทธนา เกื้อกุล และนิเลาะ แวอุเซ็ง (2560 : 59) อร่าม วัฒนะ (2561 : 38) โดยได้ระบุไว้ว่า การบริหารงานวิชาการจำเป็นจะต้องมีการแหล่งเรียนรู้ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญขององค์ประกอบหนึ่งซึ่งในการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยเรื่องนี้ยังมีนักวิชาการท่านอื่น ๆ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการเรียนรู้ไว้ดังนี้

วิชาภา เมธีวรฉัตร (2558 : 138) ได้กล่าวว่า การพัฒนาระบบการเรียนรู้คือการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยการให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น ผ่านการดำเนินกิจกรรมต่างๆในชั้นเรียน และนอกชั้นเรียนซึ่งกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ร่วมนั้นจะต้องมีการบูรณาการวิชาต่างๆให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่

เป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีความสนใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น ตลอดจนสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

ดวงพร คุณฤ และคณะ (2558 : 272) ได้กล่าวว่า ได้กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตต่อไปในอนาคต ซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูปการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองโดยมีครูเป็นผู้แนะนำ และออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถประเมินความก้าวหน้าการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลได้

ดวงใจ พุทธเขม (2560 : 98) ได้กล่าวว่า ได้กล่าวว่า ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้โดยฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา โดยเตรียมผู้เรียนเพื่อรองรับศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม การสื่อสารกับผู้อื่น การมีทักษะชีวิต การคิดเชิงวิพากษ์ การแก้ปัญหาและตัดสินใจ การใช้งานเทคโนโลยีในปัจจุบันการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้สอนต้องเลือกรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะสมสำหรับผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ด้วยตัวเองตั้งแต่การเลือกและวางแผนการทำงาน ซึ่งผู้เรียนมีโอกาสได้แสดงออกอย่างอิสระ ได้คิดอย่างหลากหลายผ่านการได้ลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งผู้เรียนจะได้เรียนรู้จากการปฏิบัติได้รับประสบการณ์ตรง ทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเองและมีความสุขในการเรียนรู้ โดยผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้จัดการเรียนรู้

ณิรัชกร ทองน้อยและบุญชม ศรีสะอาด (2558 : 415-416) ได้กล่าวว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การจัดการให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่โดยผ่านกระบวนการคิดด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ เกิดความเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปบูรณาการใช้ในการชีวิตประจำวัน และมีคุณสมบัติตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่ต้องการให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

ศุภมณฑา สุภานันท์ (2559 : 37) ได้กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างและออกแบบการเรียนรู้ของตนเอง โดยครูผู้สอนทำหน้าที่อำนวยความสะดวก คำแนะนำ ช่วยจัดระบบระเบียบความคิดให้กับผู้เรียน

ครูผู้สอนจะต้องคอยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีการสื่อสารความคิด การตีความข้อมูลความรู้ด้วยตนเอง ผ่านกระบวนการคิดใคร่ครวญ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนและผู้สอน ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่มุ่งเน้น การค้นหาความรู้ด้วยตนเอง และค้นหาความรู้ผ่านการสนทนาหรือการพูดคุย การทำงานร่วมกับ ผู้อื่นซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างมากในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ของตนเอง

สรุปได้ว่าการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง สิ่งที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ ซึ่งผู้สอนจะต้องเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ให้ความรู้ให้ เป็นผู้อำนวยความสะดวกแทน ครูจะต้องมีการชี้แนะในการจัดการเรียนการสอนโดยการบอก จูงมุงหมายการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนรับทราบและปฏิบัติจนบรรลุวัตถุประสงค์ มุ่งเน้นการมีส่วนร่วม ในการจัดการเรียนการสอน การเสริมแรงผู้เรียนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจในการเรียน จัดกิจกรรมตามความถนัดและสนใจของผู้เรียนเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการเรียนรู้ แก้ปัญหา และลงมือปฏิบัติจนประสบความสำเร็จ ด้วยตนเอง และการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องซึ่งเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

8. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

นักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ไว้สอดคล้องกันหลายท่าน ประกอบด้วยเพ็ญประภา ศรีมะโรง และคณะ (2560 : 143) อาจินต์ จรูญผล (2556 : 48) วิวัฒน์ชัย ศรีจันทร์ และคณะ (2562 : 66) กมลรัตน์ แก่นจันทร์ และคณะ (2560 : 240) ธนิตา กสิคุณ (2560 : 293 - 294) ยุทธนา เกื้อกุล และนิเลาะ แวอุเซ็ง (2560 : 59) อร่าม วัฒนะ (2561 : 38) โดยได้ระบุไว้ว่า การบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องมีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ซึ่งในการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่ เกี่ยวข้องในงานวิจัยเรื่องนี้ยังมีนักวิชาการท่านอื่น ๆ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ไว้ดังนี้

สุขแก้ว คำสอน และสวนีย์ เสริมสุข (2560 : 24) ได้กล่าวว่า แหล่งการเรียนรู้เป็น แหล่งข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ และประสบการณ์ที่สนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่เรียนใฝ่รู้ แสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเป็น บุคคลแห่งการเรียนรู้ จะเห็นได้ว่าแหล่งเรียนรู้มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการศึกษาด้านวิชาชีพ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เสริมสร้างความรู้ ความคิด วิชาการและประสบการณ์สามารถ ศึกษาค้นคว้าแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สร้างความคิดเกิดอาชีพใหม่สู่ความเป็นสากลเสริม ประสบการณ์ตรงและส่งเสริมมิตรภาพความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนหรือผู้เป็นภูมิปัญญา ท้องถิ่นจึงเป็นลักษณะของการจัดการศึกษาอย่างไม่เป็นทางการการศึกษาที่เกิดขึ้นตามวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ดังนั้น ในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง

เข้าใจบริบทของชุมชนนั้น เพื่อให้แนวทาง วิธีการหรือกลยุทธ์ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของชุมชน อันจะนำไปสู่การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

สนาม เอกวิทย์ และคณะ (2562 : 303) ได้กล่าวว่า แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนหรือท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ โดยเฉพาะการเรียนรู้ตลอดชีวิตการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกหนทุกแห่ง บ้านและชุมชนจึงเป็นแหล่งการศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นเรื่องที่จำเป็นสำหรับทุกคน สามารถกระทำการได้ทุกช่วงเวลาของชีวิตและการกระทำได้ในทุกสถานที่ ตั้งแต่เกิดจนตาย เพราะครอบคลุมการศึกษาทุกประเภททุกระดับ มีความเสมอภาพและความเท่าเทียมกันในโอกาสทางการศึกษา มีวิธีการเรียนรู้ที่ผสมกลมกลืนไปกับการดำเนินชีวิตและมีเนื้อหาสาระสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับชีวิตทุกคนมีอิสระเลือกในสิ่งที่ต้องการ จะเรียนรู้จนเต็มศักยภาพ มีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ รวมทั้งทักษะของการแสวงหาความรู้หรือมีเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ต่อไป

ชลดา พงศ์พัฒน์ โยธิน และคณะ (2562 : 31) ได้กล่าวว่า การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้เป็นแหล่งข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และประสบการณ์ที่จะทำให้ประชาชนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถคิดเองปฏิบัติเอง และสร้างความรู้ด้วยตนเอง จนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และในที่สุดจะเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

พชรรัตน์ มีลอด และคณะ (2559 : 68) ได้กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ สังคม ชุมชน สิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ปฏิบัติจริง ส่งผลให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น รักการอ่าน เกิดการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตโดยการทำให้บุคคลสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ไม่ว่าจะเป็นแหล่งเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติ หรือแหล่งเรียนรู้ที่บุคคลสร้างขึ้นก็สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่มีคุณค่าและประโยชน์อย่างยิ่ง

วสันต์ จันทร์โสภาส และนิตยา วงศ์ยศ (2562 : 31) ได้กล่าวว่า แหล่งการเรียนรู้เป็นศูนย์กลางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับประชาชนในชุมชนเป็นสถานที่ที่เสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้ถ่ายทอดแลกเปลี่ยนประสบการณ์วิชาการตลอดจนภูมิปัญญาของชุมชนอีกทั้งยังเป็นแหล่งบริการชุมชนในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ในวิถีชีวิตของคนในชุมชนให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้และมุ่งการพัฒนาแบบพึ่งตนเอง

การเรียนรู้จากศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนได้รับการศึกษาตามรูปแบบที่ต้องการมีความยืดหยุ่นหลากหลายตามโอกาสและสถานการณ์ เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

สรุปได้ว่าการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง เป็นแหล่งข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และประสบการณ์ที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถคิดเองปฏิบัติเอง และสร้างความรู้ด้วยตนเอง จนเกิดกระบวนการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลาทั้งแหล่งเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติ หรือแหล่งเรียนรู้ที่บุคคลสร้างขึ้น ซึ่งสถานศึกษาต้องจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาที่พัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเหมาะสมและเพียงพอสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งการเรียนรู้ ตลอดจนการเปิดโอกาสให้ชุมชน องค์กร หรือหน่วยงานภายนอกได้เข้ามามีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ รวมไปถึงการเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ให้กับหน่วยงานอื่นๆ ที่อยู่ใกล้เคียงได้เข้ามาศึกษา เรียนรู้ และแลกเปลี่ยนเพื่อนำไปพัฒนาหน่วยงานของตนต่อไป

จากแนวคิดการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักที่ครอบคลุมทุกงานในสถานศึกษาซึ่งมุ่งเน้นการกระจายอำนาจให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้คล่องตัวและรวดเร็วสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น รวมไปถึงการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเริ่มตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การแนะแนวทางการศึกษา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่งเสริมงานวิชาการแก่ชุมชน องค์กร หน่วยงานเพื่อพัฒนาผู้เรียนและท้องถิ่นให้มีคุณภาพ สถานศึกษาจะประสบความสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดได้หากมีการบริหารงานวิชาการที่ดี จากการสังเคราะห์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาพบตัวแปรย่อย 8 ตัวแปรที่มีความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีความเป็นเอกภาพของชาติมุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากลเพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคสิ่งที่สำคัญในสถานศึกษาซึ่งการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งด้านการกำหนดแผนการเรียนการสอน กำหนดสาระของหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา สนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา ร่วมประเมินผล ติดตาม และตรวจสอบผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และร่วมมือกับสถานศึกษาในการอบรมเลี้ยงดูผู้เรียนเพื่อที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่างๆของผู้เรียนตลอดจนปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน

เพื่อสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน เป็นต้น การให้ผู้ปกครอง ชุมชน และบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะทำให้สถานศึกษานั้นประสบความสำเร็จจนสามารถสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพได้

2. การวัดผลและประเมินผล หมายถึง สิ่งที่เป็นในการจัดการเรียนการสอนเพื่อที่จะทราบว่าการจัดการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จหรือไม่ การจัดการเรียนการสอนจะดำเนินควบคู่ไปกับการวัดและประเมินผลเนื่องจากจะทำให้เห็นถึงพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะ พฤติกรรม คุณธรรมและจริยธรรม รวมไปถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน นอกจากนี้จะต้องกำกับ ดูแล จัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลในสถานศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบ มีการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน เสนอโครงการและรายงานการปฏิบัติงาน มีดำเนินการวิเคราะห์ข้อสอบและจัดทำข้อสอบมาตรฐาน มีดำเนินการเกี่ยวกับการโอนผลการเรียน รวมไปถึงประสานงานและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งการวัดและประเมินมีวิธีที่หลากหลายขึ้นอยู่กับความเหมาะสมกับแต่สาระการเรียนรู้ซึ่งการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนกำหนดเป้าหมาย วิธีการดำเนินการ และกิจกรรมต่างๆจะทำให้ผู้สอนเข้าใจผู้เรียนในด้านความถนัด และความสนใจของผู้เรียนมากขึ้นเพื่อที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนได้

3. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในชั้นเรียนจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนของผู้สอนประสบความสำเร็จได้ เนื่องจากการดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ฉะนั้นผู้สอนจะต้องผลิตสื่อการสอนโดยคำนึงถึงความคุ้มค่าและความปลอดภัย มีการใช้สื่อที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน การเลือกใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับวัยผู้เรียน การใช้สื่อการสอนจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกสนานในการเรียน และเกิดความรักในการเรียนรู้สิ่งต่างๆมากขึ้นซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถสร้างสถานการณ์จริงทำให้เกิดประสบการณ์ของผู้เรียนตลอดจนพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นวิธีการสำคัญวิธีหนึ่งที่นิยมใช้ในการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน ซึ่งครูผู้สอนจะต้องจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้ตรงตามความสามารถหรือความถนัดของแต่ละบุคคล ตลอดจนการนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปพัฒนาสื่อการสอน จะเห็นได้ว่าผลของการวิจัย

เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้นมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอนทางสถานศึกษา จะต้องนำผลการวิจัยมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยในการพัฒนาชุมชน และสังคม มีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนของครูผู้สอน และการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษาที่ได้จากการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

5. การนิเทศการศึกษา หมายถึง การช่วยเหลือสถานศึกษาในการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง และสร้างความเข้าใจระหว่างบุคลากรในสถานศึกษาให้ตรงกันซึ่งเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโดยเริ่มจากการพัฒนาครูไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยจัดให้มีการนิเทศภายในสถานศึกษาซึ่งครูจะได้รับการพัฒนาการปรับปรุงการสอน เพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์ และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นอกจากการนี้ยังมีการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษายังมุ่งเน้นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนซึ่งทางสถานศึกษาได้จัดการศึกษาที่มีคุณภาพโดยมีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนผ่านทางการจัดกิจกรรมต่างๆภายในสถานศึกษา รวมไปถึงการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งมีการดำเนินงานตามความสมัครใจ และขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคลจะยอมทำให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่ดีรวมไปถึงผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนจะดีมากยิ่งขึ้น และสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในการทำงานในสถานศึกษาคือการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจะเห็นได้ว่างานนิเทศนั้นเป็นงานที่จะต้องประสานสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่นๆ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ ในการดำเนินกิจกรรมซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในองค์กร และนอกองค์กรอีกด้วย

6. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคมในด้านคุณภาพของผู้เรียนที่จะได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และเป็นที่ยอมรับของสังคมโดยการปฏิบัติตามกิจกรรมหรือภารกิจหลักอย่างมีระบบแบบแผนที่กำหนดไว้โดยมีการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ ซึ่งทางสถานศึกษาจะต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาตนเองและรับการประเมินจากหน่วยงานภายนอก ซึ่งการประกันคุณภาพนั้นทางสถานศึกษาจะต้องพัฒนาการประกันคุณภาพเพื่อให้เกิดมาตรฐานด้านคุณภาพการศึกษาอย่างเท่าเทียม สร้างความร่วมมือภายในองค์กร และนอกองค์กรในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพ มีการนิเทศ

กำกับติดตาม ช่วยเหลือ และสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ตลอดจนมีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

7. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง สิ่งที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ ซึ่งผู้สอนจะต้องเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ให้ความรู้ให้เป็นผู้อำนวยความสะดวกแทน ครูจะต้องมีการชี้แนะในการจัดการเรียนการสอนโดยการบอกจุดมุ่งหมายการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนรับทราบและปฏิบัติจนบรรลุวัตถุประสงค์ มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การเสริมแรงผู้เรียนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจในการเรียน จัดกิจกรรมตามความถนัดและสนใจของผู้เรียนเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการเรียนรู้ แก้ปัญหา และลงมือปฏิบัติจนประสบความสำเร็จด้วยตนเอง และการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องซึ่งเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

8. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง เป็นแหล่งข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และประสบการณ์ที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถคิดเองปฏิบัติเอง และสร้างความรู้ด้วยตนเอง จนเกิดกระบวนการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลาทั้งแหล่งเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติ หรือแหล่งเรียนรู้ที่บุคคลสร้างขึ้น ซึ่งสถานศึกษาต้องจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาที่พัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเหมาะสมและเพียงพอสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งการเรียนรู้ ตลอดจนการเปิดโอกาสให้ชุมชน องค์กร หรือหน่วยงานภายนอกได้เข้ามามีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์แหล่งเรียนรู้ รวมไปถึงการเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ให้กับหน่วยงานอื่นๆ ที่อยู่ใกล้เคียงได้เข้ามาศึกษา เรียนรู้ และแลกเปลี่ยนเพื่อนำไปพัฒนาหน่วยงานของตนต่อไป

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาโดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่จะช่วยให้ผลของการศึกษาเกิดประสิทธิภาพ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวว่าให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในมาตราที่ 8 (2) การที่สถานศึกษาได้เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดประโยชน์ตรงตามความต้องการของชุมชน เนื่องจากประชาชนจะสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้เพื่อประกอบอาชีพในอนาคตได้โดยการสอดแทรกภูมิปัญญาท้องถิ่นจะทำให้เกิดความรักความหวงแหนในชุมชน และการสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น การที่ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้ดีจะต้องเริ่มต้นจากการเรียนรู้ที่บ้านซึ่งผู้ปกครองคือผู้ที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนซึ่งเป็นครูคนแรกของผู้เรียนจะสามารถให้ความรู้แก่

ผู้เรียนโดยการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ต่างๆจากที่บ้าน สถานศึกษา และชุมชน ผู้ปกครองจึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนเพื่อขับเคลื่อนนโยบายของรัฐสืบต่อไป ดังนั้นผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเพื่อที่จะแก้ปัญหา และพัฒนาผลผลิตของการศึกษาให้ตรงตามความต้องการของท้องถิ่นได้จึงนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองไว้ดังนี้

ความหมายของการมีส่วนร่วม

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ดังต่อไปนี้

การมีส่วนร่วม (participation) มีความสำคัญสำหรับการบริหารสถานศึกษาในการพัฒนาการจัดการศึกษา โดยการมีการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมแก้ปัญหาระหว่างสถานศึกษาและชุมชนจนก่อให้เกิดเป็นความสัมพันธ์อันดี และความเข้มแข็งของชุมชน ผู้วิจัยจึงนำเสนอความหมายของการมีส่วนร่วมที่มีนักวิชาการได้ให้ความหมายทั้งเหมือนกันและแตกต่างกันดังต่อไปนี้

วรรณิกา อภัยศักดิ์ และคณะ (2562 : 200) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การเปิดโอกาสการให้ผู้ให้ ผู้รับและประชาชนที่มีส่วนได้เสียกล่าวคือสังคมที่ร่วมกันปรารถนาให้บ้านเมืองมีความผาสุกมั่นคง ดังนั้นจึงความจำเป็นที่ทุกคนทุกฝ่ายงานนั้นจะต้องร่วมมือกันในการจัดการศึกษาให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยมุ่งเน้นการจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพภายใต้การบริหารจัดการแบบองค์รวมที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

ประสิทธิ์ อังกนันท์ (2559 : 70) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การร่วมดำเนินงานเพื่อร่วมการวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมวัดและประเมินผล ร่วมรับผลกระทบตลอดจนร่วมรับผลประโยชน์ร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรที่ได้กำหนดไว้

นวลปราง อรุณจิต และคณะ (2560 : 3) ได้กล่าวถึงความหมายของการมีส่วนร่วมว่า ทุกฝ่ายที่มีความเกี่ยวข้องต้องเข้ามามีส่วนร่วมโดยเริ่มจากการวางแผน การร่วมดำเนินโครงการ การติดตามโครงการจนครบกระบวนการโดยจะต้องคำนึงถึงวิถีชีวิตและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมตลอดจนวัฒนธรรมในบริบทพื้นที่ต่างๆ การผสมผสานด้านวัฒนธรรมจะช่วยให้ชุมชนเกิดการพัฒนาก่อเกิดเป็นผลผลิตที่มาจากทรัพยากรในท้องถิ่น

สุรัช พวงงาม (2558 : 121) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมการมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร ร่วมวิเคราะห์ปัญหา ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมการดำเนินการต่างๆ การประสานความร่วมมือ การติดตามผล และประเมินผล

พัชรา เชื้อประดิษฐ์ และคณะ (2556 : 54) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่า เป็นการเปิดโอกาสให้บุคคล หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมกำหนดเป้าหมายในโครงการต่างๆจนเกิดเป็นความผูกพันในการเป็นเจ้าของโครงการ และต้องการจะปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff. 1977 : 7 - 9) ได้กล่าวถึงความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า เป็นการร่วมในการตัดสินใจที่เกี่ยวกับเรื่องของผลประโยชน์และการประเมินผลในกิจกรรมของประชาชน

ยาดาฟ (Yadav. 1980 : 87) ได้ถึงความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนคือการร่วมมือกันด้วยความตั้งใจและสมัครใจโดยไม่ถูกบังคับซึ่งกระบวนการความร่วมมือของประชาชนนั้นต้องมีความรู้สึกลดต่อไปนี้

1. การเข้าร่วมในการตัดสินใจตกลงใจ
2. การเข้าร่วมในการดำเนินการของแผนและโครงการพัฒนา
3. การเข้าร่วมในการติดตามประเมินผลโครงการและแผนงานของการพัฒนา
4. การเข้าร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม และรับรู้การดำเนินการต่างๆในสถานศึกษา โดยเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมติดตาม และประเมินผลรวมไปถึงการร่วมสนับสนุนงานของสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย

ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมไว้ดังต่อไปนี้

เพ็ญญา พิสมัย และศิริ ฮามสุโพธิ์ (2556 : 76) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญต่อประเทศซึ่งจะต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อจะพัฒนาประเทศให้เข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งทางสถานศึกษาจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยมีส่วนร่วมในการรับรู้ การร่วมคิด และการตัดสินใจ ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในมาตรา 87 ที่มุ่งส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการกำหนดนโยบาย การร่วมตัดสินใจ และตรวจสอบได้ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับชาติ

วัชรินทร์ อินทรหม (2557 : 279-280) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วมมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาโดยได้รับความร่วมมือจากองค์กร ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมได้มากที่สุด ซึ่งประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนในการแสดงความคิดเห็น

การเสนอแนะ การร่วมตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในการติดตามผล และประเมินผลเพื่อให้บรรลุไปตามเป้าหมายที่ประชาชนได้ร่วมตัดสินใจเลือกร่วมกัน

จิตติมา อุดมศรี (2555 : 223) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นมีความจำเป็นต่อการปกครองท้องถิ่นในด้านการพัฒนาให้เป็นไปตามการบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่มุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดปัญหา การกำหนดการเลือก การประเมินทางเลือก การบริหารจัดการ การร่วมติดตามประเมินผล และร่วมกันรับผลประโยชน์ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ประชาชนได้รู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งในการร่วมบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้น

อริพงษ์ เพชรสุทธิ (2560 : 68 - 69) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นมีความสำคัญยิ่งในการปกครองท้องถิ่น กล่าวคือการเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถกำหนดวิถีชีวิต สามารถปกครองตนเอง ตลอดจนการวางแผนอนาคตเอง ได้ ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีความสำคัญในด้านการบริหารงาน และการตรวจสอบ การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้สอดคล้องตามความต้องการของประชาชน สามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด สามารถตรวจสอบได้ และมีความโปร่งใสในการดำเนินงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน ตลอดจนกลายเสริมสร้างประชาธิปไตยในชุมชนอีกด้วย

พัฒนา พิทาคำ และคณะ (2558 : 153) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นเป็นรากฐานสำคัญในการบริหารตามหลักประชาธิปไตย ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้วางบัญญัติสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นได้มีหน้าที่ในการดูแลประชาชนด้านการบริการเพื่อสร้างประโยชน์ให้แก่ประชาชน ซึ่งประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาในบริบทพื้นที่ต่างๆเพื่อให้ตรงตามความต้องการและเกิดประโยชน์ต่อประชาชนมากที่สุด

หนึ่งฤทัย มั่นคง และคณะ (2560 : 446) การที่ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาถือว่าเป็นกระบวนการสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาการศึกษาของชาติ เนื่องจากการมีส่วนร่วมของชุมชนนั้นระบุไว้อย่างชัดเจนใน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนในการจัดการศึกษาในมาตรา 8 (2) ว่าด้วยให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในมาตรา 12 ให้บุคคล ครอบครัว องค์กร ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันทางสังคม มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จะเห็นได้ว่าชุมชนนั้นมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในด้านการสนับสนุนสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดร่วมกัน ซึ่งสถานศึกษาเป็นตัวแทนของสถาบันสังคม บ้านเป็นตัวแทนของสถาบันทางครอบครัว และวัดเป็นตัวแทนของชุมชน ดังนั้นทุกภาคส่วนจึงความสัมพันธ์กันเชื่อมโยงกัน และร่วมกันพัฒนาการจัดการศึกษาในการพัฒนาคน

ทาวน์เซนด์ (Townsend, 1994 : 56) ได้กล่าวถึงความสำคัญและเหตุผลในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับสถานศึกษาของประชาชนและบุคคลภายนอกไว้ 3 ประการ คือ

1. บุคลากรในชุมชนมีความตระหนักว่ามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับทางสถานศึกษามีความสัมพันธ์ต่อผู้เรียน
2. บุคลากรในชุมชนเชื่อว่าชุมชนได้รับผลกระทบโดยตรงต่อการตัดสินใจหรือการเข้ามามีส่วนร่วมของพวกเขา
3. บางครั้งประชาชนหรือบุคคลภายนอกจะได้รับการขอร้อง หรือได้รับมอบหมายในการร่วมแสดงความคิดเห็นกับทางสถานศึกษา หรือเข้ามามีส่วนร่วมกับทางสถานศึกษา

จากการศึกษาความสำคัญของการมีส่วนร่วมสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อการบริหารและการจัดการศึกษาซึ่งการที่บุคคลหรือหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องเข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาจะทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชนและสถานศึกษาที่จะมีส่วนช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของสถานศึกษา

ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองไว้ดังต่อไปนี้ กิ่งแก้ว ตั้งมั่นภักดีพงศ์ และอัญญมณี บุญซื่อ (2559 : 116) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองว่า การที่ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับทางสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่บ้านให้ต่อเนื่องจากสถานศึกษา และแหล่งรู้ต่างๆเพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สถาบันครอบครัวจึงมีความสำคัญในการเชื่อมโยงชีวิตของผู้เรียนกับการเรียนรู้สิ่งต่างๆได้อย่างเสถียรภาพ โดยผู้ปกครองจะเป็นผู้อบรมเลี้ยงดูผู้เรียนโดยการให้ความรัก ความอบอุ่น ความเข้าใจ และมีความเอื้ออาทรต่อผู้เรียน

ณิณรุทธ์ ทัทพวา และณอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข (2558 : 26) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองว่า การที่สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนซึ่งจะทำให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมย่อมเกิดความภาคภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งในการร่วมบริหารงานกับสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจะได้รับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง

และให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมตัดสินใจในการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษา และคุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืน

ประทุมพร น้อยทุ และกุลชลิ จงเจริญ (2561 : 133) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองว่า คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษานั้นส่วนหนึ่งมาจากความร่วมมือของผู้ปกครองที่คอยสนับสนุนสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน และพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานจึงทำให้การประกันคุณภาพให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานในการศึกษาของชาติ

กฤษณา มะธิปะโน และปัทมาวดี เล่ห์มงคล (2559 : 82) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาด้านวินัยให้แก่ผู้เรียนเพราะในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองมุ่งเน้นให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเรียนรู้และการวัดประเมินผลการศึกษาที่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์และมีมาตรการหลักสามข้อ ข้อที่สามคือ ส่งเสริมบทบาทของครอบครัว และสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนในทุกระดับทุกประเภทการศึกษา ดังนั้นการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในด้านการอบรมเลี้ยงดูผู้เรียนจึงเป็นหน้าที่สำคัญที่ทางสถานศึกษาจะต้องส่งเสริมเพื่อให้เกิดคุณภาพที่ดีแก่ผู้เรียน

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสนับสนุนสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยผู้ปกครองเป็นผู้ที่ใกล้ชิดผู้เรียนมากที่สุด โดยเริ่มจากการปลูกฝังตั้งแต่ที่บ้าน และสั่งสอนผู้เรียนให้มีทักษะด้านต่างๆซึ่งมีการสอดแทรกคุณธรรม และจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน นอกจากนี้ยังคอยกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการคิด ตัดสินใจ แก้ปัญหาและลงมือปฏิบัติอย่างสร้างสรรค์ซึ่งเป็นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนที่ตรงเป้าหมายของสถานศึกษา

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560 : 77) ได้ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองว่า การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพให้กับประชาชนทุกคนต้องอาศัยการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน เนื่องจากรัฐต้องใช้ทรัพยากรจำนวนมากในการจัดการศึกษาที่ต้องครอบคลุมความต้องการของทุกกลุ่มเป้าหมายโดยรูปแบบวิธีการที่หลากหลายเพื่อสนองความต้องการและความจำเป็นของแต่ละบุคคล ทางรัฐจึงให้ความสำคัญและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ซึ่งผู้ปกครองนั้นเป็นสถาบันครอบครัวที่

ใกล้ชิดกับนักเรียนที่สุดจะได้รับการส่งเสริมให้เข้าร่วมจัดการศึกษา และสนับสนุนการจัดการศึกษาในรูปแบบต่างๆเพื่อสร้างประโยชน์แก่สังคมในอนาคต

ลัดดาวัลย์ ศิริพงศ์ (2558 : 92) ได้ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองว่า สถาบันครอบครัวถือเป็นสถาบันแห่งแรกสำหรับนักเรียนในการให้ความรู้และประสบการณ์แก่ผู้เรียน ตลอดจนเป็นแบบอย่างในการเรียนรู้ของผู้เรียนจนทำให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาไม่ว่าจะเป็นทั้งทางตรงหรือทางอ้อม ผู้ปกครองจึงเป็นบุคคลสำคัญในการสนับสนุนสถานศึกษาในการจัดกิจกรรม หรือมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ดังนั้นการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย อาทิเช่น ผู้บริหาร ครู ผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้ปกครองในการจัดการศึกษาจะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สรวดี เพ็งศรีโคตร และจันทร์ชลิ มาพุทธ (2554 : 69) ได้ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองว่า ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้ทุกส่วนในสังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนโดยเฉพาะผู้ที่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดคือ ผู้ปกครอง การพัฒนาผู้เรียนโดยการเริ่มจากที่บ้าน คือ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และทางสถานศึกษา คือ ครู อาจารย์ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งทุกภาคส่วนต้องร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพของคนไทย ดังนั้นพ่อ แม่ และผู้ปกครอง เป็นสถาบันครอบครัวที่สำคัญอย่างยิ่งต่อผู้เรียนในด้านการเลี้ยงดูเด็ก ซึ่งครอบครัวเป็นครูคนแรกในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน พ่อแม่ และผู้ปกครองเป็นครูคนแรกและเป็นครูที่ติดตามสอนผู้เรียนไปทุกช่วงวัย และพ่อแม่ และผู้ปกครองก็มีบทบาทสำคัญในการสั่งสอน ฝึกฝน และอบรมบ่มนิสัยให้แก่เด็กจึงต้องให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับทางสถานศึกษา

บุญหมัดอาฟีฟ อัสซอลิฮีย์ และคณะ (2560 : 47) ได้ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองว่า ผู้ปกครองถือเป็นบุคคลแรกหรือครูคนแรกของผู้เรียนในการทำหน้าที่อบรมขัดเกลาผู้เรียนในเติบโตในสังคมอย่างมีคุณภาพ ดังนั้นผู้ปกครองจึงเป็นบุคคลสำคัญอย่างยิ่งในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาเพื่อเป็นการสนับสนุนผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จทางด้านการศึกษาก่อให้เกิดผู้เรียนที่มีคุณภาพออกสู่สังคม ซึ่งผู้ปกครองสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อาทิเช่น การมีส่วนร่วมในด้านการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนในการเข้าศึกษา การสนับสนุนด้านความสำเร็จในด้านการเรียนรู้ การเสริมสร้างทักษะที่ดีทางด้านสังคมและอารมณ์ของผู้เรียน และการมีส่วนร่วมในการป้องกันผู้เรียนให้ห่างจากพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ เป็นต้น

กิตติ กรทอง (2553 : 48) ได้ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองว่า การจัดการศึกษาเป็นการสร้างเสริมการเรียนรู้ กล่าวคือ การเรียนรู้โดยเริ่มจากบ้านสู่สถานศึกษา

และสถานศึกษาสู่บ้าน ฉะนั้นการร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษาและบ้านนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง เนื่องจากผู้ปกครองเป็นครูคนแรกของผู้เรียนจึงมีความสนิทสนมกับผู้เรียน และสถานศึกษาก็เป็นหน่วยงานเป็นหน่วยงานเดียวที่มีความใกล้ชิดกับสถานบันครอบครัวมากที่สุด การติดต่อสร้างสัมพันธที่ดีระหว่างบ้านและสถานศึกษาจะเป็นการพัฒนาผู้เรียนได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

เมธาสิทธิ์ ธัญรัตนศรีสกุล (2561 : 174) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมว่า การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลาโดยมีผู้ปกครอง และชุมชนคอยสนับสนุนโดยการร่วมมือในการจัดการศึกษากับทางสถานศึกษาเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ นอกจากนี้สถานศึกษาได้ร่วมมือกับบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ในการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนทางด้านวิชาการซึ่งมีการจัดอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และการเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ โดยมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน เมื่อทางสถานศึกษาได้ร่วมมือกับทางผู้ปกครอง และชุมชนจะสามารถจัดการศึกษาที่สอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นได้

จากการศึกษาความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสนับสนุนสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อมจะช่วยกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการคิด ตัดสินใจ แก้ปัญหา และลงมือปฏิบัติอย่างสร้างสรรค์ซึ่งเป็นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนที่ตรงเป้าหมายของสถานศึกษา

ลักษณะของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ลักษณะการมีส่วนร่วมมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ดังนี้

สุวรรณณี หลังปูเต๊ะ (2554 : 28) ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีดังนี้

1. ครอบครัวเป็นพื้นฐานการศึกษาของผู้เรียน กล่าวคือครอบครัวถือเป็นสถาบันที่เล็กที่สุดและเป็นสถาบันแรกที่หล่อหลอมและขัดเกลาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สังคมได้กำหนดโดยมีการให้เรียนรู้ค่านิยมพื้นฐานทางวัฒนธรรมในสังคม และการปรับตัวเข้าหาสังคม ซึ่งทางครอบครัวจะต้องให้ความรักความอบอุ่น และอบรมเลี้ยงดูผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. การที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการศึกษาช่วยให้สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงขึ้น เนื่องจากผู้ปกครองเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุดจึงทำให้เข้าใจ และรู้ความต้องการของผู้เรียน ซึ่งผู้ปกครองจะเป็นบุคคลที่เตรียมความพร้อมผู้เรียนในการศึกษาจากที่บ้านเพื่อให้เกิด

ความต่อเนื่องจากสถานศึกษา คอยให้กำลังใจแก่ผู้เรียน การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ตลอดจนการจัดอาหารที่ครบห้าหมู่เพื่อการเจริญเติบโตตามวิวัฒนาการของผู้เรียน

3. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีประสิทธิภาพต้องมีความลึกซึ้ง วางแผนอย่างดี และมีความต่อเนื่อง

4. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในขณะที่ผู้เรียนยังเล็กมีผลให้ผู้เรียนสนใจการเรียนรู้ โดยไม่ลดละตราบจนสำเร็จการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพ

5. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทางการศึกษาเฉพาะที่บ้านยังไม่เพียงพอ

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553 : 24 - 25) ได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมโดยการจำแนกลักษณะการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

1. การจำแนกตามกระบวนการบริหาร ซึ่งได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจ การจัดองค์การ การสื่อสาร การประสานงาน และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2. การจำแนกตามประเภทของกิจกรรมที่เข้าร่วม ซึ่งได้แก่ การมีส่วนร่วมในการประชุม การเสวนา ทรัพยากรบุคคล ร่วมเป็นกรรมการ ร่วมเป็นผู้เชิญชวน และการมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงาน

3. การจำแนกตามระดับความเข้มข้นของการมีส่วนร่วม

4. การจำแนกตามวิธีการมีส่วนร่วม คือ การมีส่วนร่วมโดยตรง และการมีส่วนร่วมโดยอ้อม อันดิงตัน และเนลสัน (Huntington and Nelson, 1976 : 12) ได้กล่าวถึงลักษณะว่า การมีส่วนร่วมประกอบไปด้วย 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมโดยคู่ที่กิจกรรม เช่น การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง

2. การมีส่วนร่วมโดยพิจารณาจากระดับการบริหาร 3 ระดับ คือ ระดับแนวราบซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมโดยไม่จริงจัง ระดับแนวตั้ง เป็นการมีส่วนร่วมกับผู้ที่มีอำนาจมากกว่าผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับทั้งแนวตั้งและแนวราบ

3. การมีส่วนร่วมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเข้าไปมีอำนาจและควบคุม

จากการศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมมีลักษณะขั้นตอนโดยผู้ปกครองและสถานศึกษายึดหลักความเสมอภาคในการคิด ตัดสินใจ ติดตามและประเมินผลรวมไปถึงการรับผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนที่ตรงตามความต้องการของชุมชน

บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ดังต่อไปนี้

วินัส จีวะรัตน์ และสุภารัตน์ สารสว่าง (2555 : 138) ได้กล่าวถึงบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองว่า ในด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาซึ่งมีทั้งสิ้น 6 กิจกรรมดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง
2. การติดต่อสื่อสาร
3. การอาสาสมัคร
4. การเรียนรู้ที่บ้าน
5. การตัดสินใจ
6. การร่วมมือกับชุมชนมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมกิจกรรม

พรวัชร บุญประเสริฐ และพนมพร จันทรปัญญา (2553 : 132 - 134) ได้กล่าวถึงบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองว่า บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีดังต่อไปนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนการเรียนรู้ กล่าวคือ ผู้ปกครองเป็นบุคคลสำคัญในการสนับสนุนการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากผู้ปกครองจะต้องขัดเกลา และอบรมเลี้ยงดูผู้เรียนให้มีความรู้ในการดำรงชีวิตในสังคมได้ ซึ่งการที่ผู้ปกครองได้ให้ความร่วมมือในการสนับสนุนกิจกรรมของทางสถานศึกษาโดยมีการเข้าร่วมกิจกรรม มีเวลาในการร่วมกิจกรรมกับทางสถานศึกษา รวมไปถึงผู้ปกครองที่มีความรู้ความสามารถสามารถเข้าร่วมเป็นวิทยากรพิเศษในการให้ความรู้แก่ผู้เรียนจะเป็นการส่งเสริมพัฒนาการที่ดีแก่ผู้เรียน

2. ด้านการติดต่อสื่อสาร กล่าวคือ การสื่อสารระหว่างบ้านกับทางสถานศึกษานั้นเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการที่ผู้ปกครองพบปะกับครูประจำชั้นจะช่วยให้ทราบถึงพัฒนาการของผู้เรียนในด้านต่างๆ เมื่อมีปัญหาผู้ปกครองกับทางสถานศึกษาจะสามารถร่วมกันแก้ปัญหาเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงของผู้เรียน

3. ด้านการมีส่วนร่วมที่บ้าน กล่าวคือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาที่บ้าน โดยผู้ปกครองจะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งต่างๆด้วยตนเอง และพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้เรียนเกิดนิสัยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจนเป็นกิจวัตร นอกจากนี้ผู้ปกครองจะต้องเตรียมความพร้อมด้านร่างกายโดยให้ผู้เรียนได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ครบ 5 หมู่ รวมไปถึงการดื่มนมที่จะทำให้ผู้เรียนมีร่างกายที่แข็งแรงเจริญเติบโตตามวัย

4. ด้านการร่วมเป็นคณะกรรมการ กล่าวคือ ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา หรือคณะกรรมการชมรมสมาคมผู้ปกครองและครูของสถานศึกษา โดยมีการร่วมจัดทำหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษา ร่วมรับรู้ ร่วมดำเนินการ ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามผล และประเมินผล ตลอดจนร่วมรับผลประโยชน์ร่วมกับสถานศึกษา

กนกพรณ ทองคำ และคณะ (2561 : 882) ได้กล่าวถึงบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองดังต่อไปนี้

1. ด้านการร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรหลาน กล่าวคือ ทางสถานศึกษาได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาของผู้เรียนอย่างเต็มที่ โดยทางผู้ปกครองได้เลือกสรรสถานศึกษาที่ดีที่สุดให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพโดยที่ผู้เรียนนั้นมีทักษะความรู้ สามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ตลอดจนมีความรับผิดชอบและจริยธรรมที่ดีในสังคม

2. ด้านการร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร กล่าวคือ ทางสถานศึกษาได้ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรในสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

3. ด้านการร่วมการติดตามผลการศึกษา กล่าวคือ ผู้ปกครองได้มีบทบาทในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรของสถานศึกษาโดยร่วมติดตามผลการเรียนของผู้เรียนโดยมีการประสานกับครูประจำชั้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งที่บ้านและสถานศึกษา

4. ด้านการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการด้านงบประมาณ กล่าวคือ ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนสถานศึกษาโดยการระดมทุนและทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อให้การดำเนินงานกิจกรรมทางสถานศึกษาบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย เช่น การบริจาคทรัพย์สินหรือสิ่งของเพื่อจัดกิจกรรมของสถานศึกษา และการระดมทุน เป็นต้น

บุญทรง ไสยวงศ์ และคณะ (2556 : 53 - 55) ได้กล่าวถึงบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กล่าวคือผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการมีส่วนร่วมให้บริการส่งเสริมสนับสนุนด้านอาหารกลางวันให้กับผู้เรียน มีส่วนร่วมในการให้บริการ การอบรมเลี้ยงดูการจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตลอดจนมีส่วนร่วมในการดำเนินการกำหนดแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. ด้านบุคลากร กล่าวคือ มีส่วนร่วมในด้านการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและการประเมิน เช่น จัดทำแผนงานโครงการและงบประมาณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่องโดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน มีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี รวมไปถึงการวัดผลประเมินผล

3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย กล่าวคือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดหาภาชนะในการรับประทานอาหารกลางวันของผู้เรียนที่มีความปลอดภัย เช่น สแตนเลส และอลูมิเนียม เป็นต้น มีส่วนร่วมในการจัดการเรื่องความสะอาดของสิ่งแวดล้อม

โดยเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสมไม่ปล่อยให้เป็นแหล่งแพร่เชื้อโรค มีอากาศถ่ายเทสะดวก มีแสงสว่างเพียงพอสำหรับผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และมีส่วนร่วมในการปรับภูมิทัศน์ภายในสถานศึกษาให้ดูร่มรื่นน่าอยู่มีรั้วกั้นบริเวณเพื่อความปลอดภัยของเด็ก รวมไปถึงมีส่วนร่วมในการจัดทำตู้พยาบาลเก็บยา และเครื่องเวชภัณฑ์สำหรับปฐมพยาบาลเบื้องต้นให้กับศูนย์ฯ มีส่วนร่วมในการติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันพาหะนำโรค เช่น มุ้งลวด และมีมาตรการป้องกันด้านสุขอนามัย และมีส่วนร่วมในการวางแผน และแนวทางปฏิบัติกรณีเด็กมีเหตุฉุกเฉินที่จะต้องดำเนินการช่วยเหลือโดยด่วน เป็นต้น

4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร กล่าวคือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมได้ร่วมเสนอแนะปรับปรุงหลักสูตร มีส่วนร่วมสนับสนุนในด้านการจัดทำสื่อและอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัยให้กับเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตลอดจนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านวิชาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน กล่าวคือ การมีส่วนร่วมในด้านการตรวจสอบ ร่วมประเมิน และร่วมแก้ไข ตลอดจนมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติเพื่อการพัฒนาศูนย์ฯ มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมไปถึงมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง ดูแลความปลอดภัย และทรัพย์สินภายในอาคารศูนย์ฯ

6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย กล่าวคือ การมีส่วนร่วมในด้านการร่วมปรับปรุงและพัฒนา การดำเนินงานของเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีส่วนร่วมนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการสร้างเครือข่าย มีส่วนร่วมประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ในการสร้างเครือข่าย และมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามแผนโครงการที่วางไว้ให้ได้คุณภาพ

ชนมรัชดา แก้ว และคณะ (2561 : 3 - 4) ได้กล่าวถึงบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองดังนี้

1. การพัฒนาการด้านร่างกาย พ่อแม่หรือผู้ปกครองควรให้ความเอาใจใส่ดูแลผู้เรียนในเรื่องของพัฒนาการด้านร่างกายเช่น การชั่งน้ำหนัก การวัดส่วนสูงซึ่งควรจะมีการบันทึกการเจริญเติบโตของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ เมื่อมีความผิดปกติทางด้านการร่างกายจะได้ปรึกษาแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขได้ เช่น เรื่องน้ำหนักเกินเกณฑ์ พ่อแม่หรือผู้ปกครองควรดูแลเรื่องอาหารโดยมีการควบคุมปริมาณและคุณภาพของอาหารทั้ง 3 มื้อ ตลอดจนการฝึกให้ผู้เรียนออกกำลังกายเพื่อให้มีสุขภาพที่แข็งแรง และพักผ่อนให้เพียงพอสมกับวัยของผู้เรียน

2. การพัฒนาด้านสมองและสติปัญญาของผู้เรียนซึ่งผู้ปกครองมีความสำคัญอย่างยิ่งที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านสติปัญญาของผู้เรียน โดยมีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดที่หลากหลาย การฝึกสังเกต การลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆด้วยตนเอง การฝึกจินตนาการโดยมี

การเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่ ตลอดจนการที่พ่อแม่ หรือผู้ปกครองจัดกิจกรรมทำร่วมกันกับผู้เรียน เช่น การทำงานบ้านก็มีส่วนที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนได้เช่นกัน เป็นต้น

3. การพัฒนาด้านอารมณ์และจิตใจ พ่อแม่หรือผู้ปกครองผู้เรียนจะต้องให้ความรัก ความอบอุ่น และดูแลเอาใจใส่ผู้เรียนซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้เรียนรู้สึกอบอุ่นมีสภาพจิตใจ และ อารมณ์ที่ดี เกิดความสุขในการดำเนินชีวิต มีความภาคภูมิใจในตนเอง สร้างความมั่นใจ ในการเป็นสมาชิกในครอบครัว เป็นที่ยอมรับของคนอื่นๆ การสอนให้ผู้เรียนรู้จักการจัดการอารมณ์ ต่างๆ เช่น ความโกรธ ความไม่พอใจ ความผิดหวัง ความแปลกใจ เป็นต้น การฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการจัดการอารมณ์เหล่านี้จะทำให้ผู้เรียนไม่อ่อนไหวกับความรู้สึกสำเร็จหรือล้มเหลวได้ช่วยให้เห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้นแล้วนำคุณค่านั้น ไปสู่ความสำเร็จได้ด้วยตนเองอันจะนำไปสู่ การสร้างบุคลิกภาพที่มั่นคง และสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับคนอื่นได้

4. การพัฒนาด้านภาษา เด็กในวัยแรกเกิดถึงสองขวบเป็นวัยที่เริ่มเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว ไม่ว่าจะเป็นภาษาและคำพูดของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง เด็กเด็กจะเริ่มเรียนรู้จากภาษา เสียงต่างๆ ที่ได้ยิน ตลอดจนเสียงร้องของตนเองทำให้เกิดการลอกเลียนแบบเสียงที่ได้ยินพ่อแม่ หรือผู้ปกครองที่ได้ เลี้ยงดู ดังนั้นการใช้ภาษาหรือคำพูดนั้นเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้ภาษาของเด็กเป็นอย่างยิ่ง การเลียนแบบตามพ่อแม่หรือผู้ปกครองนั้นจะทำให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาจนเริ่มเปล่งเสียงเป็น คำๆตามที่เด็กได้ยิน การใช้ภาษากับเด็กควรใช้คำพูดและภาษาที่ถูกต้องเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงความรู้สึก ความต้องการ ความพึงพอใจ ความคาดหวัง และความรู้สึกอื่นๆ พ่อแม่หรือผู้ปกครองควรหาวิธีการ พัฒนาทักษะด้านภาษาของเด็ก เช่น การร้องเพลง การเล่าเรื่อง และท่วงทำนองประกอบความรู้สึก ต่างๆ เป็นต้น

5. การปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน พ่อแม่หรือผู้ปกครองจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีใน การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านของเด็กเช่น การเล่นเกม การอ่านหนังสือให้เด็กฟังในวัยทารกหรือวัย เด็ก การจัดมุมหนังสือภายในบ้าน มีการสังเกตความสนใจในประเภทหนังสือที่เด็กสนใจแล้วจัดหา ให้ตามความเหมาะสม เด็กนั้นจะเริ่มสนใจอ่านหนังสือตั้งแต่วัยทารกโดยการรับรู้เสียง ภาษา และ การมองเห็น ซึ่งเด็กวัยทารกนั้นจะสนใจหนังสือจากการสัมผัสเปิดอ่านจากรูปภาพ เด็กวัยนี้เริ่มต้น ที่จะนิยมนิสัยรักการอ่านโดยการดูต้นแบบจากพ่อแม่ หรือผู้ปกครองที่อ่านหนังสือให้เด็กฟัง ควรเปิด โอกาสให้เด็กได้หยิบหนังสืออ่านตามความสนใจ การอ่านจากภาพในวัยทารกจะช่วยเสริมสร้าง พัฒนาการทางสมองของเด็กตลอดจนปลูกฝังให้เด็กนั้นมีนิสัยรักการอ่านซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ ต่อตัวเด็กเองไม่จะเป็นการรับรู้ข่าวสาร และปรับตัวได้ดีในสถานการณ์ที่เหมาะสมตามวัย

6. การพัฒนาการทางด้านสังคม โดยพ่อแม่หรือผู้ปกครองมีการส่งเสริมสนับสนุนลูกได้ ลงมือปฏิบัติสร้างเสริมประสบการณ์ด้วยตนเอง และเรียนรู้จากคนรอบข้างทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครอง

เพื่อน และสังคม มีความคิดสร้างสรรค์สามารถใช้เหตุผล และแยกแยะได้ถูกต้อง มีการรู้จักปรับตัว ได้เหมาะสม ไม่เอาแต่ใจสามารถอดทนรอในสิ่งที่ตนต้องการได้ และฝึกให้เข้าอกเข้าใจผู้อื่น ซึ่งพ่อแม่ หรือผู้ปกครองเป็นบุคคลสำคัญในการทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีโดยมีหน้าที่รับผิดชอบ ภายในตามกำลังความสามารถของแต่ละบุคคลจะเป็นการฝึกความรับผิดชอบให้แก่เด็ก เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง และรู้จักปรับตัวให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ตามความถนัดและความสามารถ ผู้ปกครองนั้นไม่ควรบังคับเด็ก และเปรียบเทียบเด็กให้เกิดปมด้อย

7. การจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับเด็ก พ่อแม่หรือผู้ปกครองควรจะให้เด็กได้รับการศึกษาเมื่อเด็กพร้อมจะเข้าเรียน พ่อแม่หรือผู้ปกครองต้องคัดเลือก พิจารณา และกลั่นกรอง สถานศึกษาที่ดีที่สุดสำหรับเด็ก โดยมีการศึกษาการบริหารจัดการของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ผลงานที่ประสบความสำเร็จของแต่ละสถานศึกษา อุปกรณ์การเรียน การจัดกระบวนการเรียน การสอน สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาเพื่อที่เด็กจะได้รับสิ่งที่ดีที่สุดจากสถานศึกษาที่พ่อแม่ หรือผู้ปกครองได้เลือกให้ หากพ่อแม่หรือผู้ปกครองคิดว่าสถานศึกษาในปัจจุบันยังมีการจัดการศึกษาที่ยังไม่ดีพอสำหรับเด็กก็สามารถเลือกการจัดการศึกษาขึ้น พื้นฐานได้โดยการจัดการเรียน การสอนที่บ้านได้ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้เปิดโอกาสไว้ในมาตรา 12

8. การส่งเสริมและป้องกันแก้ไขในแต่ละช่วงวัยของเด็ก ซึ่งพ่อแม่หรือผู้ปกครองมีหน้าที่ สำคัญอย่างยิ่งในการดูแลแนะนำและสั่งสอนกล่อมเกล้าให้แก่เด็ก ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมที่ เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กให้มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย ซึ่งพ่อแม่หรือผู้ปกครองต้องรู้ เข้าใจ และยอมรับถึงเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งความคิด หาทงในการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน ซึ่งเด็กจะต้องเรียนรู้และปรับตัวให้ได้โดยการเผชิญสิ่งต่างๆได้ด้วยตนเอง พ่อแม่หรือผู้ปกครอง ต้องจัดสภาพแวดล้อมที่ดีกับเด็กโดยให้การกำลังใจเด็ก คอยสนับสนุนส่งเสริม และให้เด็กฝึก การแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง หากพ่อแม่ผู้ปกครองสร้างความกดดัน เจ้ากี้เจ้าการ ไม่ยอมให้เด็ก แก้ปัญหาด้วยตนเองจะทำให้เด็กขาดความมั่นใจในการดำเนินชีวิต และไม่รู้จักคุณค่าในตนเองได้ ดังนั้นพ่อแม่หรือผู้ปกครองควรจะต้องเรียนรู้และเข้าใจในพัฒนาการในแต่ละช่วงวัยของเด็ก ตลอดจนการสังเกตการเจริญเติบโตของเด็กในแต่ละช่วงวัยด้วยความรักความเข้าใจซึ่งกันและกัน

9. การส่งเสริมและสนับสนุนให้ช่วยเหลือตนเอง พ่อแม่หรือผู้ปกครองควรเปิดโอกาสให้ เด็กได้ช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน โดยเริ่มจากภารกิจวัตรประจำวันซึ่งเป็นการเตรียม ความพร้อมตัวเด็กเอง เช่น การอาบน้ำ การแปรงฟัน การแต่งตัว การทานอาหาร การทำความสะอาด หลังการขับถ่าย และมอบหมายหน้าที่ในการทำงานบ้าน สิ่งเหล่านี้จะช่วยสร้างความมั่นใจและ ความภาคภูมิใจเมื่อเด็กได้ทำภารกิจเสร็จด้วยตนเองจนกลายเป็นผลลัพธ์ที่มีคุณค่าที่สุดใน

การพัฒนาเด็ก พ่อแม่หรือผู้ปกครองควรสังเกตว่าเด็กมีความพร้อมในการช่วยเหลือตนเองหรือไม่ จากนั้นควรจะสอนให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองซึ่งพ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่ควรทำแทนแต่ควรให้คำชมเชยและให้กำลังใจเด็กแทน ควรให้เด็กได้ช่วยเหลือตนเองในทุกเรื่องที่เด็กจะทำได้ โดยมีพ่อแม่หรือผู้ปกครองคอยติดตามโดยไม่เข้าก้าเข้าการหรือควบคุมจนเกินไป

10. การให้คำปรึกษา พ่อแม่หรือผู้ปกครองควรให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็กไม่ควรครอบงำชีวิตของเด็ก และควรเข้าใจว่ามนุษย์ทุกคนล้วนมีปัญหาที่ต้องเผชิญไม่ว่าจะเป็นปัญหาการเรียน ปัญหาส่วนตัว หรือปัญหาด้านการปรับตัวเป็นต้น พ่อแม่หรือผู้ปกครองนั้นควรให้คำปรึกษาแก่เด็กด้วยความเข้าใจ หรือการพูดคุยกันในทุกๆเรื่องที่เด็กนั้นสนใจโดยที่คำปรึกษานั้นจะมีทั้งด้านบวกและด้านลบ และฝึกเด็กให้กล้าตัดสินใจด้วยตนเองตลอดจนลงมือปฏิบัติและเมื่อเด็กได้ตัดสินใจผิดพลาดนั้นพ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่ควรจะซ้ำเติม หรือต่อว่าเด็กแต่ควรจะให้กำลังใจแก่เด็กเพื่อให้เด็กได้เข้าใจว่าความผิดพลาดเป็นเรื่องปกติที่สามารถเกิดขึ้นได้กับทุกคน ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และเหตุผล การปรึกษาที่ดีนั้นไม่ควรจะให้ข้อมูลทางเดียว หรือมีทางเลือกให้ปฏิบัติตามเท่านั้น ควรฝึกให้เด็กได้ใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณให้ใคร่ครวญด้วยตนเองจนสามารถพึ่งพาตัวเองได้เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่

11. การเป็นตัวอย่างและแบบอย่างที่ดี พ่อแม่หรือผู้ปกครองควรจะต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กเนื่องจากเด็กจะลอกเลียนแบบพฤติกรรมของพ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมที่ดีหรือไม่ดีก็ตาม นอกจากนี้พ่อแม่หรือผู้ปกครองควรจะรักษาคำพูดไม่ควรโกหกเด็กต้องทำตามสัญญาไว้ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดีไม่ควรแสดงอารมณ์โกรธหรือฉุนเฉียวต่อหน้าเด็กหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมให้เด็กเห็น

12. การเสริมแรงด้วยคำชมและกำลังใจ การเสริมแรงด้วยคำชมหรือกำลังใจเป็นสิ่งที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองควรปฏิบัติเมื่อเด็กนั้นประสบความสำเร็จ การที่เด็กได้รับคำชื่นชมหรือกำลังใจจากพ่อแม่หรือผู้ปกครองจะช่วยให้เด็กเห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจในความสามารถของตน กล้าที่จะคิดกล้าที่จะตัดสินใจหรือกระทำการสิ่งต่างๆด้วยตนเอง ความเชื่อมั่นเป็นแรงกระตุ้นทำให้เกิดความมั่นคงทางจิตใจก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ และสามารถปรับตัวได้ดีเหมาะสมตามวัย

มุฮัมหมัดนาซีรีน โตะ๊ะกู (2558 : 39 - 40) ได้กล่าวถึงบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองว่า การร่วมมือกันระหว่างบ้านกับสถานศึกษาเริ่มจากการกำหนดจุดมุ่งหมายของทางสถานศึกษาในการจัดการศึกษา โดยทางสถานศึกษาจะจัดการประชุมผู้ปกครองโดยที่ผู้ปกครองกับทางสถานศึกษาจะร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษา กำหนดนโยบายการศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันก่อนเปิดภาคเรียน ด้วยเหตุนี้จะทำให้เกิดความเข้าใจในทิศทางการดำเนินงานของทางสถานศึกษามากขึ้น ซึ่งทางสถานศึกษาจะต้องจัดกิจกรรมต่างๆเพื่อตอบสนองนโยบายและแผนงาน

ที่กำหนดร่วมกันไว้ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับทางสถานศึกษาโดยใช้ผู้เรียนนั้นเป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้านและสถานศึกษา สถานศึกษาต้องจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมโดยตรง เช่น จัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา จัดกิจกรรมรับประกาศนียบัตร จัดกิจกรรมที่ให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการบริการร่วมกับครู และผู้เรียน เช่น การอบรมเลี้ยงดูผู้เรียน การติดต่อสื่อสารกับทางสถานศึกษา การเป็นอาสาสมัคร การเรียนรู้จากที่บ้าน การตัดสินใจและร่วมมือกับชุมชน และการจัดให้สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางของชุมชนโดยให้สถานศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในแก้ปัญหาของสังคมโดยมีการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

อนิษฐา เอี่ยมสุวรรณ และคณะ (2561 : 181 - 182) ได้กล่าวถึงบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองดังนี้

1. ด้านหลักสูตร คือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการนำเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้หลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ มีส่วนร่วมในการนำข้อมูลชุมชนมาใช้ประกอบในการจัดทำหลักสูตรให้กับเด็กมีส่วนร่วมในการประเมินหลักสูตรและผลการใช้หลักสูตรมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์เพื่อกำหนดเนื้อหาสาระในการจัดทำหลักสูตรมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษามีส่วนร่วมสนับสนุนหรือบริจาคทรัพย์สินและสิ่งต่าง ๆ เพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดที่หลักสูตร เช่น การให้ข้อมูลอุปกรณ์ เอกสารความรู้ เป็นต้น มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการวางแผนนโยบายด้านวิชาการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับท้องถิ่นมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยและมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำแผนจัดประสบการณ์

2. ด้านการจัดประสบการณ์การจัดกิจกรรมประจำวัน โดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล มีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมฝึกสุขนิสัยและลักษณะนิสัยที่ดีเช่น การขับถ่าย เป็นต้น มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ฝึกและส่งเสริมให้เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ที่ช่วยเด็กให้แสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการส่งเสริมทักษะทางภาษา มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้ริเริ่มคิดวางแผนตัดสินใจลงมือกระทำด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ในชีวิตประจำวันตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านอารมณ์

จิตใจโดยเกิดจากการเลี้ยงดูมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นการรับรู้เด็ก โดยการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 มีส่วนร่วมในการปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อแขนกับขาโดยการเคลื่อนไหวร่างกายมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อการสอนการเข้าร่วมกิจกรรมและการประเมินพัฒนาการ มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ฝึกความแข็งแรงของกล้ามเนื้อมือตาและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการทั้งทักษะ และสาระการเรียนรู้

3. ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้ คือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามและประเมินการใช้สื่อและอุปกรณ์ มีส่วนร่วมในการพัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของเด็กมีส่วนร่วมในเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การพัฒนาสื่อและอุปกรณ์ มีส่วนร่วมในพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อและอุปกรณ์ มีส่วนร่วมสนับสนุนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การใช้สื่อและอุปกรณ์กับหน่วยงานอื่นๆ มีส่วนร่วมกำหนดวางแผนพัฒนาและใช้สื่อเพื่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้มีส่วนร่วมกำหนดนโยบายการพัฒนาและใช้สื่อเพื่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้มีส่วนร่วมในจัดทำข้อมูลสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุนในการจัดหาสื่อและอุปกรณ์สำหรับการเรียนรู้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาการใช้สื่อและอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กมีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุนให้มีการผลิตสื่อและอุปกรณ์สำหรับการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการเสนอแนะในการจัดหาและใช้สื่อและอุปกรณ์ในท้องถิ่น

4. ด้านการวัดผลและประเมินผล คือผู้ปกครองมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและตรวจสอบผลการประเมินเพื่อปรับปรุงตัวผู้เรียนและเสนอแนะต่อทางศูนย์ มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความก้าวหน้าของเด็ก มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อหลักเกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผล มีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือวัด มีส่วนร่วมส่งเสริมให้มีการจัดทำหรือปรับปรุงเครื่องมือการวัดผลและประเมินผล มีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผลโดยใช้กระบวนการหลายรูปแบบรวมถึงเครื่องมือต่างทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการมีส่วนร่วมในการเปรียบเทียบระดับพัฒนาการเด็กกับเกณฑ์การประเมินมีส่วนร่วมให้จัดเก็บผลการนำข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการมาสรุปเพื่อตัดสินใจจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กแต่ละด้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาการและความก้าวหน้าของเด็กในแต่ละช่วงเวลามีส่วนร่วมในการวางแผนการวัดผลและประเมิน มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการวัดผลและประเมินและมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาตัดสินคุณภาพ หรือคุณลักษณะของพฤติกรรม หรือปริมาณของพฤติกรรมให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการสอน

5. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คือมีส่วนร่วมส่งเสริมให้จัดกิจกรรมเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง เครื่องเคาะจังหวะ มีส่วนร่วมส่งเสริมให้จัดกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสออกไปนอกห้องเรียนเพื่อออกกำลังกายเคลื่อนไหว ร่างกายมีส่วนร่วมส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้แก่เด็ก เช่น คอมพิวเตอร์การว่ายน้ำ ภาษาอังกฤษ ดนตรี เป็นต้น มีส่วนร่วมส่งเสริมให้จัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะ การเรียนรู้ฝึกการทำงานและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่มีส่วนร่วมจัดกิจกรรมที่ เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นอิสระตามมุมการเล่น หรือมุมประสบการณ์ หรือศูนย์การเรียนรู้ มีส่วนร่วม ในกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ ที่ทางศูนย์ฯ จัดเช่นวันแม่ วันสำคัญทางศาสนา เป็นต้นมีส่วนร่วม ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ โดยใช้ศิลปะเช่น การวาดภาพระบายสีการปั้น เป็นต้นมีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมของทางศูนย์ฯ ที่จัดให้แก่เด็กและ มีส่วนร่วมส่งเสริมครูให้จัดกิจกรรมเสริมขึ้น เช่น เกมการศึกษา เครื่องเล่นสัมผัส กิจกรรมสร้างสรรค์ประเภทต่าง ๆ เป็นต้น

พระนาคร มีภูคำ (2554 : 5 - 6) ได้กล่าวถึงบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีดังนี้

1. ด้านการจัดหลักสูตรหมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือก และการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา เข้าร่วมการประชุมกับทางสถานศึกษา การให้คำปรึกษาใน ด้านการให้ข้อมูลกับทางสถานศึกษาตลอดจนการแนะแนวทางในการจัดการหลักสูตร ร่วมกำหนด วัตถุประสงค์ เนื้อหา การวัดและประเมินผล ร่วมกำกับติดตามในการใช้หลักสูตร และพัฒนาหลักสูตรของทางสถานศึกษา

2. การจัดการเรียนการสอน หมายถึง ผู้ปกครองร่วมส่งเสริมและสนับสนุนทาง สถานศึกษาในการจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนให้ทางสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการจัดการเรียน การสอนให้ดีขึ้นการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมแก่การ เรียน การร่วมเป็นวิทยากรพิเศษในการมอบความรู้เพิ่มเติมในชั้นเรียน ร่วมติดตามการสอนของครู ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และพัฒนาการของผู้เรียน การร่วมวัดผลและประเมินผล การเข้าร่วมการประชุม กับทางสถานศึกษาเพื่อรับทราบผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับสถานศึกษา หมายถึง ผู้ปกครองควรมีการติดต่อสื่อสาร และให้ความร่วมมือกับทางสถานศึกษาเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน เช่น การเอาใจใส่ดูแลผู้เรียนให้ ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบที่สถานศึกษากำหนดไว้ การช่วยเหลือผู้เรียนในการทำกิจกรรมของ ทางสถานศึกษา การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ทางสถานศึกษาจัดขึ้น การเยี่ยมการจัดการเรียนการ สอน การให้ความร่วมมือในการเยี่ยมของครู การติดต่อสื่อสารกับทางสถานศึกษาเพื่อรับทราบ

ข่าวสาร และเผยแพร่ผลงานลงสู่ชุมชน การกรอกข้อมูลแบบสอบถามของทางสถานศึกษา และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนาผู้เรียนร่วมกันกับทางสถานศึกษา

4. การช่วยเหลือการเรียนรู้ที่บ้าน หมายถึง การที่ผู้ปกครองจัดสภาพบรรยากาศ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ดูแลแนะนำการทำงานที่บ้านให้ผู้เรียนทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองส่งเสริมให้ผู้เรียน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง วางแผนการทำงานที่บ้านร่วมกับผู้เรียนรับรู้ชื่นชมผลงานของผู้เรียนที่บ้าน ส่งเสริมและกระตุ้นพัฒนาการ ด้านสติปัญญาด้วยคำถามและจัดหาสื่อต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงโดยการพาผู้เรียนไปสถานที่ที่น่าสนใจให้ทำกิจกรรมที่ผู้เรียนสนใจ และการช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองหลังรับทราบผลการเรียน

5. การร่วมตัดสินใจในนโยบายบริหารสถานศึกษา หมายถึง การให้ผู้ปกครองเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีกรรมสิทธิ์ที่ปรึกษาของห้องเรียน กำหนดนโยบายและแผนงานของสถานศึกษา ร่วมประชุมวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา กำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษา ร่วมประเมินผลการจัดการศึกษา เป็นที่ปรึกษาโครงการต่างๆของสถานศึกษา จัดหาและจัดสรรงบประมาณสถานศึกษาร่วมประเมินผลและพัฒนาการบริหารงานสถานศึกษา

เพ็ญญา สมบันดาล และคณะ (2562 : 1428 - 1429) ได้กล่าวถึงบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองไว้ดังนี้

1. ด้านการรู้จักผู้เรียน คือ ผู้ปกครองมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลจากครูที่ปรึกษา เช่น การออกนอกบ้านในวันเสาร์-อาทิตย์ และการทะเลาะวิวาทกับเพื่อน ผู้ปกครองจะสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนและโทรสอบถามครูที่ปรึกษา นอกจากนี้มีการสอบถามเพื่อนสนิทของผู้เรียน ส่วนการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ ก็จะรับรู้โดยการสังเกตพฤติกรรม การใช้โทรศัพท์ในการพูดคุยกับเพื่อนต่างเพศ และการเปิดดูจากเฟสบุ๊คของผู้เรียน

2. ด้านการคัดกรอง คือ ผู้ปกครองมีการประสานงานกับครูที่ปรึกษาในการคัดกรองผู้เรียน โดยสามารถคัดกรองผู้เรียนได้ว่าผู้เรียนอยู่ในกลุ่มใด โดยใช้หลักเกณฑ์ตามแบบคัดกรองผู้เรียนจำแนกผู้เรียน กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา

3. ด้านการส่งเสริมผู้เรียน คือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข สนับสนุนผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา โดยได้ให้ความสำคัญและได้ให้ความร่วมมือกับผู้เรียนในการทำกิจกรรมจัดขึ้นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัด เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมและพัฒนาตนเองสามารถทำงานอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา คือผู้ปกครองมีการประสานงานกับครูที่ปรึกษาดูตามผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ด้านการเรียนหากมีผู้เรียนที่มีผลการเรียนไม่ดีต้องการมีการกระบวนการสอนซ่อมเสริมสอนเพิ่มเติมสำหรับผู้เรียนที่มีผลการเรียนที่ด้อยก็มีการสนับสนุน

ส่งเสริมให้ดียิ่งขึ้นไปอีกทางด้านพฤติกรรมทั้งครู ผู้ปกครอง มีการติดตามอย่างใกล้ชิด สอนและอธิบายการคบเพื่อนในทางที่ถูกต้องโดยเฉพาะเพื่อนต่างเพศ

5. ด้านการส่งต่อ คือผู้ปกครองยอมรับในการคัดกรองและการส่งต่อของครูที่ปรึกษา เมื่อแก้ด้วยตนเองไม่ได้ ก็จะส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยแก้ไข เช่นครูฝ่ายปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ควบคุมความประพฤติ จะไม่ปล่อยให้ผู้เรียนเผชิญกับปัญหาคนเดียว เพราะอาจจะส่งผลให้เกิดปัญหาต่อสังคมได้

ณัฐพนธ์ กนกาวัง และศิริวัช ศรี โกกลางกุล (2562 : 1302) ได้กล่าวถึงบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา กล่าวคือ

1. มีส่วนร่วมในการวางแผน มีการสอบถามความคิดเห็นมีการรับฟังผู้ปกครองโดยการสัมภาษณ์มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเสนอข้อคิดเห็น มีการสัมภาษณ์ผู้ปกครองถึงปัญหาต่างๆ

2. มีส่วนร่วมในการประเมินทุกๆภาคการศึกษาโดยผู้ปกครองจะทำแบบสอบถามสอบถามเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ เช่น สิ่งที่ยากให้เกิดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น

3. มีส่วนร่วมในการประชุมผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กการประชุมผู้ปกครอง 2 ครั้งต่อเทอมมีการประชุมเกี่ยวกับวิธีการดูแลเด็กและพัฒนาการศึกษาของเด็กให้เสนอวิธีแก้เตรียมพร้อมทั้งกับปัญหาที่เกิดขึ้นและวิธีการดูแลการศึกษาของเด็กเล็กการเสนอข้อคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางปฏิบัติในการพัฒนาองค์กรต่อไป

4. มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการแก้ปัญหาต่างๆในการดำเนินงานขององค์กร
ปวีณา สัมมานวงศ์ และวรวรรณ เหมชะญาติ (2559 : 171) ได้กล่าวถึงบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา กล่าวคือ บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 แก่เด็กอนุบาลของสถานศึกษากัลยาณมิตรใน 4 ด้าน ได้แก่ การให้ความรู้ การเป็นแบบอย่าง การทำกิจกรรมร่วมกันและการมีส่วนร่วมทั้งสถานศึกษาและชุมชน

เอปสไตน์ (Epstein. 1995 : 701-705) ได้เสนอแนวทางการจัดการศึกษาโดยให้ผู้ปกครองมีมามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และได้เสนอ “โครงสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาออกเป็น 6 แบบ (Epstein's framework of 6 types of parent involvement) ดังต่อไปนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง (Parenting) หมายถึงความรับผิดชอบพื้นฐานของครอบครัว (Basic responsibilities of families) ได้แก่ การจัดเตรียมที่อยู่อาศัย (Housing) การดูแลสุขภาพ (Health) ด้านโภชนาการ (Nutrition) เครื่องนุ่งห่ม (Clothing) ความปลอดภัย (Safety) ทักษะของผู้ปกครอง (Parenting skills) ต่อผู้เรียนทุกระดับอายุ สภาพบ้านที่สนับสนุนผู้เรียน ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมเพื่อช่วยสถานศึกษาให้เข้าใจผู้เรียนและครอบครัว

2. การสื่อสาร (Communicating) หมายถึง ความรับผิดชอบพื้นฐานของสถานศึกษา (Basic responsibilities of schools) ได้แก่ การสื่อสารจากสถานศึกษาสู่บ้าน (School-to-home) และการสื่อสารจากบ้านสู่สถานศึกษา (Home-to-school)

3. การอาสาสมัคร (Volunteering) หมายถึง การมีส่วนร่วมที่สถานศึกษาและเพื่อสถานศึกษา (Involvement at school and for the school) ได้แก่ การอาสาสมัครในสถานศึกษาหรือชั้นเรียน เช่น การมีส่วนร่วมในการช่วยผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้เรียนหรือผู้ปกครองในด้านต่าง ๆ การอาสาสมัครเพื่อสถานศึกษาหรือชั้นเรียน เช่น การช่วยเหลือโครงการของสถานศึกษาและความก้าวหน้าของผู้เรียนในทุกที่ทุกเวลา การเป็นผู้ร่วมในทุกการแสดง กีฬา เหตุการณ์ การมอบรางวัล การเฉลิมฉลอง และอื่น ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น

4. การเรียนรู้ที่บ้าน (Learning at Home) หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสมหรือส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน

5. การตัดสินใจ (Decision making) หมายถึง การมีส่วนร่วมหรือการเป็นผู้นำในองค์กรต่าง ๆ เช่น สมาคมผู้ปกครองและครู (Parent and teacher association:PTA) องค์กรผู้ปกครองและครู (Parent and teacher organization:PTA) หรือสภาที่ปรึกษา คณะกรรมการหรือกลุ่มที่ปรึกษาสถานศึกษาอิสระต่าง ๆ โดยการเป็นสมาชิก ผู้มีส่วนร่วม ผู้นำหรือตัวแทน เป็นต้น

6. การร่วมมือกับชุมชน (Collaborating with community) หมายถึง การเชื่อมโยงชุมชนให้มาช่วยเหลือสถานศึกษา ผู้เรียน และครอบครัว หรือการเชื่อมโยงสถานศึกษาให้ไปช่วยชุมชน

จากการศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองสรุปได้ว่า ผู้ปกครองเป็นบุคคลสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาเนื่องจากเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในสถานศึกษาจะสามารถพัฒนาผู้เรียนทั้งที่สถานศึกษาและที่บ้าน โดยการที่สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด การตัดสินใจ การติดตาม และประเมินผลทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา

จากทัศนะของนักวิชาการดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อสรุปเป็นตัวแปรการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวแปร \ นักวิชาการ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	ความถี่
15.ส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย				√									1
16.การพัฒนาทางด้านร่างกาย					√								1
17.การพัฒนาด้านสมองและสติปัญญา					√								1
18.การพัฒนาด้านอารมณ์และจิตใจ					√								1
19.การพัฒนาด้านภาษา					√								1
20.การปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน					√								1
21.การพัฒนาการทางด้านสังคม					√								1
22.การจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับเด็ก					√								1
23.การส่งเสริมและป้องกันแก้ไขใน แต่ละช่วงวัยของเด็ก					√				√				2
24.การส่งเสริมและสนับสนุนให้ ช่วยเหลือตนเอง					√								1
25.การให้คำปรึกษา					√								1
26.การเป็นตัวอย่างและแบบอย่างที่ดี					√						√		2
27.การเสริมแรงด้วยคำชมและกำลังใจ					√								1
28.การร่วมกำหนดจุดมุ่งหมายของ สถานศึกษา						√							1

หมายเหตุ : [1 = วินัส จีวะรัตน์ และสุภารัตน์ สารสว่าง (2555 : 138), 2 = พรวัชร บุญประเสริฐ และพนมพร จันทรปัญญา (2553 : 132 - 134), 3 = กนกพรรณ ทองคำ และคณะ (2561 : 882), 4 = บุญทรง ไสยวงศ์ และคณะ (2556 : 53 - 55), 5 = ชนม์ธิดา ยาแก้ว และคณะ (2561 : 3 - 4), 6 = มุฮัมหมัดนาซีรีน โต๊ะกู (2558 : 39 - 40), 7 = อณิษฐา เอี่ยมสุวรรณ และคณะ (2561 : 181 - 182), 8 = พะนากร มีภูคำ (2554 : 5 - 6), 9 = เพ็ญภา สมบันดาล และคณะ (2562 : 1428 - 1429), 10 = ณัฐพนธ์ คงनावัง และศิวัช ศรีโกกลางกุล (2562 : 1302), 11 = ปวีณา สัมनावงศ์ และวรวรรณ เหมชะญาติ (2559 : 171), 12 = เอปสไตน์ (Epstein. 1995 : 701-705)]

จากตาราง 2 สังเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา มี 42 ตัวแปร เมื่อพิจารณาความถี่ของตัวแปรสรุปได้ว่า มีตัวแปร 8 ตัวแปร ที่มีความถี่สูงจำนวน 3 - 6 ความถี่ คือ 1) การเรียนรู้ที่บ้าน 2) การติดต่อสื่อสาร 3) การตัดสินใจ 4) การร่วมมือกับชุมชน 5) การร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร 6) การอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง 7) การเป็นอาสาสมัคร และ 8) การร่วมจัดกิจกรรม เพื่อให้เหมาะสมสำหรับสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยมีรายละเอียดเนื้อหา ดังนี้

1. การเรียนรู้ที่บ้าน

นักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่บ้านไว้สอดคล้องกันหลายท่าน ประกอบด้วยวินัส จีวะรัตน์ และสุภารัตน์ สารสว่าง (2555 : 138) มุฮัมหมัดนาซีรีน โต๊ะกู (2558: 39 - 40) โดยได้ระบุไว้ว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาจำเป็นจะต้องมีการเรียนรู้ที่บ้านซึ่งในการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยเรื่องนี้ยังมีนักวิชาการท่านอื่น ๆ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่บ้านไว้ดังนี้

พรวัชร บุญประเสริฐ และพนมพร จันทรปัญญา (2553 : 132 - 134) ได้กล่าวว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาที่บ้าน โดยผู้ปกครองจะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง และพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้เรียนเกิดนิสัยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจนเป็นกิจวัตร นอกจากนี้ผู้ปกครองจะต้องเตรียมความพร้อมด้านร่างกายโดยให้ผู้เรียนได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ครบ 5 หมู่ รวมไปถึงการพักผ่อนที่จะทำให้ผู้เรียนมีร่างกายที่แข็งแรงเจริญเติบโตตามวัย

อณิษฐา เอี่ยมสุวรรณ และคณะ (2561 : 181 - 182) ได้กล่าวว่า ด้านการจัดประสบการณ์ การจัดกิจกรรมประจำวัน โดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและ

อยู่ในวิถีชีวิตของเด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมฝึกสุนิสัยและลักษณะนิสัยที่ดีเช่น การถ่ายภาพ เป็นต้น มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ฝึกและส่งเสริมให้เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ที่ช่วยเด็กให้แสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการส่งเสริมทักษะทางภาษา มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้ริเริ่มคิดวางแผนตัดสินใจลงมือกระทำด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ในชีวิตประจำวันตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านอารมณ์จิตใจโดยเกิดจากการเลี้ยงดูมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นการรับรู้เด็ก โดยการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 มีส่วนร่วมในการปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อแขนกับขาโดยการเคลื่อนไหวร่างกาย มีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อการสอนการเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ฝึกความแข็งแรงของกล้ามเนื้อมือตาและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการทั้งทักษะ และสาระการเรียนรู้

พะนากร มิฎคำ (2554 : 5-6) ได้กล่าว การที่ผู้ปกครองจัดสภาพบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ดูแลแนะนำการทำการบ้านให้ผู้เรียนทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองส่งเสริมให้ผู้เรียน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง วางแผนการทำงานที่บ้านร่วมกับผู้เรียนรับรู้ชื่นชมผลงานของผู้เรียนที่บ้าน ส่งเสริมและกระตุ้นพัฒนาการ ด้านสติปัญญาด้วยคำถามและจัดหาสื่อต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงโดยการพาผู้เรียนไปสถานที่ที่น่าสนใจให้ทำกิจกรรมที่ผู้เรียนสนใจ และการช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองหลังรับทราบผลการเรียน

เอปสไตน์ (Epstein, 1995 : 701-705) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ที่บ้านนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ปกครองจะต้องจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสมหรือส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนตามวัยของผู้เรียน

เอกอนงค์ ศรีสำอองค์ และคณะ (2558 : 165) ได้กล่าวว่า การเตรียมความพร้อมของพ่อแม่ในการเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสมกับพัฒนาการทางสมอง สติปัญญา ร่างกาย และจิตใจ ผลักดันให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข ด้วยการกระตุ้นให้ได้คิดและลงมือทำด้วยตนเอง เชื่อมโยงสิ่งที่ได้เรียนรู้เข้ากับชีวิตจริงและปฏิบัติเป็นต้นแบบที่ดีด้านคุณธรรมและจริยธรรม ทั้งยังมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กวัยเรียนให้มีความรู้ทางวิชาการ สติปัญญาที่เข้มแข็ง สามารถศึกษาหาความรู้และต่อยอดองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองตามแผนโดยการปรับกระบวนการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน

อย่างรอบด้าน ที่เชื่อมโยง กับภูมิสังคม โดยบูรณาการการเรียนรู้ให้หลากหลายทั้งด้านวิชาการ ทักษะชีวิต และนันทนาการ

สรุปได้ว่า การเรียนรู้ที่บ้าน หมายถึง ผู้ปกครองสามารถมีโอกาเลือกและปรับแนวทางการจัดการหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียน ตลอดจนความต้องการและความพร้อมในการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลาโดยเฉพาะสิ่งที่ผู้เรียนสนใจหรือมีความถนัด ผู้ปกครองสามารถส่งเสริมและปลูกฝังนิสัยการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ นอกจากนี้การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กซึ่งบ้านเป็นสถานศึกษาแห่งแรกของผู้เรียน ดังนั้น การสร้างบรรยากาศที่ดีสำหรับการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญเริ่มจากการสร้างความรักความอบอุ่นระหว่างผู้ปกครองและผู้เรียน เช่น การจัดสภาพแวดล้อมภายในบ้านให้ร่มรื่น สุขสงบ อบอุ่น และปลอดภัย การจัดให้เด็กได้ใกล้ชิดกับบุคคลและสภาพแวดล้อมที่เป็นตัวอย่างที่ดี การจัดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ใกล้ๆ การแสวงหาแบบอย่างวัฒนธรรมที่ดีงาม การสร้างความมั่นใจด้วยการทำกิจกรรมต่างๆที่บ้านซึ่งกิจกรรมนั้นๆจะต้องเหมาะสมแก่ผู้เรียนซึ่งการทำกิจกรรมจะช่วยทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และทำงานจนประสบความสำเร็จได้

2. การติดต่อสื่อสาร

นักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารไว้สอดคล้องกันหลายท่าน ประกอบด้วยวินัส จีวะรัตน์ และสุภารัตน์ สารสว่าง (2555 : 138) มุฮัมหมัดนาซีรีน โต๊ะกู (2558: 39 - 40) โดยได้ระบุไว้ว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาจำเป็นจะต้องมีการติดต่อสื่อสาร ซึ่งในการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยเรื่องนี้ยังมีนักวิชาการท่านอื่น ๆ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารไว้ดังนี้

พรวัชร บุญประเสริฐ และพนมพร จันทรปัญญา (2553 : 132 - 134) ได้กล่าวว่า การสื่อสารระหว่างบ้านกับทางสถานศึกษานั้นเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการที่ผู้ปกครองพบปะกับครูประจำชั้นจะช่วยให้ทราบถึงพัฒนาการของผู้เรียนในด้านต่างๆ เมื่อมีปัญหาผู้ปกครองกับทางสถานศึกษาจะสามารถร่วมกันแก้ปัญหาเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงของผู้เรียน

พะนากร มีภูคำ (2554 : 5 - 6) ได้กล่าวว่า ผู้ปกครองควรมีการติดต่อสื่อสารและให้ความร่วมมือกับทางสถานศึกษาเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน เช่น การเอาใจใส่ดูแลผู้เรียนให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่สถานศึกษากำหนดไว้ การช่วยเหลือผู้เรียนในการทำกิจกรรมของทางสถานศึกษา การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆที่ทางสถานศึกษาจัดขึ้น การเยี่ยมการจัดการเรียนการสอน การให้ความ

ร่วมมือในการเยี่ยมของครู การติดต่อสื่อสารกับทางสถานศึกษาเพื่อรับทราบข่าวสาร และเผยแพร่ผลงานลงสู่ชุมชน การกรอกข้อมูลแบบสอบถามของทางสถานศึกษา และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนาผู้เรียนร่วมกันกับทางสถานศึกษา

เอปสไตน์ (Epstein, 1995 : 701-705) ได้กล่าวว่า ความรับผิดชอบพื้นฐานของสถานศึกษา (Basic responsibilities of schools) ได้แก่ การสื่อสารจากสถานศึกษาสู่บ้าน (School-to-home) และการสื่อสารจากบ้านสู่สถานศึกษา (Home-to-school)

ทศ เทียงธรรมเจริญ และเพ็ญวรา ชูประวัตติ (2559 : 162) ได้กล่าวว่า การติดต่อสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน สถานศึกษา และชุมชนดำเนินไปได้ด้วยดี การติดต่อสื่อสารที่ดีจะช่วยสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันและการติดต่อสื่อสารที่ดีจะต้องกระทำต่อเนื่องกันอยู่ตลอดเวลา เช่น การจัดประชุมผู้ปกครอง การเชิญผู้ปกครองและชุมชนมาเป็นกรรมการสถานศึกษา การจัดทำจุลสาร สิ่งพิมพ์ ซึ่งเป็นการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การดำเนินงาน และความเป็นไปต่างๆ ของสถานศึกษา และยังเป็นการสานสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้าน สถานศึกษา และชุมชน

ศิพร โสทรทิพย์ และปณัฏฐรณ์ จารุชัยนิวัฒน์ (2559 : 129) ได้กล่าวว่า การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง และช่วยให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นผู้บริหารและครูจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการติดต่อสื่อสารสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบ้านกับสถานศึกษา โดยการสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น เชื่อเชิญให้ผู้ปกครองรู้สึกสบายใจ และพร้อมที่จะเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา จะเห็นได้ว่าการสื่อสารระหว่างบ้านและสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียน

ณัฐกา สุริยวงษ์ และชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน (2558 : 141) ได้กล่าวว่า การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนจะประสบความสำเร็จได้จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนความร่วมมือและการมีส่วนร่วมจากพ่อแม่ผู้ปกครอง ซึ่งในอดีตครูจะมีโอกาสพบปะพูดคุยกับพ่อแม่ผู้ปกครองเพียงปีละ 2 ครั้งคือในการประชุมผู้ปกครองในช่วงเปิดภาคการศึกษา และในช่วงของการรับสมุดรายงานก่อนปิดภาคการศึกษาเท่านั้น อย่างไรก็ตามในปัจจุบันสถานศึกษาส่วนใหญ่ได้ตระหนักมากขึ้นถึงความจำเป็นและความสำคัญของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้ปกครองโดยผ่านการสนทนาพูดคุย และแลกเปลี่ยนประสบการณ์สัมพันธภาพครั้งแรกระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครองและครู

มักเกิดขึ้นในชั้นเรียนอนุบาล ถ้าพ่อแม่ผู้ปกครองรู้สึกว่าคุณค่ามีความสำคัญและเป็นที่ต้องการในชั้นเรียนพ่อแม่ผู้ปกครองก็จะให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาของเด็กอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

ศิริพร เชาว์โชติ และชุติมา เกศดาญรัตน์ (2559 : 70) ได้กล่าวว่า การติดต่อสื่อสารระหว่างครูกับผู้ปกครองนั้น ผู้ปกครองจะมีความคาดหวังให้เกิดการดูแลผู้เรียนทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ ซึ่งครูต้องมีการบริหารจัดการความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นในทิศทางที่ครูสามารถดำเนินการจัดการการสอนได้ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารความสัมพันธ์ เนื่องจากผู้เรียนวัยนี้ยังไม่สามารถตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้ และยังสื่อสารเรื่องราวต่าง ๆ ไปยังผู้ปกครองเองไม่ได้ทั้งหมด ดังนั้นครูจึงมีบทบาทในการสื่อสารกับผู้ปกครอง และมีความใกล้ชิดกันอย่างมากเพื่อบริหารความสัมพันธ์และพัฒนาการที่ดีสำหรับเด็กนั้น

ณัฐฐา แก้วลี และวรวรรณ เหมชะญาติ (2558 : 642) ได้กล่าวว่า การสื่อสารถือว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อความร่วมมือระหว่างคุณครูและผู้ปกครอง ถ้าหากการติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพก็จะทำให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันรู้สึกมีมิตรไมตรี และพร้อมที่จะร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติการกิจต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งวิธีการสื่อสารอย่างหลากหลายจากสถานศึกษาไปยังบ้าน เช่น ข่าวสารจดหมาย แจ้งสมุดสื่อสาร สมุดรายงานการเรียน การประชุม การโทรศัพท์ และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น นอกจากนี้ สถานศึกษาควรให้ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนการเรียนการสอนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ รวมถึงข่าวสารประจำสัปดาห์ หลักสูตรการจัดอบรมและกิจกรรมต่างๆ ในขณะเดียวกันผู้ปกครองก็ควรมีการสื่อสารจากบ้านสู่สถานศึกษาซึ่งจะเป็นการสื่อสารแบบสองทางเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยน และการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันการติดต่อสื่อสารที่ดีไม่ควรเป็นการสื่อสารเมื่อมีเหตุการณ์ที่เป็นปัญหาเท่านั้น แต่ควรมีการสื่อสารให้คุณครูได้รับทราบถึงสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นที่บ้านด้วย

สรุปได้ว่า การติดต่อสื่อสาร หมายถึง การที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนในการรับรู้ข่าวสาร และประชุมหารือร่วมกับสถานศึกษาเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปกครองและสถานศึกษา หรือระหว่างผู้ปกครองและผู้ปกครองด้วยกันโดยการมีการสื่อสารระหว่างครูกับผู้ปกครอง หรือระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง การที่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น การวางตัวเป็นกลางในการรับฟัง ร่วมระดมปัญหา และหาแนวทางการแก้ไขร่วมกันเพื่อที่จะได้ทราบถึงการประพฤติปฏิบัติตนของผู้เรียนในด้านการเรียน ด้านความประพฤติ ด้านการปรับตัวเข้าหาสังคม ด้านระเบียบวินัย เป็นต้น เพื่อที่จะได้ร่วมกันดูแล เอาใจใส่

และช่วยเหลือผู้เรียนในการป้องกันปัญหาต่างๆ การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนตามความถนัดหรือความสามารถของแต่ละบุคคล มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ตลอดจนร่วมทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป

3. การตัดสินใจ

นักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจไว้สอดคล้องกันหลายท่าน ประกอบด้วยวินัส จีวะรัตน์ และสุภารัตน์ สารสว่าง (2555 : 138) มุฮัมหมัดนาซีรีน โต๊ะกู (2558: 39 - 40) โดยได้ระบุไว้ว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องมีการตัดสินใจ ซึ่งในการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยเรื่องนี้ยังมีนักวิชาการท่านอื่น ๆ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจไว้ดังนี้

กนกพรรณ ทองคำ และคณะ (2561 : 882) ได้กล่าวว่า ด้านการร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรหลาน กล่าวคือ ทางสถานศึกษาได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาของผู้เรียนอย่างเต็มที่ โดยทางผู้ปกครองได้เลือกสรรสถานศึกษาที่ดีที่สุดให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยที่ผู้เรียนนั้นมีทักษะความรู้ สามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ตลอดจนมีความรับผิดชอบและจริยธรรมที่ดีในสังคม

พะนากร มีภูคำ (2554 : 5 - 6) ได้กล่าวว่า การให้ผู้ปกครองเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีกรรมการที่ปรึกษาของห้องเรียน กำหนดนโยบายและแผนงานของสถานศึกษา ร่วมประชุมวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา กำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษา ร่วมประเมินผลการจัดการศึกษา เป็นที่ปรึกษาโครงการต่างๆของสถานศึกษา จัดหาและจัดสรรงบประมาณสถานศึกษาร่วมประเมินผลและพัฒนาการบริหารงานสถานศึกษา

เอปสไตน์ (Epstein, 1995 : 701-705) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมหรือการเป็นผู้นำในองค์กรต่าง ๆ เช่น สมาคมผู้ปกครองและครู (Parent and teacher association:PTA) องค์กรผู้ปกครองและครู (Parent and teacher organization:PTA) หรือสภาที่ปรึกษา คณะกรรมการหรือกลุ่มที่ปรึกษาสถานศึกษาอิสระต่าง ๆ โดยการเป็นสมาชิก ผู้มีส่วนร่วม ผู้นำหรือตัวแทน เป็นต้น

สุวรรณ โชติสุกานต์ (2560 : 114) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา กระบวนการตัดสินใจบนฐานของการแบ่งปันความรู้ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่ การพัฒนาความสัมพันธ์ส่วนระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับผู้ปกครอง การนำเสนอข้อมูลเป็นการนำเสนอข้อมูลจากทั้งฝ่ายผู้บริหารสถานศึกษาและฝ่ายผู้ปกครอง การค้นหาบทบาทใน

การตัดสินใจ การค้นหาให้รู้ถึงความคิดความกังวลและความคาดหวังของผู้ปกครอง การนำเสนอทางเลือก การนำเสนอข้อมูลสนับสนุนทางเลือกและประเมินผลกระทบของทางเลือกทั้งทางฝ่ายผู้บริหารสถานศึกษา และฝ่ายผู้ปกครอง และการอภิปรายหาข้อสรุปตัดสินใจ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้เกียรติยอมรับความสามารถของผู้ปกครองและ ต้องสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นเหตุผลสนับสนุนแนวคิดการบริหารจัดการศึกษาทางเลือกที่ต้องการ โดยทางฝ่ายผู้ปกครองก็ต้องมีความมั่นใจและกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นสนับสนุนแนวคิดการบริหารจัดการศึกษาทางเลือกที่ต้องการ

ณัฐสุภณ เนื้อศรี และปองสิน วิเศษศิริ (2558 : 313 - 314) ได้กล่าวว่า ผู้ปกครองมีส่วนในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ซึ่งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีผลต่อการบริหารงานของสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จะทำให้ได้รับการพัฒนาและความพร้อมในทุกๆด้าน ส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับบุตรหลานได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ผู้ปกครองมีส่วนในการดำเนินงานให้กระทำในรูปแบบการจัดตั้งเป็นคณะกรรมการโดยเลือกตัวแทนแต่ละฝ่ายเข้ามารับผิดชอบร่วมกันได้มีการส่งเสริมให้ผู้ปกครองได้ให้ความร่วมมือสนับสนุนสถานศึกษา ให้ความคิดเห็นข้อเสนอแนะในการบริหารงานตามขอบข่ายภาระงานของสถานศึกษาที่ได้จัดขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารจัดการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน ผู้ปกครองเป็นบุคคลสำคัญในการมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร การจัดหาแหล่งการเรียนรู้จัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ การจัดการปรับปรุงสภาพแวดล้อมของอาคารสถานที่ทั้งภายนอกและภายใน ให้มีความพร้อมในการดำเนินงานการจัดหาวัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการบริจาคเงินตลอดจนการสร้าง ความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้านกับสถานศึกษา

กนกนาถ ทิมกลับ และเชวง วัฒนธีรางกูร (2560 : 234) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการตัดสินใจ และร่วมกันจัดการศึกษาอย่างจริงจังซึ่งจะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีความรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น โดยเน้นให้ผู้ปกครองทุกคน มีส่วนร่วมรับรู้ มีความเข้าใจสามารถแสดงความคิดเห็น และมีความเป็นหนึ่งเดียวในเรื่องของการปฏิบัติตามภารกิจการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 งาน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญ และเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียนและงานสนับสนุน 3 งาน ได้แก่ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป ซึ่งกลยุทธ์การ

บริหารสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจะถูกกำหนดขึ้นภายใต้ นโยบาย ระเบียบ กฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง และบนพื้นฐานของสภาพปัญหาของสถานศึกษาสอดคล้อง กับความต้องการของผู้ปกครอง เชื่อมโยงกับสังคม และประเทศชาติในที่สุด

วิลเลียมสัน จันท์เจริญ และคณะ (2559 : 76) ได้กล่าวว่า ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมใน การตัดสินใจด้านการจัดการศึกษาผ่านกระบวนการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุนให้มีบทบาท ในสถานการณ์ กิจกรรมหรือโครงการของสถานศึกษา มีส่วนร่วมคิด ร่วมดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทุกขั้นตอน มีโอกาสแสดงความรับผิดชอบหรือแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกิจกรรมโดยเริ่มตั้งแต่ การศึกษาปัญหา แสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การวางแผน ร่วมการปฏิบัติงาน การแก้ปัญหา การประเมินผล และร่วมกันรับผิดชอบในกิจกรรมนั้นๆโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือแก้ไข ปัญหา และหาแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ

เอนก สนามทอง (2562 : 21) ได้กล่าวว่า การปฏิรูปการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการเป็นแนวทางใหม่ๆ ให้ผู้ปกครองมีอิสระในการอบรมเลี้ยงดู ให้การศึกษา จัดหลักสูตร และการบริหารจัดการให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่กลมกลืนกับท้องถิ่น ดังนั้นหากสถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ได้มีส่วนร่วมคิด วางแผน ร่วมปฏิบัติ กำกับ ตรวจสอบ ประเมินผลกับสถานศึกษา ส่งเสริมความรู้ให้กับบุคลากร ในความปกครองทั้งที่บ้านที่สถานศึกษาเป็นประจำและสม่ำเสมอจะทำให้บุคลากรประสบความสำเร็จทางด้านการศึกษาสูงขึ้น และจะส่งผลให้บุคลากรประสบผลสำเร็จในชีวิตด้วยเช่นกัน

สรุปได้ว่า การตัดสินใจ หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจโดยร่วมคิด ร่วมทำ และแก้ปัญหากับสถานศึกษาเป็นการร่วมกันคิดค้น และร่วมกันแก้ปัญหาคือช่วยทำให้ สถานศึกษาได้รับรู้ถึงสภาพปัญหา และบริบทของชุมชนเพื่อจะสามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้อง ตามความต้องการของชุมชน และบริบทของชุมชนได้โดยการที่ให้ผู้ปกครอง องค์กรอื่นๆ หรือหน่วยงานอื่นๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างๆภายในสถานศึกษา เช่น ร่วมกันคิด กำหนดเป้าหมาย การระดมทรัพยากร การแบ่งงานที่รับผิดชอบ การร่วมกันติดตามงาน การร่วมในการหาทางแก้ไขการดำเนินงาน การแก้ไขปัญหาระหว่างการดำเนินงาน การพัฒนาและ ปรับปรุงการดำเนินงาน ตลอดจนร่วมกันรับผลประโยชน์ และชื่นชมยินดีในผลงาน เป็นต้น

4. การร่วมมือกับชุมชน

นักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการร่วมมือกับชุมชนไว้สอดคล้องกันหลายท่าน ประกอบด้วยวินัส จีวะรัตน์ และสุภารัตน์ สารสว่าง (2555 : 138) มุฮัมหมัดนาซีรีน ไ้ตะลู (2558 : 39 - 40)

ปวีณา สัมมานวงศ์ และวรวรรณ เหมชะญาติ (2559 : 171) โดยได้ระบุไว้ว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาจำเป็นจะต้องมีการร่วมมือกับชุมชนซึ่งในการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยเรื่องนี้ยังมีนักวิชาการท่านอื่น ๆ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการร่วมมือกับชุมชนไว้ดังนี้

บุญทรง ไสยวงศ์ และคณะ (2556 : 53 - 55) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในด้านการตรวจสอบ ร่วมประเมิน และร่วมแก้ไข ตลอดจนมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติเพื่อการพัฒนาศูนย์ฯ มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมไปถึงมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง ดูแลความปลอดภัย และทรัพย์สินภายในอาคารศูนย์ฯ

เอปสไตน์ (Epstein. 1995 : 701-705) ได้กล่าวว่า การร่วมมือกับชุมชน (Collaborating with community) หมายถึง การเชื่อมโยงชุมชนให้มาช่วยเหลือสถานศึกษา ผู้เรียน และครอบครัวหรือการเชื่อมโยงสถานศึกษาให้ไปช่วยชุมชน

วีรชาติ ชมภูหรง และคณะ (2554 : 10) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนเป็นการมีส่วนร่วมในกระบวนการแสดงความคิดเห็นเพื่อกำหนดนโยบาย การร่วมวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาการจัดทำหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักสูตรท้องถิ่น การช่วยติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษาหรือระดมทรัพยากรเพื่อช่วยในการจัดการศึกษา

ธวัชชัย ตั้งอุทัยเรือง (2558 : 90) ได้กล่าวว่า การเข้าสู่ชุมชนนั้นต้องอาศัยผู้ปกครองเป็นกุญแจสำคัญ ในการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและชุมชน โดยผู้ปกครองเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนจึงเป็นเรื่องง่ายที่จะชักชวนละสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาโดยการร่วมคิดร่วมตัดสินใจในการบริหารสถานศึกษา นอกจากนี้ยังมีส่วนช่วยมุ่งพัฒนาการเรียนการสอนของผู้เรียนที่บ้านอีกด้วย ดังนั้นผู้บริหารและครูต้องศึกษาและเข้าใจบริบทของผู้ปกครองเพื่อที่จะได้หาแนวทางช่วยเหลือผู้ปกครอง ตลอดจนผู้บริหารและครูควรสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างสถานศึกษาและผู้ปกครอง เพื่อที่จะร้องขอให้ผู้ปกครองที่มีความพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนงานต่างๆของสถานศึกษา รวมทั้งร่วมจัดการเรียนการสอนซึ่งจะส่งผลดีต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาในที่สุด

ฐาติ พ่วงสมจิตร (2560 : 1345) ได้กล่าวว่า สถานศึกษาต้องการการมีส่วนร่วมจากชุมชนอย่างมาก และไม่ใช่เพียงการมีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุนด้านทรัพยากรเหมือนในอดีตเท่านั้น แต่สถานศึกษาต้องการให้ตัวแทนชุมชน หรือผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ทั้งด้านการวางแผน การพัฒนาหลักสูตร การร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียน การบอกความต้องการ

ของชุมชน ฯลฯ ขณะเดียวกันชุมชนก็ต้องการความช่วยเหลือสนับสนุนด้านวิชาการ โดยสถานศึกษาคือแหล่งวิชาการของชุมชน เป็นศูนย์ประสานงานระหว่างชุมชนกับหน่วยงานอื่น ๆ ช่วยให้ทั้งสององค์กรมีส่วนร่วมสนับสนุนซึ่งกันและกันได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สรุปได้ว่า การร่วมมือกับชุมชน หมายถึง ผู้ปกครองเป็นบุคคลสำคัญที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับทางสถานศึกษา ซึ่งผู้ปกครองนั้นเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนจึงเป็นตัวกลางในการชักชวนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา เช่น การประสานงานของบุคคลในท้องถิ่นในการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา การขอความร่วมมือในการเป็นวิทยากรในการมอบความรู้ การสนับสนุนด้านงบประมาณ การอำนวยความสะดวกทางด้านแหล่งเรียนรู้ของชุมชน การช่วยเหลือทางด้านแรงงานในการพัฒนาสถานศึกษา ตลอดจนการบริหารจัดการในสถานศึกษาทั้งทางด้านการวางแผน การพัฒนาหลักสูตร การร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียน การบอกความต้องการของชุมชน เป็นต้น

5. การร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร

นักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรไว้สอดคล้องกันหลายท่านซึ่งได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรไว้ดังนี้

กนกพรรณ ทองคำ และคณะ (2561 : 882) ได้กล่าวว่า ทางสถานศึกษาได้ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรในสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

บุญทรง ไสยวงศ์ และคณะ (2556 : 53 - 55) ได้กล่าวว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมได้ร่วมเสนอแนะปรับปรุงหลักสูตร มีส่วนร่วมสนับสนุนในด้านการจัดทำสื่อและอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัยให้กับเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตลอดจนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านวิชาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

อณิษฐา เอี่ยมสุวรรณ และคณะ (2561 : 181 - 182) ได้กล่าวว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการนำเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้หลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ มีส่วนร่วมในการนำข้อมูลชุมชนมาใช้ประกอบในการจัดทำหลักสูตรให้กับเด็กมีส่วนร่วมในการประเมินหลักสูตรและผลการใช้หลักสูตรมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์เพื่อกำหนดเนื้อหาสาระในการจัดทำหลักสูตรมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษามีส่วนร่วมสนับสนุนหรือบริจาค

ทรัพยากรและสิ่งต่าง ๆ เพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดที่หลักสูตร เช่น การให้ข้อมูลอุปกรณ์ เอกสารความรู้ เป็นต้น มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการวางแผนนโยบายด้านวิชาการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับท้องถิ่นมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยและมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำแผนจัดประสบการณ์

พะนากร มีภูคำ (2554 : 5 - 6) ได้กล่าวว่า การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกและการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา เข้าร่วมการประชุมกับทางสถานศึกษา การให้คำปรึกษาในด้านการให้ข้อมูลกับทางสถานศึกษาตลอดจนการแนะแนวทางในการจัดการหลักสูตรร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหา การวัดและประเมินผล ร่วมกำกับติดตามในการใช้หลักสูตร และพัฒนาหลักสูตรของทางสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร หมายถึง ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา รวมไปถึงมีส่วนร่วมการติดตามและประเมินผลการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งการจัดทำหลักสูตรใหม่ หรือการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาอยู่เสมอทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมดำเนินการไปตามขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งหลักสูตรที่สอนในสถานศึกษามีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในชุมชน

6. การอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง

นักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูไว้ในฐานะผู้ปกครอง ไว้สอดคล้องกันหลายท่านประกอบด้วยวินัส จีวะรัตน์ และสุภารัตน์ สารสว่าง (2555 : 138) มุฮัมหมัดนาซีรีน โต๊ะดู (2558: 39 - 40) โดยได้ระบุไว้ว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา จำเป็นจะต้องมีการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครองซึ่งในการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยเรื่องนี้ยังมีนักวิชาการท่านอื่น ๆ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครองไว้ดังนี้

เอปสไตน์ (Epstein. 1995 : 701-705) ได้กล่าวว่า ความรับผิดชอบพื้นฐานของครอบครัว (Basic responsibilities of families) ได้แก่ การจัดเตรียมที่อยู่อาศัย (Housing) การดูแลสุขภาพ (Health) ด้านโภชนาการ (Nutrition) เครื่องนุ่งห่ม (Clothing) ความปลอดภัย (Safety) ทักษะของผู้ปกครอง (Parenting skills) ต่อผู้เรียนทุกระดับอายุ สภาพบ้านที่สนับสนุนผู้เรียน ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมเพื่อช่วยสถานศึกษาให้เข้าใจผู้เรียนและครอบครัว

ปณณัฏฐ์ จาตุกัญญาประทีป และคณะ (2560 : 496) ได้กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูเกิดจากสถาบันครอบครัวนับเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดของสังคมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นของความสัมพันธ์ใกล้ชิดที่เกิดขึ้นและดำรงอยู่กับผู้เรียนตั้งแต่เกิด การปฏิสัมพันธ์ภายในครอบครัวที่เกิดขึ้นระหว่างพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูและผู้เรียนนับเป็นกระบวนการทางสังคมซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งหมายถึงแนวทางปฏิบัติของผู้ที่มีความใกล้ชิดที่มีต่อผู้เรียนเพื่อสนับสนุนและตอบสนองความต้องการทางกายและจิตใจไปจนถึงสนับสนุนในการเสริมสร้างทักษะทางปัญญา ทักษะทางสังคม ทักษะชีวิต ค่านิยม ผ่านทางการสอนฝึกฝน และสังเกต เพื่อการดำรงชีวิตที่ดีในครอบครัวและสังคม

ขวัญชนก เกษรบัว และอุไรवास ชำรงอรธ (2561 : 16) ได้กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูนับเป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่สุดของเด็ก โดยการอบรมเลี้ยงดูนั้นเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญที่ส่งผลต่อพัฒนาการและพฤติกรรมของเด็กในอนาคต การอบรมเลี้ยงดูนั้นครอบคลุมถึงการแนะนำสั่งสอน ฝึกฝน ที่มุ่งให้เด็กประพฤติดี มีระเบียบวินัยรู้จักควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบและการดูแลเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็กทั้งกายและใจโดยมุ่งให้เด็กมีสุขภาพดี ร่างกายแข็งแรงไม่มีโรค อารมณ์แจ่มใส สติปัญญาดี มีความเฉลียวฉลาดและมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ซึ่งครอบครัวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กโดยตรงเพราะการเลี้ยงดูของครอบครัวจะเป็นตัวกำหนดและวางรากฐานบุคลิกภาพและอุปนิสัยให้กับเด็กไปตลอดชีวิต ดังนั้นรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูที่ดีย่อมส่งผลดีต่อพฤติกรรมของเด็กเมื่อเติบโตขึ้น

รุ่งรัตน์ สุขะเดชะ (2563 : 2) ได้กล่าวว่า ครอบครัวมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อชีวิตของทุกคน เป็นสถาบันที่เล็กที่สุดและเป็นรากฐานที่สำคัญของสังคม มีบทบาทหน้าที่ในการหล่อหลอมและขัดเกลาความเป็นมนุษย์ให้แก่สมาชิกของครอบครัวด้วยการอบรมเลี้ยงดู ให้ความรัก ความเอื้ออาทร ความช่วยเหลือเกื้อกูล พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม และถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมให้แก่สมาชิกในครอบครัวการทำงานบทบาทหน้าที่ของครอบครัวในการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้ดี จึงนับว่ามีความสำคัญ เพราะเด็กคือทรัพยากรอันมีค่าในการพัฒนาประเทศ การอบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างเหมาะสมจะส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมของเด็กทั้งในด้านที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์เมื่อเด็กเจริญเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ ดังนั้นการอบรมเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวเพื่อให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพและเป็นพลังในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง

วนิดา หะยีเซะ และคณะ (2557 : 94) ได้กล่าวว่า ครอบครัวเป็นสถาบันที่ดูแลเด็กในทุก
ระยะพัฒนาการ โดยเฉพาะเด็กก่อนเรียนซึ่งเป็นระยะที่มีพัฒนาการทุกด้านเป็นไปอย่างรวดเร็วจึง
เป็นวัยอยากรู้ อยากเห็น และคิด พ่อแม่ทำให้ช่วงวัยนี้เด็กเกิดความรักผูกพันกับบิดามารดาถ้าเด็ก
ไม่ได้รับการตอบสนองด้านความรักอาจทำให้เด็กมีปัญหาในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น
เด็กจะเริ่มมีพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ เริ่มมีการวางแผน โดยใช้บทบาทสมมุติเป็นวิธีใน
การสำรวจหน้าที่ทางสังคมของผู้ใหญ่ ซึ่งพ่อแม่จะต้องอบรมเลี้ยงดูโดยการจัดประสบการณ์
การเรียนรู้และจัดกิจกรรมตามพัฒนาการ มีการสนับสนุนทางสังคมเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
ในสังคมที่ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และพ่อแม่ที่ต้องปฏิบัติตนแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก ด้วยเหตุ
นี้ส่งผลให้พ่อแม่เกิดความรู้สึกรักมีคุณค่าในตนเองมั่นใจในความสามารถการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

เบญจวรรณ บุญยะประพันธ์ (2555 : 85) ได้กล่าวว่า กระบวนการที่สำคัญในการสร้าง
การเรียนรู้ และความเข้มแข็งให้แก่ผู้เรียนนั้นเป็นผลมาจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่หรือ
ผู้ปกครองซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่ง ในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่บุคคล และรวมไปถึงการให้การศึกษา
แก่ผู้เรียนก็เป็นสิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้ การอบรมสั่งสอนผู้เรียนเป็นคนดี และประสบความสำเร็จนั้น
ถือเป็นเป้าหมายที่สามารถบรรลุได้ เพียงแต่บุคคลในครอบครัวต้องเล็งเห็นความสำคัญของ
การอบรมเลี้ยงดู การอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่หรือผู้ปกครองนับได้ว่ามีบทบาทที่สำคัญที่สุด
โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะแรกของชีวิต ผลที่ได้รับจากการอบรมเลี้ยงดูจะส่งผลให้เด็กเติบโตขึ้นมา
เป็นคนดีมีคุณภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับการวางรากฐานของชีวิตทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ และการ
วางรากฐานนั้นก็คือ การอบรมเลี้ยงดูของผู้ใหญ่ในครอบครัว

สรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การอบรมเลี้ยงดู เป็นหน้าที่ของผู้ปกครอง
ซึ่งผู้ปกครองเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดผู้เรียนมากที่สุด การอบรมเลี้ยงดูจากที่บ้านความรักความอบอุ่นจาก
พ่อแม่ การดำรงชีวิตในครอบครัวอย่างมีความสุข จนหล่อหลอมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้พัฒนาตนเอง
อย่างเต็มที่ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมไปถึงการดูแลผู้เรียนให้มีพัฒนาการเป็นไปตามวัย เสริมสร้าง
พัฒนาการ ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการอ่าน และขัดเกลาผู้เรียนให้มีสติปัญญา อารมณ์ สังคม
สามารถปรับตัวได้ และมีความสุข มีชีวิตที่ประสบความสำเร็จ มีคุณค่าต่อสังคมต่อไป

7. การเป็นอาสาสมัคร

นักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการเป็นอาสาสมัครไว้สอดคล้องกันหลายท่าน
ประกอบด้วยวินัส จีวะรัตน์ และสุภารัตน์ สารสว่าง (2555 : 138) มุฮัมหมัดนาซีรีน โต๊ะลู (2558: 39 - 40)
โดยได้ระบุไว้ว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาจำเป็นจะต้องมีการเป็น

อาสาสมัครซึ่งในการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยเรื่องนี้ยังมีนักวิชาการท่านอื่น ๆ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเป็นอาสาสมัครไว้ดังนี้

เอปสไตน์ (Epstein, 1995 : 701-705) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมที่สถานศึกษา และเพื่อสถานศึกษา (Involvement at school and for the school) ได้แก่ การอาสาสมัครในสถานศึกษาหรือชั้นเรียน เช่น การมีส่วนร่วมในการช่วยผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้เรียนหรือผู้ปกครองในด้านต่าง ๆ การอาสาสมัครเพื่อสถานศึกษาหรือชั้นเรียน เช่น การช่วยเหลือโครงการของสถานศึกษาและความก้าวหน้าของผู้เรียนในทุกที่ทุกเวลา การเป็นผู้ร่วมในทุกการแสดง กีฬา เหตุการณ์ การมอบรางวัล การเฉลิมฉลอง และอื่น ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น

สุวรรณ สมถวิล (2559 : 38) ได้กล่าวว่าการที่ผู้ปกครองเข้ามาเป็นอาสาสมัครในสถานศึกษาเป็นการช่วยเหลือครูผู้สอนในการลดภาระงานของครูผู้สอนได้ รวมไปถึงเป็นก่อให้เกิดการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้ปกครอง นอกจากนี้ยังเป็นการดูแลผู้เรียนมากขึ้นซึ่งจะทำให้เพิ่มทักษะในการเรียนรู้และทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านอารมณ์ สังคม พฤติกรรมที่เหมาะสมมากขึ้นซึ่งผู้เรียนจะมีพัฒนาการสื่อสารกับผู้อื่นมากขึ้นทำให้เกิดทักษะการสื่อสาร และการใช้ภาษา นอกจากนี้ครูและทางสถานศึกษาได้แนวคิดในการทำกิจกรรมใหม่ๆ จากผู้ปกครองเป็นการสร้างความตระหนักให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและรับผิดชอบร่วมกับทางสถานศึกษา

ณัฐสุกณ เนื่อศรี และปองสิน วิเศษศิริ (2558 : 324) ได้กล่าวว่า ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมเป็นอาสาสมัครมากยิ่งขึ้นเฉพาะเรื่องที่ตนมีความถนัดหรือสนใจ เช่น เป็นวิทยากรพิเศษให้ความรู้ในด้านต่างๆ ของสถานศึกษาในฐานะผู้เชี่ยวชาญพิเศษในสาขาอาชีพของตนเองเพื่อให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนช่วยครูโดยวิธีการรับสมัครและการฝึกอบรมผู้ปกครองรวมถึงการจัดสรรเวลาเพื่อความสะดวกของผู้ปกครองในการเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษามีการประชุมพบปะกันสำรวจความสามารถของผู้ปกครองเวลาและแหล่งอาสาสมัครการจัดทำปฏิทินกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่นเพื่อสอดคล้องกับเวลาที่สะดวกของผู้ปกครองที่เป็นอาสาสมัครเพื่อที่อาสาสมัครและครูสามารถทำงานร่วมกันในการตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน

สรุปได้ว่า การเป็นอาสาสมัคร หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนช่วยเหลือทางสถานศึกษาในการร่วมเป็นอาสาสมัครตามความถนัดหรือความเชี่ยวชาญของตนซึ่งเป็นการลดภาระงานของครูผู้สอนได้ และเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษา และผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองที่เข้ามาเป็นอาสาสมัครในการเป็นวิทยากรมอบความรู้แก่ผู้เรียน มีส่วนร่วมใน

การดำเนินกิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา มีส่วนร่วมระดมทรัพยากรทางการศึกษาในชุมชน มีส่วนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและในชุมชน ตลอดจนมีส่วนพัฒนาปรับปรุง และดูแลความสะอาดภายในสถานศึกษา

8. การร่วมจัดกิจกรรม

นักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการร่วมจัดกิจกรรมไว้สอดคล้องกันหลายท่าน ประกอบด้วยมุฮัมหมัดนาซีรีน โต๊ะลู (2558: 39 - 40) ปวีณา สัมนาวงศ์ และวรวรรณ เหมชะญาติ (2559 : 171) โดยได้ระบุไว้ว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาจำเป็นจะต้องมีการร่วมจัดกิจกรรมซึ่งในการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยเรื่องนี้ยังมีนักวิชาการท่านอื่น ๆ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการร่วมจัดกิจกรรมไว้ดังนี้

อนิษฐา เอี่ยมสุวรรณ และคณะ (2561 : 181 - 182) ได้กล่าวว่า ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คือมีส่วนร่วมส่งเสริมให้จัดกิจกรรมเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง เครื่องเคาะจังหวะ มีส่วนร่วมส่งเสริมให้จัดกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสออกไปนอกห้องเรียนเพื่อออกกำลังเคลื่อนไหวร่างกายมีส่วนร่วมส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมเสริมหลักสูตรให้แก่เด็ก เช่น คอมพิวเตอร์การว่ายน้ำ ภาษาอังกฤษ ดนตรี เป็นต้น มีส่วนร่วมส่งเสริมให้จัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ฝึกการทำงานและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่มีส่วนร่วมจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นอิสระตามมุมการเล่น หรือมุมประสบการณ์ หรือศูนย์การเรียนรู้ มีส่วนร่วมในกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ ที่ทางศูนย์ฯ จัดเช่นวันแม่ วันสำคัญทางศาสนา เป็นต้นมีส่วนร่วมส่งเสริมให้จัดกิจกรรมการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ โดยใช้ศิลปะเช่น การวาดภาพระบายสีการปั้น เป็นต้นมีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมของทางศูนย์ฯที่จัดให้แก่เด็กและมีส่วนร่วมส่งเสริมครูให้จัดกิจกรรมเสริมขึ้น เช่น เกมการศึกษาเครื่องเล่นสัมผัส กิจกรรมสร้างสรรค์ประเภทต่าง ๆ เป็นต้น

เพ็ญญา พิสมัย และ ศิริ ฮามสุโพธิ์ (2556 : 77) ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมเพื่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและสถานศึกษานั้นทั้งกิจกรรมที่ผู้ปกครองลงมือปฏิบัติเองจนถึงเป็นเพียงผู้รับข้อมูลข่าวสารวิธีการที่สถานศึกษาจะจัดกิจกรรมที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับทางสถานศึกษา เช่น กิจกรรมภายในสถานศึกษา ได้แก่การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแนะนำสถานศึกษา กิจกรรมการฝึกอบรม กิจกรรมการแสดงของนักเรียน กิจกรรมสานสัมพันธ์ ได้แก่ การประชุมปรึกษา การเยี่ยมบ้าน กิจกรรมสื่อสารสนเทศ ได้แก่ โทรศัพท์จดหมายข่าวแผ่นพับข้อมูลสถานศึกษา กิจกรรมการศึกษา กิจกรรมการบริการ และกิจกรรมการตัดสินใจในการวางแผนนโยบายสถานศึกษา

ร่วมกับทางสถานศึกษา ซึ่งแต่ละกิจกรรมคือการสนับสนุน การเรียนรู้จากสถานศึกษาสู่บ้านและจากบ้านสู่สถานศึกษาผู้ปกครองจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาและส่งเสริมเด็กในทุกๆ ด้าน

โชคชัย โชคภักทรชัย (2560 : 23) ได้กล่าวว่า ทางสถานศึกษาได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาซึ่งผู้ปกครองเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการมีส่วนช่วยให้การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จและเป็นที่ยอมรับของชุมชน เป็นการสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับการศึกษาในการดำเนินกิจกรรมต่างๆร่วมกัน ทางผู้ปกครองมีส่วนช่วยเหลือโรงเรียนทุกด้าน มีการสื่อสารแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องของการเรียนของนักเรียนในปกครอง การสอนของครู การบริหารจัดการภายในโรงเรียนต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและผู้ปกครองซึ่งเป็นผลดีต่อการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน

ปรีชา ศรีสง่า และคณะ (2560 : 66) ได้กล่าวว่า การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาจะทำให้ประสบผลสำเร็จในด้านการดำเนินงาน และสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการพัฒนาการเรียนรู้และพฤติกรรมของนักเรียน มีการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ และแนวคิดระหว่างผู้ปกครอง ครู และนักเรียนในสถานศึกษา

ภัทรกร ปุยสุวรรณ และคณะ (2557 : 349) ได้กล่าวว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา เช่น การมาร่วมประชุม การร่วมพัฒนาโรงเรียน ด้านการระดมทรัพยากร การบริจาคทรัพย์สินให้แก่โรงเรียน รวมไปถึงการเป็นวิทยากรเมื่อได้รับการร้องขอจากโรงเรียนจากการร่วมมือของผู้ปกครองในสถานศึกษานั้นก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

สรุปได้ว่า การร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา หมายถึง การเข้าร่วมกิจกรรมทางโรงเรียนเป็นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริม และพัฒนาการศึกษาของผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาการด้านการเรียนรู้ที่ดี การที่ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียนจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้านและโรงเรียนซึ่งนักเรียนเป็นประสานความสัมพันธ์ เช่น การเข้าร่วมวันสำคัญต่างๆ การประชุมผู้ปกครอง การอบรมความรู้ กิจกรรมต่างๆของโรงเรียน การร่วมมือระหว่างบ้านและสถานศึกษา การเป็นวิทยากร การระดมทรัพยากรทางการศึกษา การประชาสัมพันธ์ข่าวสาร การร่วมเป็นอาสาสมัคร เป็นต้น

จากแนวคิดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาคือการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสนับสนุนสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยผู้ปกครองเป็นผู้ที่ใกล้ชิดผู้เรียนมากที่สุด

โดยเริ่มจากการปลูกฝังตั้งแต่ที่บ้าน และสั่งสอนผู้เรียนให้มีทักษะด้านต่างๆซึ่งมีการทอดแทรกคุณธรรม และจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน นอกจากนี้ยังคอยกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการคิด ตัดสินใจแก้ปัญหา และลงมือปฏิบัติอย่างสร้างสรรค์ซึ่งเป็นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนที่ตรงเป้าหมายของสถานศึกษาจากการสังเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาพบตัวแปรย่อย 8 ตัวแปรที่มีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การเรียนรู้ที่บ้าน หมายถึง ผู้ปกครองสามารถมีโอกาเลือกและปรับแนวทางการจัดการหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียน ตลอดจนความต้องการและความพร้อมในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลาโดยเฉพาะสิ่งที่ผู้เรียนสนใจหรือมีความถนัด ผู้ปกครองสามารถส่งเสริมและปลูกฝังนิสัยการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ นอกจากนี้การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กซึ่งบ้านเป็นสถานศึกษาแห่งแรกของผู้เรียนดังนั้น การสร้างบรรยากาศที่ดีสำหรับการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญเริ่มจากการสร้างความรักความอบอุ่นระหว่างผู้ปกครองและผู้เรียน เช่น การจัดสภาพแวดล้อมภายในบ้านให้ร่มรื่น สุขสงบ อบอุ่นและปลอดภัย การจัดให้เด็กได้ใกล้ชิดกับบุคคลและสภาพแวดล้อมที่เป็นตัวอย่างที่ดี การจัดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ใกล้ๆ การแสวงหาแบบอย่างวัฒนธรรมที่ดีงาม การสร้างสร้างความมั่นใจด้วยการทำกิจกรรมต่างๆที่บ้านซึ่งกิจกรรมนั้นๆจะต้องเหมาะสมแก่ผู้เรียนซึ่งการทำกิจกรรมจะช่วยทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และทำงานจนประสบความสำเร็จได้

2. การติดต่อสื่อสาร หมายถึง การที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนในการรับรู้ข่าวสาร และประชุมหรือร่วมกับสถานศึกษาเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปกครองและสถานศึกษา หรือระหว่างผู้ปกครองและผู้ปกครองด้วยกันโดยการมีการสื่อสารระหว่างครูกับผู้ปกครอง หรือระหว่างผู้ปกครองกับผู้ปกครอง การที่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น การวางตัวเป็นกลางในการรับฟัง ร่วมประเมินปัญหาและหาแนวทางการแก้ไขร่วมกันเพื่อที่จะได้ทราบถึงการประพฤติปฏิบัติตนของผู้เรียนในด้านการเรียน ด้านความประพฤติ ด้านการปรับตัวเข้าหาสังคม ด้านระเบียบวินัย เป็นต้น เพื่อที่จะได้ร่วมกันดูแล เอาใจใส่ และช่วยเหลือผู้เรียนในการป้องกันปัญหาต่างๆ การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนตามความถนัดหรือความสามารถของแต่ละบุคคล มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ตลอดจนร่วมทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป

3. การตัดสินใจ หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจโดยร่วมคิด ร่วมทำ และแก้ปัญหากับสถานศึกษาเป็นการร่วมกันคิดค้น และร่วมกันแก้ปัญหจะช่วยทำให้สถานศึกษาได้รับรู้ถึงสภาพปัญหา และบริบทของชุมชนเพื่อจะสามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องตามความต้องการของชุมชน และบริบทของชุมชนได้โดยการทำให้ผู้ปกครอง องค์กรอื่นๆ หรือหน่วยงาน

อื่นๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างๆ ภายในสถานศึกษา เช่น ร่วมกันคิดกำหนดเป้าหมาย การระดมทรัพยากร การแบ่งงานที่รับผิดชอบ การร่วมกันติดตามงาน การร่วมในการหาทางแก้ไข การดำเนินงาน การแก้ไขปัญหาระหว่างการดำเนินงาน การพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงาน ตลอดจนร่วมกันรับผลประโยชน์ และชื่นชมยินดีในผลงาน เป็นต้น

4. การร่วมมือกับชุมชน หมายถึง ผู้ปกครองเป็นบุคคลสำคัญที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับทางสถานศึกษา ซึ่งผู้ปกครองนั้นเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนจึงเป็นตัวกลางในการชักชวนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา เช่น การประสานงานของบุคคลในท้องถิ่นในการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา การขอความร่วมมือในการเป็นวิทยากรในการมอบความรู้ การสนับสนุนด้านงบประมาณ การอำนวยความสะดวกทางด้านแหล่งเรียนรู้ของชุมชน การช่วยเหลือทางด้านแรงงาน ในการพัฒนาสถานศึกษา ตลอดจนการบริหารจัดการในสถานศึกษาทั้งทางด้านการวางแผน การพัฒนาหลักสูตร การร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียน การบอกความต้องการของชุมชน เป็นต้น

5. การร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร หมายถึง ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา รวมไปถึงมีส่วนร่วมการติดตามและประเมินผลการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งการจัดทำหลักสูตรใหม่ หรือการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาอยู่เสมอทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมดำเนินการไปตามขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งหลักสูตรที่สอนในสถานศึกษามีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในชุมชน

6. การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การอบรมเลี้ยงดู เป็นหน้าที่ของผู้ปกครองซึ่งผู้ปกครองเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดผู้เรียนมากที่สุด การอบรมเลี้ยงดูจากที่บ้านความรักความอบอุ่นจากพ่อแม่ การดำรงชีวิตในครอบครัวอย่างมีความสุข จนหล่อหลอมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้พัฒนาตนเองอย่างเต็มที่ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมไปถึงการดูแลผู้เรียนให้มีพัฒนาการเป็นไปตามวัย เสริมสร้างพัฒนาการ ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการอ่าน และขีดความสามารถให้มีสติปัญญา อารมณ์ สังคม สามารถปรับตัวได้ และมีความสุข มีชีวิตที่ประสบความสำเร็จ มีคุณค่าต่อสังคมต่อไป

7. การเป็นอาสาสมัคร หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนช่วยเหลือทางสถานศึกษา ในการร่วมเป็นอาสาสมัครตามความถนัดหรือความเชี่ยวชาญของตนซึ่งเป็นการลดภาระงานของครูผู้สอนได้ และเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษา และผู้ปกครองโดยผู้ปกครองที่เข้ามาเป็นอาสาสมัครในการเป็นวิทยากรมอบความรู้แก่ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม

ต่างๆของสถานศึกษา มีส่วนร่วมระดมทรัพยากรทางการศึกษาในชุมชน มีส่วนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและในชุมชน ตลอดจนมีส่วนพัฒนาปรับปรุง และดูแลความสะอาดภายในสถานศึกษา

8. การร่วมจัดกิจกรรม หมายถึง การเข้าร่วมกิจกรรมทางโรงเรียนเป็นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริม และพัฒนาการศึกษาของผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาการด้านการเรียนรู้ที่ดี การที่ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียนจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้านและโรงเรียนซึ่งนักเรียนเป็นประธานความสัมพันธ์ เช่น การเข้าร่วมวันสำคัญต่างๆ การประชุมผู้ปกครอง การอบรมความรู้ กิจกรรมต่างๆของโรงเรียน การร่วมมือระหว่างบ้านและสถานศึกษา การเป็นวิทยากร การระดมทรัพยากรทางการศึกษา การประชาสัมพันธ์ข่าวสาร การร่วมเป็นอาสาสมัคร เป็นต้น

บริบทสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 เป็นหน่วยงานพระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 มีหน้าที่ในการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งมีการดำเนินการแบ่งกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาออกเป็น 8 กลุ่ม ตามแนวนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันซึ่งส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ทั้งร่างกาย จิตใจ มีสติปัญญา มีความรู้ มีคุณธรรม และจริยธรรมในการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1. ออนไลน์. 2563)

สภาพการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 เป็นส่วนราชการที่มีภารกิจในการจัดการศึกษา มีความมุ่งมั่นที่จะเป็นสถานศึกษาที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและมีความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ความรู้ความสามารถของครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา และสร้างความเข้มแข็งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

วิสัยทัศน์

การดำเนินงานตามวิสัยทัศน์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 เป็นสถานศึกษาชั้นนำในการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มาตรฐาน บริการเป็นเลิศ สู่ประชาคมอาเซียน

การจัดเครือข่ายการศึกษา

การจัดเครือข่ายการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย จุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จึงได้จัดการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการในลักษณะเครือข่ายการศึกษา ทั้งนี้เพราะภาวะผู้นำและทักษะในการบริหารจัดการเป็นตัวบ่งชี้ถึงการบริหารจัดการที่เข้มแข็ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จึงได้จัดกลุ่มสถานศึกษาในสังกัด 118 สถานศึกษา ซึ่งทำให้การติดตามการปฏิบัติงาน และการประเมินผลอย่างเป็นระบบ รวดเร็วและถูกต้อง มีการให้ความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สร้างความเข้าใจและสามารถพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 มีสถานศึกษาทั้งหมด 118 สถานศึกษา แบ่งเป็น 8 เครือข่าย ดังนี้

1. เครือข่ายการศึกษาที่ 1 เครือข่ายศรีเมือง ประกอบด้วยสถานศึกษา 12 สถานศึกษา
2. เครือข่ายการศึกษาที่ 2 เครือข่ายตากสิน ประกอบด้วยสถานศึกษา 14 สถานศึกษา
3. เครือข่ายการศึกษาที่ 3 เครือข่ายค่ายพระเจ้าตาก ประกอบด้วยสถานศึกษา 16 สถานศึกษา
4. เครือข่ายการศึกษาที่ 4 เครือข่ายบ้านค่าย ประกอบด้วยสถานศึกษา 14 สถานศึกษา
5. เครือข่ายการศึกษาที่ 5 เครือข่ายปลวกแดงพัฒนา ประกอบด้วยสถานศึกษา 20 สถานศึกษา
6. เครือข่ายการศึกษาที่ 6 เครือข่ายบ้านฉางพัฒนา ประกอบด้วยสถานศึกษา 14 สถานศึกษา
7. เครือข่ายการศึกษาที่ 7 เครือข่ายนิคมพัฒนา ประกอบด้วยสถานศึกษา 12 สถานศึกษา
8. เครือข่ายการศึกษาที่ 8 เครือข่ายเกาะแก้ว ประกอบด้วยสถานศึกษา 16 สถานศึกษา

สรุปได้ว่า การดำเนินงานของสถานศึกษาภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 มุ่งเน้นให้มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ควบคู่คุณธรรมตามกรอบของนโยบาย มีความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพให้แก่ผู้เรียน มีการประสานงานความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อมุ่งพัฒนาสถานศึกษา ให้บริการและพัฒนาการศึกษาโดยสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาการศึกษาอย่างยั่งยืน

จะเห็นได้ว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษานั้นจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครองนั้นเป็นบุคคลสำคัญที่ใกล้ชิดกับผู้เรียน และเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน จึงทราบถึงความต้องการของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับชุมชนได้เป็นอย่างดี ซึ่งการที่สถานศึกษาได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาในการดำเนินกิจกรรมต่างๆจะทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี โดยผู้ปกครองได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ร่วมการติดตามและประเมินผล ร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ ร่วมจัดทำหลักสูตรใหม่ หรือการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาทำให้สถานศึกษามีหลักสูตรที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่างประเทศ

เชสเตอร์ (Chester, 1996 : 286 - 288) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาทั่วประเทศของสหรัฐอเมริกา พบว่า พฤติกรรมที่ทำให้การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมีประสิทธิภาพสูงเนื่องมาจากมาจากการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความสามารถเพิ่มขึ้น ได้แก่ส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนหลาย ๆ วิธี อภิปรายปัญหาการปรับปรุงการสอนในที่ประชุม จัดปฐมนิเทศเพื่อช่วยเหลือครูใหม่ หาวิธีวิจารณ์งานของครูแบบดีเพื่อไม่ให้เสียกำลังใจ จัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษาเพิ่มเติมแก่คณะครู เพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอน จ่ายเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะและค่าที่พักให้ครูที่ไปอบรมทางวิชาการ

บรอฟฟ์ (Brophy, 2006 : 171) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานในการพัฒนางานบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษาเมืองฮาร์ทฟอด ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา คือ ด้านการพัฒนาสื่อวัตกรรมการและเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นเพราะว่า ครูมีงานในหน้าที่หลายอย่างนอกเหนือจากการสอนมีเวลาที่จะเตรียมจัดทำสื่อน้อยและมีความชำนาญเรื่องการจัดหาสื่อจากคอมพิวเตอร์

วิทเทเกอร์ (Whitaker, 1978 : 5 - A) ได้ศึกษาทัศนะของผู้ปกครองและผู้บริหารที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนบริเวณที่ตั้งของสถานศึกษาในเมืองเกี่ยวกับการวินิจฉัยสั่งการ หรือการตัดสินใจด้านการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองรู้สึกว่าการไม่สะดวกในการรับรู้ข้อมูลหรือประกาศเกี่ยวกับสถานศึกษาเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในเรื่องนโยบาย การตัดสินใจทางการศึกษา

แต่ผู้บริหารกลับเห็นว่า ผู้ปกครองยังมีอิทธิพลต่อสถานศึกษาแม้จะมีความสนใจน้อยจึงสรุปว่า ชุมชนมีความสำคัญและควรมีส่วนร่วมในการปรับปรุงสถานศึกษาซึ่งบุคลากรในสถานศึกษา ควรตระหนักถึงและวางโครงการร่วมกันให้บุคคลในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษา

งานวิจัยในประเทศ

สุวิน ศรีเมือง (2561 : 174) ได้ศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็ก ก่อนวัยเรียน กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนแขวงหนองแขม กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนแขวงหนองแขม กรุงเทพมหานคร 6 ด้าน มีระดับมากที่สุด 1 ด้านคือกิจกรรมเสริมทักษะสำหรับเด็กส่วน 5 ด้าน ที่เหลืออยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการบริหารพัฒนาด้าน สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยด้านวิชาการด้านจัดหาทรัพยากร และด้านอาคารสถานที่ และ แนวทางการกำหนดกลยุทธ์การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนโดยสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องกับชุมชนพบว่าศูนย์พัฒนาเด็กฯ ต้องมุ่งเน้นกิจกรรมทักษะการเรียนรู้สำหรับเด็กควบคู่กับ การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือการร่วมแสดงในเทศกาลต่างๆ ของ ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน

ศศิญา คุ่มเดช และคณะ (2561 : 1074) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนัก ในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของผู้ปกครองสถานศึกษาหนองวัลย์เปรียงวิทยา ผลการวิจัยพบว่า ความตระหนักในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งปัจจัยที่มี ความสัมพันธ์กับความตระหนักในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของผู้ปกครองมี 5 ปัจจัย ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับผู้เรียน ภาวะสุขภาพของผู้ปกครอง การให้คุณค่ากับ กิจกรรมในสถานศึกษา แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสถานศึกษา และปัจจัยที่มี ผลต่อความตระหนักในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของผู้ปกครองสถานศึกษาหนองวัลย์เปรียง วิทยา มีทั้งหมด 2 ปัจจัยได้แก่ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับผู้เรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

รศจนา สะแลแม และคณะ (2555 : 115) ได้ศึกษาการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองและชุมชนในการเตรียมความพร้อมแก่เด็กปฐมวัยด้านอารมณ์ จิตใจและสังคม: กรณีศึกษาบ้านลำเป่า ตำบลลำไพล อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา ผลวิจัยพบว่า กระบวนการ การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการเตรียมความพร้อมแก่เด็กปฐมวัยด้าน อารมณ์จิตใจและสังคม มี 6 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างบรรยากาศการยอมรับของชุมชนและ คัดเลือกแกนนำ 2) การสร้างความตระหนักและปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์การทำงานร่วมกัน

3) การระดมความคิดเห็นเพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหา สำนวความต้องการและหาแนวทางร่วมกัน
 4) การวางแผนการดำเนินงาน 5) การดำเนินงานตามแผนงาน 6) สรุปและประเมินผล
 ส่วนผลของกระบวนการการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการเตรียมความ
 พร้อมแก่เด็กปฐมวัยด้านอารมณ์ จิตใจและสังคม พบว่า ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย มีความรู้เรื่อง
 การเตรียมความพร้อมแก่เด็กปฐมวัยด้านอารมณ์ จิตใจและสังคมในระดับสูง และมีการปฏิบัติใน
 การเตรียมความพร้อมแก่เด็กปฐมวัยด้านอารมณ์ จิตใจและสังคมในระดับดี ทางด้านปัญหาและ
 อุปสรรคที่มีต่อกระบวนการการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการเตรียม
 ความพร้อมแก่เด็กปฐมวัยด้านอารมณ์ จิตใจและสังคมครั้งนี้ คือ ภาระงานของกลุ่มแกนนำ และ
 ขาดสถานที่จัดประชุมและจัดกิจกรรม

นันทวรรณ วัฒนวรห์ (2560 : 147) ได้ศึกษารูปแบบกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อ
 เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนในระดับประถมศึกษา พบว่า ทฤษฎีทั้ง 4 ที่นำไปสู่
 การสร้างรูปแบบกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนใน
 ระดับประถมศึกษาจำนวนทั้งหมด 6 ประเด็นดังนี้ 1) การบริหารงานวิชาการที่ผสมระเบียบ
 และความไว้ระเบียน 2) การจัดรูปแบบองค์กรแบบแนวราบ 3) องค์กรมีความมุ่งมั่นชัดเจน
 4) การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ผู้เรียน 5) การคำนึงถึงภูมิหลังทางภาษาและวัฒนธรรมของผู้เรียน
 และ 6) การเสริมต่อการเรียนรู้ในพื้นที่รอยต่อพัฒนาการโดยประเด็นสำคัญที่ค้นพบนี้มี
 ความเชื่อมโยงกันและสามารถสร้างให้เกิดรูปแบบกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่เสริมสร้าง
 ความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนในระดับประถมศึกษาโดยเป็นรูปแบบกลยุทธ์ที่ขับเคลื่อนผ่านการ
 ถ่ายเทอำนาจการทำงานของประเด็นสำคัญทั้ง 6 ประเด็นที่ครอบคลุมกรอบการบริหารงานวิชาการ
 อย่างสมดุลกันอันก่อให้เกิดงานทางด้านวิชาการที่หนุนเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะความคิด
 สร้างสรรค์อย่างอิสระ

อติยา วงศ์สา และชุติมา มุสิกานนท์ (2558 : 35) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของ
 สถานศึกษาในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คะสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 เชียงใหม่เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์พัฒนา
 คุณภาพการศึกษาแม่คะสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 ในภาพรวม
 อยู่ในระดับมากผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์พัฒนา
 คุณภาพการศึกษาแม่คะสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 จำแนกตาม
 ตำแหน่งพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันคืออยู่ในระดับมากและ

จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาพบว่าสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็กมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันคืออยู่ในระดับมาก

บุภาวรัตน์ ชันติกรม และคณะ (2558 : 79) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอนุบาล ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงใต้ มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ มาตรฐานการศึกษาและการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ การพัฒนาบุคลากรสู่การเป็นครูมืออาชีพ และการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ซึ่งแนวทางในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอนุบาลในภาคตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ การพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ได้แก่ มาตรฐานการศึกษาและการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาบุคลากรสู่การเป็นครูมืออาชีพ และการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

อารี ศรีไสพัฒนกุล และคณะ (2560 : 194) ได้ศึกษาบทบาทของครูผู้ช่วยในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของครูผู้ช่วยในการบริหารงานวิชาการ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยบทบาทของครูผู้ช่วยในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ตามลำดับ การเปรียบเทียบบทบาทของครูผู้ช่วยจำแนกตามลักษณะการสอน วุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนผลการเปรียบเทียบบทบาทของครูผู้ช่วยในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า บทบาทด้านการบริหารจัดการหลักสูตรของโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประภาภัทร แสงทอง และเอกชัย กี่สุ่นพันธ์ (2557 : 679) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผลการวิจัยพบว่าการวางแผนงานด้านวิชาการคณะกรรมการประกอบด้วยหัวหน้ากลุ่มสาระมากที่สุด ผู้อนุมัติ คือ

ผู้อำนวยการ การบริหารและพัฒนาหลักสูตรกรรมการคือ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการมากที่สุด ดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงพัฒนาด้วยการนำผล O-NET มาเป็นแนวทางมากที่สุด การจัดการเรียนการสอนจัดครูโดยประเมินผลสัมฤทธิ์ของการสอบกลางเทอมมากที่สุด การนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาครูโดยโรงเรียนจัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนาก่อนเปิดภาคเรียน การใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาพัฒนาให้มีความหลากหลายโดยครู ใช้วิธีการประเมินผลจากความเข้าใจในเนื้อหาของผู้เรียนมากที่สุด การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจัดตามนโยบายของโรงเรียน และมีการประเมินผลหลังทำกิจกรรมมากที่สุด การแนะนำมีห้องแนะแนว และติดตามประเมินผลการแนะแนวด้วยแบบสอบถามมากที่สุด การร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นมีการประสานงานกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความรู้แก่ชุมชนและร่วมมือกับกลุ่มโรงเรียนที่สังกัดอยู่มากที่สุด การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิชาการส่งเสริมการทำวิจัย ให้การวิจัยในชั้นเรียนเป็นนโยบายที่สำคัญและนำไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้อย่างมากที่สุด ส่วนการวัดและประเมินผลงานวิชาการ วัดผลประเมินผลจากสภาพจริงและนำผลที่ได้ไปใช้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูมากที่สุด

ฤชุตา เนตรจิต และคณะ (2560 : 259) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารงานบริการทางวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัยชุมชน ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารงานบริการทางวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัยชุมชน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบได้แก่ วัตถุประสงค์ คณะกรรมการบริหารงาน ขอบข่ายงาน วิธีการ และ กระบวนการบริหารงาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ารูปแบบการบริหารงานบริการทางวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัยชุมชนมีความเหมาะสม และผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนมีความเห็นว่าการนำรูปแบบฯ ไปใช้มีความเป็นไปได้ในระดับมาก และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ศินิชา ยิ้มปาน และคณะ (2560 : 88) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกรุงชิง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์ ด้านการบริหารทรัพยากรงบประมาณ และด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามอายุ โดยรวมมีส่วนร่วม

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยรวมมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด โดยรวมมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 สรุปได้ว่า การดำเนินการบริหารงานวิชาการให้สัมฤทธิ์ผลนั้นจำเป็นต้องให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพสูงสุดแก่ผู้เรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องให้ความสำคัญและดำเนินการพัฒนาจัดการระบบอย่างเป็นรูปธรรม เพราะในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาถือได้ว่าเป็นภารกิจที่สำคัญที่สุดที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพออกสู่สังคม ลักษณะของงานขึ้นอยู่กับแต่บริบทของสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารควรจะต้องกำหนดวิธีการและเทคนิคที่หลากหลายในการดำเนินงานให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การประสานงานระหว่างบ้านและสถานศึกษาจะช่วยให้ผู้เรียนมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ปีการศึกษา 2563 รวมทั้งสิ้น จำนวน 113 คน ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ปีการศึกษา 2563 รวมทั้งสิ้น จำนวน 2,668 คน และผู้ปกครองผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ปีการศึกษา 2563 รวมทั้งสิ้น จำนวน 46,951 คน รวมทั้งสิ้น 49,732 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1. ออนไลน์. 2563)

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งสิ้น 5 คน ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งสิ้น 19 คน และผู้ปกครองผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งสิ้น 357 คน รวมทั้งสิ้น 381 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหา กลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607 - 610) และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) โดยใช้อำเภอเป็นชั้นของการสุ่มด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1
จำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	ประชากร		
	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูผู้สอน	ผู้ปกครอง
บ้านฉาง	14	335	5,943
บ้านค่าย	27	398	5,459
เมือง	42	1,179	20,465
ปลวกแดง	18	418	8,506
นิคมพัฒนา	12	338	6,578
รวมกลุ่มประชากร	113	2,709	47,077
รวมกลุ่มตัวอย่าง	5	19	357
		381	

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบวัดความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบวัดการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำนวน 43 ข้อ แบ่งเป็น 8 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	จำนวน 6 ข้อ
2. การวัดผลประเมินผล	จำนวน 6 ข้อ
3. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	จำนวน 5 ข้อ
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	จำนวน 5 ข้อ
5. นิเทศการศึกษา	จำนวน 5 ข้อ
6. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา	จำนวน 6 ข้อ
7. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	จำนวน 5 ข้อ

8. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบวัดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 จำนวน 42 ข้อ แบ่งเป็น 8 ด้าน ดังนี้

1. การเรียนรู้ที่บ้าน	จำนวน 5 ข้อ
2. การติดต่อสื่อสาร	จำนวน 6 ข้อ
3. การตัดสินใจ	จำนวน 5 ข้อ
4. การร่วมมือกับชุมชน	จำนวน 5 ข้อ
5. การร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร	จำนวน 5 ข้อ
6. การอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง	จำนวน 5 ข้อ
7. การเป็นอาสาสมัคร	จำนวน 5 ข้อ
8. การร่วมจัดกิจกรรม	จำนวน 6 ข้อ

การสร้างเครื่องมือวิจัย

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์ แล้วสรุปเป็นนิยามศัพท์ และสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. เลือกเทคนิคที่ใช้ในการวัด ในครั้งนี้เลือกเทคนิคการวัดเจตคติที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของบุญชม ศรีสะอาด (2556 : 121) จากกระดัดการดำเนินการเป็นประจำจนถึงไม่ดำเนินการ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด มีส่วนร่วมเป็นประจำ

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก มีส่วนร่วมบ่อย

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง มีส่วนร่วมบางครั้ง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย มีส่วนร่วมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด ไม่มีส่วนร่วม

3. สร้างข้อคำถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 จำนวน 43 ข้อ และข้อคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ

ผู้ปกครองในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำนวน 42 ข้อ ตามนิยามศัพท์ที่ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. นำข้อคำถามที่สร้างขึ้นทั้งหมดมาปรับปรุงภาษาให้อ่านง่าย เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน แล้วจัดเรียงข้อความตามรูปแบบของการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามรายข้อนำไปปรึกษาประธานที่ปรึกษาและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้คำแนะนำแก้ไข และนำแบบตรวจสอบความตรงของคำถามรายข้อไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ลงความเห็นว่าคำถามแต่ละข้อตรงกับสิ่งที่ต้องการวัดหรือไม่ โดยให้ 1 คะแนน ถ้าลงความเห็นว่าตรง ให้ 0 คะแนน ถ้าลงความเห็นว่าไม่แน่ใจ และให้ -1 คะแนน ถ้าลงความเห็นว่าไม่ตรง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามรายข้อด้วยวิธีการหาค่าดัชนี IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยนำคะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 5 คน มาหาค่าเฉลี่ยรายข้อแล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป แล้วนำไปใช้สร้างแบบสอบถามการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาได้ข้อคำถามที่ใช้สอบถามการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา จำนวน 43 ข้อ มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.6 ถึง 1.00 และได้ข้อคำถามที่ใช้สอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา จำนวน 42 ข้อ มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.8 ถึง 1.00

5. นำข้อคำถามที่คัดเลือกไว้ตามข้อ 4 มาสร้างเป็นแบบสอบถามการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา โดยจัดเรียงข้อคำถามตามลำดับของตัวแปรแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-Total Correlation) ได้ข้อคำถามที่ใช้สอบถามการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา จำนวน 43 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .42 ถึง .87 และได้ข้อคำถามที่ใช้สอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา จำนวน 43 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .40 ถึง .83

6. นำข้อคำถามที่ทำอำนาจจำแนกแล้วมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 202 - 204) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .97

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดเพื่อนำผลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อขอความอนุเคราะห์จาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย
2. ผู้วิจัยนำสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยติดต่อกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
3. กำหนดวันในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 101)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง เห็นด้วยมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 101)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเป็นประจำ

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ผู้ปกครองมีส่วนร่วมบ่อย

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเป็นบางครั้ง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ผู้ปกครองมีส่วนร่วมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556: 101)

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเท่า 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .80 - .99 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูงมาก

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .60 - .79 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูง

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .40 - .59 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .20 - .39 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำ

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .01 - .19 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำมาก

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเท่ากับ .00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กัน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (%)

1.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

1.3 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 ค่าความตรงเชิงเนื้อหาโดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามและเนื้อหาที่วัด (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

2.3 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 1 ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
Sig	แทน	ค่าสำคัญทางสถิติทดสอบ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
X	แทน	การบริหารงานวิชาการ
X ₁	แทน	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
X ₂	แทน	ด้านการวัดผลประเมินผล
X ₃	แทน	ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
X ₄	แทน	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
X ₅	แทน	ด้านการนิเทศการศึกษา
X ₆	แทน	ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา
X ₇	แทน	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
X ₈	แทน	ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
Y	แทน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
r _{xy}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

ตอนที่ 1 ผลวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 โดยผู้วิจัยได้จัดส่งแบบวัดให้กลุ่มตัวอย่างโดยขอความอนุเคราะห์จาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 นำแบบวัดไปส่งมอบรับเอกสารตามโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง และได้รับกลับคืนทั้งหมด 381 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องของแบบวัดที่ได้รับคืนมาวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอ ตามลำดับ โดยรวมและรายด้าน ดังนี้

ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและรายด้าน ดังตาราง 4

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ n = 381			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	การดำเนินการ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.45	0.28	5	มาก
2. ด้านการวัดผลประเมินผล	4.35	0.31	7	มาก
3. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.47	0.24	2	มาก
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	4.35	0.40	7	มาก
5. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.48	0.26	1	มาก
6. ด้านการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพการศึกษา	4.46	0.37	3	มาก
7. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้	4.43	0.30	6	มาก
8. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.46	0.27	3	มาก
รวม	4.43	0.21		มาก

จากตาราง 4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและผู้ปกครองตอบการบริหารงาน วิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากมี 8 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ลำดับที่หนึ่ง คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.48$) ลำดับที่สอง คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.47$) ลำดับที่สามมี 2 ลำดับเนื่องจากมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.43$) อันดับที่ห้า คือ ด้านการพัฒนาศูนย์สถานศึกษา ($\bar{X} = 4.45$) อันดับที่หก คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.43$) และลำดับสุดท้ายมี 2 ลำดับเนื่องจากมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ด้านการวัดผลประเมินผล และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ($\bar{X} = 4.35$)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและรายด้าน ดังตาราง 5

ตาราง 5 ผลการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ n = 381			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	การดำเนินการ
1. ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน	4.39	0.30	5	มาก
2. ด้านการติดต่อสื่อสาร	4.43	0.27	3	มาก
3. ด้านการตัดสินใจ	4.36	0.36	8	มาก
4. ด้านการร่วมมือกับชุมชน	4.45	0.28	2	มาก
5. ด้านการร่วมแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับหลักสูตร	4.48	0.41	1	มาก
6. ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะ ผู้ปกครอง	4.38	0.30	6	มาก
7. ด้านการเป็นอาสาสมัคร	4.38	0.35	6	มาก
8. ด้านการร่วมจัดกิจกรรม	4.41	0.33	4	มาก
รวม	4.41	0.19		มาก

จากตาราง 5 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้ปกครองตอบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากมี 8 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ลำดับที่หนึ่ง คือ ด้านการร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร ($\bar{X} = 4.48$) ลำดับที่สอง คือ ด้านการร่วมมือกับชุมชน ($\bar{X} = 4.45$) อันดับที่สาม คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ($\bar{X} = 4.43$) อันดับที่สี่ คือ ด้านการร่วมจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 4.41$) ลำดับที่ห้า คือ ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ($\bar{X} = 4.39$) ลำดับที่หกมี 2 ลำดับเนื่องจากมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ($\bar{X} = 4.38$) และลำดับสุดท้าย คือ ด้านการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.36$)

ตอนที่ 3 ผลการความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ดังตาราง 6

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X	Y
X ₁	1.000									
X ₂	0.73*	1.000								
X ₃	0.45*	0.20*	1.000							
X ₄	0.23*	0.12*	0.28*	1.000						
X ₅	0.77*	0.59*	0.23*	0.20*	1.000					
X ₆	0.65*	0.36*	0.50*	0.24*	0.41*	1.000				
X ₇	0.49*	0.31*	0.46*	0.44*	0.31*	0.52*	1.000			
X ₈	0.67*	0.58*	0.15*	0.14*	0.60*	0.35*	0.30*	1.000		
X	0.88*	0.69*	0.58*	0.53*	0.72*	0.75*	0.71*	0.66*	1.000	
Y	0.71*	0.41*	0.54*	0.37*	0.55*	0.80*	0.58*	0.43*	0.80*	1.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 พบว่า การบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวม ($r_{xy} = 0.80$) มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยการเรียงลำดับความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษามีความสัมพันธ์กันสูงมากกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{x6y} = 0.80$)

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันสูงกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{x1y} = 0.71$)

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กันปานกลางกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{x7y} = 0.58$)

ด้านการร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรมีความสัมพันธ์กันปานกลางกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{x5y} = 0.55$)

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กันปานกลางกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{x3y} = 0.54$)

ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้มีความสัมพันธ์กันปานกลางกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{x8y} = 0.43$)

ด้านการวัดผลประเมินผลมีความสัมพันธ์กันปานกลางกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{x2y} = 0.41$)

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีความสัมพันธ์กันต่ำกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{x4y} = 0.37$)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นผลการวิจัยเกี่ยวกับเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาระดับของการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ปีการศึกษา 2563 รวมทั้งสิ้น จำนวน 113 คน ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ปีการศึกษา 2563 รวมทั้งสิ้น จำนวน 2,668 คน และผู้ปกครองผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ปีการศึกษา 2563 รวมทั้งสิ้น จำนวน 46,951 คน รวมทั้งสิ้น 49,732 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1. ออนไลน์. 2563)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งสิ้น 5 คน ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งสิ้น 19 คน และผู้ปกครองผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ปีการศึกษา

2563 จำนวนทั้งสิ้น 357 คน รวมทั้งสิ้น 381 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหา กลุ่มตัวอย่างของเกรจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607 - 610) และใช้การสุ่มแบบ แบ่งชั้น (Stratified Sampling) โดยใช้อำเภอเป็นชั้นของการสุ่มด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์ แล้วสรุปเป็นนิยามศัพท์ และทำกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. เลือกเทคนิคที่ใช้ในการวัด ในครั้งนี้เลือกเทคนิคการวัดเจตคติที่เป็นมาตราส่วน ประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับของบุญชม ศรีสะอาด (2556 : 121) จากระดับการดำเนินการ เป็นประจำจนถึงไม่ดำเนินการ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด, มีส่วนร่วมเป็นประจำ

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก, มีส่วนร่วมบ่อย

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง, มีส่วนร่วมบางครั้ง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย, มีส่วนร่วมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด, ไม่มีส่วนร่วม

3. สร้างข้อคำถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำนวน 43 ข้อ และข้อคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำนวน 42 ข้อ ตามนิยามศัพท์ที่ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. นำข้อคำถามที่สร้างขึ้นทั้งหมดมาปรับปรุงภาษาให้อ่านง่าย เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน แล้วจัดเรียงข้อความตามรูปแบบของการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามรายข้อ นำแบบตรวจสอบความตรงของคำถามรายข้อไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ลงความเห็น ว่าคำถามแต่ละข้อตรงกับสิ่งที่ต้องการวัดหรือไม่ โดยให้ 1 คะแนน ถ้าลงความเห็นว่าตรง ให้ 0 คะแนน ถ้าลงความเห็นว่าไม่แน่ใจ และให้ -1 คะแนน ถ้าลงความเห็นว่าไม่ตรง จากนั้น

นำข้อมูลที่ได้ไปหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามรายข้อด้วยวิธีการหาค่าดัชนี IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยนำคะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 5 คน มาหาค่าเฉลี่ยรายข้อแล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป แล้วนำไปใช้สร้างแบบสอบถามการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาได้ข้อคำถามที่ใช้สอบถามการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา จำนวน 43 ข้อ มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.6 ถึง 1.00 และได้ข้อคำถามที่ใช้สอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา จำนวน 42 ข้อ มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.8 ถึง 1.00 --

5. นำข้อคำถามที่คัดเลือกไว้ตามข้อ 4 มาสร้างเป็นแบบสอบถามการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา โดยจัดเรียงข้อคำถามตามลำดับของตัวแปรแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-Total Correlation) ได้ข้อคำถามที่ใช้สอบถามการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา จำนวน 43 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .42 ถึง .87 และได้ข้อคำถามที่ใช้สอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา จำนวน 43 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .40 ถึง .83

6. นำข้อคำถามที่หาอำนาจจำแนกแล้วมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 202 - 204) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .97

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดเพื่อนำผลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อขอความอนุเคราะห์จาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย

2. ผู้วิจัยนำสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยติดต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
3. กำหนดวันในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 101)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง เห็นด้วยมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 101)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเป็นประจำ

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ผู้ปกครองมีส่วนร่วมบ่อย

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเป็นบางครั้ง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ผู้ปกครองมีส่วนร่วมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556: 101)

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเท่า 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์
 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .80 - .99 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูงมาก
 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .60 - .79 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูง
 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .40 - .59 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง
 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .20 - .39 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำ
 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .01 - .19 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำมาก
 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเท่ากับ .00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กัน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ระดับของการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ระดับของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
3. การบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่สมควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก รายด้านทุกด้านมีผลการแสดงความคิดเห็นในระดับมาก และเมื่อเรียงลำดับรายด้านจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผล และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาเนื่องจาก

การบริหารงานวิชาการเป็นการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนที่มีทักษะทางด้านการคิดในทุกระดับรวมถึงทักษะความคิดสร้างสรรค์โดยภาระหน้าที่สำคัญที่สุดคือการสร้างความเข้มแข็งของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาโดยมีการเน้นกิจกรรมด้านการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานในห้องเรียนของครู เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน โดยเฉพาะการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จรวมถึงความสามารถของผู้บริหาร ซึ่งการบริหารงานวิชาการควรได้รับการจัดวางอย่างมีกลยุทธ์โดยผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อการดำเนินการเชิงรุกอันจะนำไปสู่กลไกที่ก่อให้เกิดการปฏิบัติงานและการจัดให้มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่จะเอื้อต่อการเกิดความคิดสร้างสรรค์แก่ผู้เรียนในสถานศึกษา (นันทวรรณ วัฒนวรห์, 2560 : 147) ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของยูการวรัตน์ ชันติกรม และคณะ (2558 : 79) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ มาตรฐานการศึกษาและการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา และการพัฒนาบุคลากรสู่การเป็นครูมืออาชีพ ซึ่งแนวทางในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษานุบาลในภาคตะวันออกเฉียงใต้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ได้แก่ มาตรฐานการศึกษาและการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา และการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาบุคลากรสู่การเป็นครูมืออาชีพ

จะเห็นได้ว่าการพัฒนาครูก็เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาโดยทางสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความสามารถเพิ่มขึ้น ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนหลาย ๆ วิธี อภิปรายปัญหาการปรับปรุงการสอนในที่ประชุม จัดปฐมนิเทศเพื่อช่วยเหลือครูใหม่ หาวิธีวิจารณ์งานของครูแบบดีเพื่อไม่ให้เสียกำลังใจ จัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษาเพิ่มเติมแก่คณะครู เพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอน จ่ายเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะและค่าที่พักให้ครูที่ไปอบรมทางวิชาการเพื่อที่ครูจะได้นำความรู้ ประสบการณ์ที่ได้มาจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาการสอน การนิเทศการสอน การส่งเสริมการใช้สื่อและเทคโนโลยีการศึกษา การวัดและประเมิน ตลอดจนรายงานผลการเรียนของผู้เรียน (Chester, 1996 : 286 - 288) ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของอารี ศรีไสพัฒนกุล และคณะ (2560 : 194) ได้ศึกษาบทบาทของครูผู้ช่วยในการบริหารงาน

วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของครูผู้ช่วยในการบริหารงานวิชาการ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยบทบาทของครูผู้ช่วยในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ตามลำดับ การเปรียบเทียบบทบาทของครูผู้ช่วยจำแนกตามลักษณะการสอน วุฒิกการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนผลการเปรียบเทียบบทบาทของครูผู้ช่วยในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า บทบาทด้านการบริหารจัดการหลักสูตรของโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของประภาภรณ์ แสงทอง และเอกชัย กี่สุขพันธ์ (2557 : 679) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ผลการวิจัยพบว่า การวางแผนงานด้านวิชาการ คณะกรรมการประกอบด้วยหัวหน้ากลุ่มสาระมากที่สุด ผู้อนุมัติ คือ ผู้อำนวยการ การบริหารและพัฒนาหลักสูตรกรรมการคือ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการมากที่สุด ดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงพัฒนาด้วยการนำผล O-NET มาเป็นแนวทางมากที่สุด การจัดการเรียนการสอนจัดครูโดยประเมินผลสัมฤทธิ์ของการสอบกลางเทอมมากที่สุด การนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาครูโดยโรงเรียนจัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนา ก่อนเปิดภาคเรียน การใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาพัฒนาให้มีความหลากหลายโดยครู ใช้วิธีการประเมินผลจากความเข้าใจในเนื้อหาของผู้เรียนมากที่สุด การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจัดตามนโยบายของโรงเรียน และมีการประเมินผลหลังทำกิจกรรมมากที่สุด การแนะนำมีห้องแนะแนว และติดตามประเมินผลการแนะแนวด้วยแบบสอบถามมากที่สุด การร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นมีการประสานงานกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความรู้แก่ชุมชนและร่วมมือกับกลุ่มโรงเรียนที่สังกัดอยู่มากที่สุด การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ ส่งเสริมการทำวิจัย ให้การวิจัยในชั้นเรียนเป็นนโยบายที่สำคัญและนำไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ มากที่สุด ส่วนการวัดและประเมินผลงานวิชาการ วัดผลประเมินผลจากสภาพจริงและนำผลที่ได้ไปใช้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูมากที่สุด

2. ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ราชด้านทุกด้านมีผลการแสดงความคิดเห็นในระดับมาก และเมื่อเรียงลำดับรายด้านจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร ด้านการร่วมมือกับชุมชน ด้านการติดต่อสื่อสารด้านการร่วมจัดกิจกรรม ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง ด้านการเป็นอาสาสมัคร และด้านการตัดสินใจทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่มุ่งเน้นให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพ่อแม่ ผู้ปกครองซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุดได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาซึ่งผู้ปกครองมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง ฉะนั้นสถานศึกษาจึงต้องการความร่วมมือจากผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียนจากที่บ้านซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและสถานศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยวิทเทเกอร์ (Whitaker. 1978 : 5 - A) ได้ศึกษาทัศนะของผู้ปกครองและผู้บริหารที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนบริเวณที่ตั้งของโรงเรียนในเมืองเกี่ยวกับการวินิจฉัยสั่งการ หรือ การตัดสินใจด้านการศึกษา พบว่า ชุมชนมีความสำคัญและควรมีส่วนร่วมในการปรับปรุงโรงเรียนซึ่งบุคลากรในโรงเรียนควรตระหนักถึงและวางโครงการร่วมกันให้บุคคลในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน

สถานศึกษาได้จัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการไม่ว่าจะเป็นการสอดแทรกการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอน และการสนับสนุนด้านต่างๆจะทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้านและสถานศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของศศิญา คุ่มเดช และคณะ (2561 : 1074) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของผู้ปกครองสถานศึกษาหนองวัลย์เปรียงวิทยา ผลการวิจัยพบว่า ความตระหนักในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของผู้ปกครองมี 5 ปัจจัย ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับผู้เรียน ภาวะสุขภาพของผู้ปกครอง การให้คุณค่ากับกิจกรรมในสถานศึกษา แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสถานศึกษา และปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของผู้ปกครองสถานศึกษาหนองวัลย์เปรียงวิทยา มีทั้งหมด 2 ปัจจัย ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับผู้เรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนั้นจะสามารถพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้ไม่ว่าจะเป็นในด้านการจัดการเรียนการสอน และการสนับสนุนด้านต่างๆซึ่งจะทำให้เกิดความสัมพันธ์

อันดีระหว่างบ้านและสถานศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของรศ.ฉา สะแลแม และคณะ (2555 : 115) ได้ศึกษาการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการเตรียมความพร้อมแก่เด็กปฐมวัยด้านอารมณ์ จิตใจและสังคม:กรณีศึกษาบ้านลำเปา ตำบลลำไพล อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา ผลวิจัยพบว่า กระบวนการการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการเตรียมความพร้อมแก่เด็กปฐมวัยด้านอารมณ์ จิตใจและสังคม มี 6 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างบรรยากาศการยอมรับของชุมชนและคัดเลือกแกนนำ 2) การสร้างความตระหนักและปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศนการทำงานร่วมกัน 3) การระดมความคิดเห็นเพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหา สำรวจความต้องการและหาแนวทางร่วมกัน 4) การวางแผนการดำเนินงาน 5) การดำเนินงานตามแผนงาน 6) สรุปและประเมินผลส่วนผลของกระบวนการการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการเตรียมความพร้อมแก่เด็กปฐมวัยด้านอารมณ์ จิตใจและสังคม พบว่า ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย มีความรู้เรื่องการเตรียมความพร้อมแก่เด็กปฐมวัยด้านอารมณ์ จิตใจและสังคมในระดับสูง และมีการปฏิบัติในการเตรียมความพร้อมแก่เด็กปฐมวัยด้านอารมณ์ จิตใจและสังคมในระดับดี ทางด้านปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อกระบวนการการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการเตรียมความพร้อมแก่เด็กปฐมวัยด้านอารมณ์ จิตใจและสังคมครั้งนี้คือ ภาระงานของกลุ่มแกนนำ และขาดสถานที่จัดประชุมและจัดกิจกรรมสอดคล้องกับงานวิจัยของศินิชา ยัมปาน และคณะ (2560 : 88) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกรุงชิง อำเภอ นบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์ ด้านการบริหารทรัพยากรงบประมาณ และด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามอายุ โดยรวมมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยรวมมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด โดยรวมมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ การบริหารงานวิชาการมีค่าเพิ่มขึ้น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาก็จะมีค่าเพิ่มขึ้นตามไปด้วย กล่าวคือ การบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จะเห็นได้ว่าการบริหารงานวิชาการมีค่าเพิ่มขึ้น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาก็จะมีค่าเพิ่มขึ้นไปด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 มีการบริหารโดยมุ่งเน้นการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และให้ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม การจัดการกระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารจะต้องพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีโอกาสรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิผลสูง โดยให้ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์หลักสูตรและแผนการศึกษาของชาติ ซึ่งผู้บริหารเป็นผู้รับนโยบายและนำนโยบายจากกระทรวงศึกษาไปปฏิบัติ และบริหารสถานศึกษาให้มีความเจริญก้าวหน้าและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนั้นผู้บริหารจะต้องใช้ความรู้ความสามารถ ทักษะและคุณลักษณะที่เป็นที่น่าเชื่อถือศรัทธา ในการส่งเสริม สนับสนุนผลักดัน กระตุ้นและจัดการให้ครู และนักเรียนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย (กนก ศิริมี. 2557 : 55) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฤทธา เนตรจัด และคณะ (2560 : 259) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารงานบริการทางวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัยชุมชน ผลการวิจัย พบว่ารูปแบบการบริหารงานบริการทางวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัยชุมชน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบได้แก่ วัตถุประสงค์ คณะกรรมการบริหารงาน ขอบข่ายงาน วิธีการ และกระบวนการบริหารงาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ารูปแบบการบริหารงานบริการทางวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัยชุมชนมีความเหมาะสม และผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนมีความเห็นว่าการนำรูปแบบฯ ไปใช้มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด จะเห็นได้ว่าผู้บริหารควรเป็นผู้นำด้านวิชาการเพื่อเป็นประโยชน์ที่จะสร้างสรรค์ผลงานด้าน

วิชาการให้เจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นไป และสร้างพลังความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษา ครูวิชาการ ครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้นตามเกณฑ์การวัดผลประเมินผล และให้เป็นไปตามเป้าหมาย โดยได้ยึดหลักลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพไว้ในส่วนการเป็นผู้นำด้านวิชาการ ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรเพื่อความเป็นเลิศ 2) การพัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้ 3) การพัฒนาครูตามแนวปฏิบัติการศึกษา 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ และ 5) การประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (อังคิรา สุวรรณเสน. 2559 : 142) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศรีบุญญา นารณบุญ และประวิติ ยงบุตร (2560 : 36 - 37) ที่กล่าวว่าการศึกษาที่ผู้บริหารมีความรู้ด้านการบริหารงานวิชาการจะทำให้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้ตรงตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ซึ่งไปตามนโยบายในการเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาซึ่งการจัดการศึกษาของโรงเรียนเพื่อให้ผู้ปกครองเกิดความเชื่อมั่น ศรัทธาส่งบุตรหลานเข้าเรียน การที่ผู้ปกครองจะตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนนั้น ย่อมคาดหวังให้บุตรหลานได้รับการศึกษาที่ดีที่สุด แต่เนื่องจากพื้นฐานของผู้ปกครองแตกต่างกัน ผู้ปกครองบางคนอยากให้โรงเรียนเน้นการเรียนการสอนแบบเตรียมความพร้อมในขณะที่ผู้ปกครองบางคนอยากให้โรงเรียนเน้นการเรียนการสอนแบบวิชาการ อ่านออก เขียนได้ และอยากให้เป็นคนดีในสังคม ทำให้โรงเรียนมีทิศทาง การพัฒนาจุดเน้นในการจัดการศึกษาต่างกันไป ซึ่งการจัดการศึกษาของโรงเรียนมีศักยภาพ และมีคุณภาพย่อมเป็นที่ยอมรับและศรัทธาของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม ผู้ปกครองก็จะเชื่อมั่น ศรัทธาและพึงพอใจ สามารถตัดสินใจเลือกใช้เป็นสถานที่ให้การศึกษาสำหรับบุตรหลาน ดังนั้นจะทำให้เกิดปัจจัยการบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมากกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากการศึกษาการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่าการบริหารงานวิชาการ ในด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษากับมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 น้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมุ่งเน้นส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยการศึกษาสภาพปัญหาของผู้เรียนแต่ละบุคคลมาปรับปรุงและแก้ไขปัญหาของผู้เรียนแต่ละบุคคล ซึ่งครูจะต้องคิดค้นกลยุทธ์และวิธีการต่าง ๆ เพื่อนำมาพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นการพัฒนาครูอีกด้วย ซึ่งทางผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนได้เรียนรู้ขั้นตอนการทำวิจัยอย่างถูกต้องเพื่อนำมาพัฒนาผู้เรียนนอกจากนี้ทำให้ครูสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ครูและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากการเรียนการสอนและแหล่งรู้ต่างๆ

2. การจากศึกษาการมีส่วนร่วมของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในด้านการตัดสินใจ น้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง และชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจต่างๆ ภายในสถานศึกษา เข้าร่วมกิจกรรมตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา และการประเมินร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนให้กิจกรรมนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม คือ หลักร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบ ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันของทุกฝ่าย นับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การวางแผน การดำเนินการและการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการควบคุม กำกับ ติดตามและประเมินผล เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถทำได้ทั้งทางตรง คือ ร่วมเป็นคณะทำงาน และทางอ้อมร่วมวางแผนทาง นโยบายซึ่งการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ร่วมตัดสินใจจะเป็นการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อใช้เป็นองค์ความรู้ในการส่งเสริมการบริหารงานสถานศึกษา อันจะนำไปสู่การร่วมกันจัดการศึกษาตลอดชีวิตของผู้เรียน

2. ควรศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อนำผลการศึกษาไปปรับปรุงการบริหารการศึกษาให้สอดคล้องตามสภาพบริบทของแต่ละพื้นที่

บรรณานุกรม

- กนกกาญจน์ ทองสงคศิริ, ขวัญหญิง ศรีประเสริฐภาพ และสุวิมล กฤษศยาสาสน์. (2556). การพัฒนาชุดเครื่องมือการประเมินสื่อการเรียนการสอนสำหรับการวิจัยทางด้านเทคโนโลยีการศึกษา. วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. 8 (2) : 47.
- กนกนาค ทิมกลับ และเชวง วัฒนธีรางกูร. (2560). กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้ วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้. 10 (2) : 234.
- กนกพรรณ ทองคำ, ศิริรัตน์ ชุณหคล้าย และวฤณสพร ฌัฐจิโรจน์. (2561). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒน์ (วัดประดู่) ในพระราชูปถัมภ์ฯ จังหวัดสมุทรสงคราม. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 7 (3) : 882.
- กนก ศิริมี. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารกับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้ วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้. 7 (2) : 55.
- กมลรัตน์ แก่นจันทร์, นารีรัตน์ รักวิจิตรกุล และเจริญ ราชโสภา. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 11 (3) : 240.
- กฤษณา มะธิปะโน และปัทมาวดี เล่ห์มั่งคด. (2559). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมโดยกระบวนการสุนทรียสนทนาเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 31 (2) : 82.
- กัลย์วิสาข์ ธาราวร และกมลวรรณ ดังธนกานนท์. (2559). การประเมินความต้องการจำเป็นของครูเพื่อพัฒนาความสามารถ ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 11 (3) : 375.

- กิ่งแก้ว ตั้งมั่นภักดีพงศ์ และอัญญมณี บุญเชื้อ. (2559). บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของเด็กวัยอนุบาล ในโรงเรียนอนุบาลบ้านเปี่ยมรัก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. **วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. 11 (1) : 116.
- กิตติ กรทอง. (2553). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. **วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี**. 4 (1) : 48.
- กิติญาดา มัสแหละ, รอยพิมพ์ใจ เพชรกุล และธีระพงษ์ สมเขาใหญ่. (2561). บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2. **วารสารมหาจุฬานาครทรรค์**. 5 (1) : 47.
- กุลจิรา คำมูล และธรินธร นามวรรณ. (2561). การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**. 15 (68) : 123.
- ขวัญชนก เกษรบัว และอุไรวาส ชำรงอรรถ. (2561). การศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็กของพ่อแม่ เชนเนอเรนวายในเขตกรุงเทพมหานคร. **วารสารคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. 13 (3) : 16.
- จันทิมา จันทรประสาท, ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม และยุวี ผลพันธิน. (2560). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาของครูโรงเรียนในสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย. **วารสารวิชาการ Veridian E-Journal มหาวิทยาลัยศิลปากร**. 10 (3) : 1580.
- ชนมรัชดา ยาแก้ว และคณะ. (2561). พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เขตพื้นที่ภาคตะวันออก. **วารสารศาสตร์การศึกษาและการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**. 1 (2) : 3 - 4.
- ชลลดา พงศ์พัฒน์โยธิน และคณะ. (2562). การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้สำหรับผู้นำชุมชนเพื่อรองรับการพัฒนาในศตวรรษที่ 21. **วารสารวิจัย สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ**. 12 (1) : 31.
- ชุตินา สัจจามันท์. (2553). การวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาวิชาสารสนเทศศาสตร์. **วารสารวิจัยเพื่อพัฒนาลังคมและชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**. 28 (2) : 13.

- ชลีพร บริเอก, สุมาลี ศรีพุทธรินทร์ และกัลยา มิขะมา. (2560). ปัจจัยการบริหารองค์กรที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในจังหวัดนครพนม. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม. 7 (2) : 46.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร์. (2560). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal มหาวิทยาลัยศิลปากร. 10 (2) : 1345.
- โชคชัย โชคภักตร์ชัย. (2560). ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่. วารสารปัญญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา. 24 (2) : 23.
- ฐนิดา กสิคุณ. (2560). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. 13 (1) : 293 - 294.
- ฐาปนันท์ กันยา และพรทิพย์ สุริยชัยวัฒน์. (2558). การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. 10 (2) : 103.
- ฐิติมา อุดมศรี. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal มหาวิทยาลัยศิลปากร. 5 (3) : 223.
- ณิกัญญรัตน์ ทัพพา และณอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข. (2558). การมีส่วนร่วมของโรงเรียนผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 38 (2) : 26.
- ณัฏฐา แก้วลี และวรวรรณ เหมชะญาติ. (2558). การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการสื่อสารกับครูออนไลน์ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร (ปฐมวัยและประถมศึกษา). วารสารคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 10 (1) : 642.

- ณัฐสุกธ เนื่อศรี และปองสิน วิเศษศิริ. (2558). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่างด้าวในกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนต้นแบบคนพลัดถิ่นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. วารสารคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 10 (3) : 133 - 134.
- ณัฐพนธ์ คงनावัง และศิวัช ศรีโกกลางกุล. (2562). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่างด้าวในกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนต้นแบบคนพลัดถิ่นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. วารสารคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 10 (3) : 1302.
- ณัฐกา สุริยวงษ์ และชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน. (2558). การพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 13 (1) : 141.
- นิกร กริโส, วาโร เฟ่งสัวส์ดี และอนันต์ ปานสุวัชร. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนกับพฤติกรรมการสอนของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม. 2 (3) : 79 - 80.
- นิรัชกร ทองน้อย และบุญชม ศรีสะอาด. (2558). การพัฒนาระบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนประถมศึกษา. วารสารคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 21 (2) : 415 - 416.
- ดวงใจ พุทธเขม. (2560). การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และการเรียนรู้เป็นทีมด้วยกระบวนการแบบโครงงานผ่านอินโฟกราฟิก. วารสารวิชาการการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 4 (1) : 98.
- ดวงใจ ไชยลังการ, ไพโรภ รัตนชูวงศ์ และพูนชัย ยาวีราช. (2558). แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. 8 (18) : 110.
- ดวงพร คุชฎี, บรรจง เจริญสุข และวันชัย ธรรมสังการ. (2558). การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูสอนดีในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. 11 (2) : 272.
- ทศา เทียงธรรมเจริญ และเพ็ญวรา ชูประวัตติ. (2559). กรอบแนวคิดการติดต่อสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียน. วารสารคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 12 (3) : 162.

- ธงชัย ช่อพุกษา. (2558). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน
สังกัดเทศบาลเมืองกำแพงเพชร. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. 11 (3) : 112.
- ชนานันต์ ดิษฐ์ และสุเทพ อ่วมเจริญ. (2558). โปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะครูระดับการศึกษาขั้น
พื้นฐานด้านการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร. 7 (1) : 205.
- ธวัชชัย ตั้งอุทัยเรือง. (2558). การมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
โรงเรียนประถม ศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
วารสารศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร. 17 (4) : 90.
- ธีรศักดิ์ อุ่นอารมณ์เลิศ และคณะ. (2555). การพัฒนาระบบการบริหารงานการประกัน
คุณภาพการศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. วารสาร
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 10 (1) : 178.
- นวลปราง อรุณจิต และคณะ. (2560). แนวทางการมีส่วนร่วมของนักศึกษากับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจ
พิเศษนราธิวาส. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์. 4 (1) : 3.
- นันทวรรณ วัฒนวรห. (2560). รูปแบบกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความคิด
สร้างสรรค์ของผู้เรียนในระดับประถมศึกษา. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยฟาโธม. 11 (1) : 147.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญทรง ไสยวงศ์, สุรพล บัวพิมพ์ และอัมเรศ เนตาสีห. (2556). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในเขตอำเภอเมืองลำปาง
จังหวัดลำปาง. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง. 2 (1) : 53 - 55.
- เบญจวรรณ บุญยะประพันธ์. (2555). ความพลิกผันทางการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวชนบท.
วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม. : 85.

- ประทุมพร น้อยทุ และกุลชลิ จงเจริญ. (2561). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียน
ของโรงเรียนมิตรมวลชนเชียงใหม่ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่. วารสารบัณฑิตวิจัย.
9 (2) : 113.
- ประภาภัทร แสงทอง และเอกชัย กี่สุขพันธ์. (2557). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 9 (1) : 679.
- ประสิทธิ์ อังกินันท์. (2559). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถาบันการอาชีวศึกษา.
วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 39 (2) : 70.
- ปรีชา ศรีสง่า, สืบวงศ์ กาพวงศ์ และเมธิ ทรัพย์ประสพโชค. (2560). การพัฒนาการจัดการเครือข่าย
ผู้ปกครองโรงเรียนสตรีศรีสุราษฎร์ธานี อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารวิจัย
ราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. 12 (1) : 66.
- ปรีชา มาศ โทนคำ, ชีระ ภูติ และศักดิ์สิทธิ์ ฤทธิรัตน์. (2557). การศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
ของคณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์.
วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม. 4 (1) : 105.
- ปวีณา สัมมาวงศ์ และวรวรรณ เหมชะญาติ. (2559). บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมทักษะ
ศตวรรษที่ 21 แก่เด็กอนุบาลในโรงเรียนกัลยาณมิตร. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 11 (1) : 171.
- ปิ่นวิชัย จาคุกัญญาประทีป และคณะ. (2560). การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้และพฤติกรรมกรอบมรรค
คุณ ในแต่ละมิติตามแนวคิดของ SCHAEFER. วารสารคณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 10 (4) : 496.
- พระอนันต์ตโมนโท (พิศาลไพโรจน์). (2560). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดมุกดาหาร. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
8 (2) : 319 - 320.
- พฤษศ คงเทศ และอนุชา กอนพวง. (2562). รูปแบบการนิเทศภายในที่ส่งผลต่อสมรรถนะการจัดการ
เรียนรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก
เขต 1. วารสารคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. 21 (2) : 200.

- พศรัตน์ มีลอด, พูนชัย ยาวีราช และประเวศ เวชชะ. (2559). แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านป่าสักไก่อ. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. 9 (20) : 68.
- พะนากกร มีภูคำ. (2554). การพัฒนากิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนอนุบาลพังงา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา. บทความวิจัยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- พัชรา เชื้อประดิษฐ์ และศิริวิมล ใจงาม. (2556). แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากร ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. 7 (2) : 54.
- พัฒนา พิทาคำ, ยุพิน อินทะยะ และเสริมศักดิ์ นันทิทรรก. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชน ในโครงการพัฒนาเทศบาลตำบลแม่แจ่ม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. วารสารบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. 6 (2) : 153.
- เพ็ญญา พิสมัย และ ศิริ ฮามสุโพธิ์. (2556). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการ การศึกษาระดับปฐมวัย กรณีศึกษาโรงเรียน สุเหร่าหะยีมินา สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม มหาวิทยาลัยนครพนม. 3 (3) : 77.
- เพ็ญญา สมบันดาล และคณะ. (2562). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาระบบดูแล ช่วยเหลือผู้เรียนของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช. วารสารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 6 (3) : 1428 - 1429.
- เพ็ญประภา ศรีมะโรง และคณะ. (2560). การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 13 (1) : 143.
- ภัทรขวัญ ลาสงยาง. (2555). การ ประยุกต์สื่อ การ สอน ภาษา ไทย สำหรับ นักเรียน ชาวต่างชาติ. วารสารใบลาน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. 2 (1) : 59.
- ภัทรกร ปุยสุวรรณ, นกตล เจนอักษร และปัทม ปฎิพิมพาคม. (2557). แนวทางการมีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการสถานศึกษาของสมาคมผู้ปกครองและครูที่เหมาะสมกับสังคมไทย. วารสารสุทธิปริทัศน์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. 28 (87) : 349.

- มณฑล ไรจนสุทัศน์กุล และนันท์รัตน์ เจริญกุล. (2558). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเครือข่ายเฉลิม. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 10 (1) : 24.
- มุฮัมหมัดนาซีรีน โต๊ะดู. (2558). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มุฮัมหมัดอาฟีฟ อัสซอลิฮีย, ชนิดา รัชพลเมือง และพรรณี บุญประกอบ. (2560). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดและการเรียนรู้ของเด็กมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารอัล-อิกมะฮู มหาวิทยาลัยฟาฏอนี. 7 (13) : 47.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553 ข). การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม : ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการ. กรุงเทพฯ : บั๊ก พอยท์
- เมธาสิทธิ์ ธีรรัตนศรีสกุล. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนราชินีบูรณะจังหวัดนครปฐม. วารสารสังคมศาสตร์วิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. 9 (2) : 174.
- ยุทธนา เกื้อกุล และนิเลาะ แวอุเซ็ง. (2560). สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารอัล-นूर บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฟาฏอนี. 12 (23) : 59.
- ยุภาวรัตน์ ชันติกรม, ศิริชัย ชินะดังกูร และวิมลรัตน์ บุญชู. (2558). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอนุบาล ในภาคตะวันออก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 11 (1) : 79.
- ரசจนา สะแลแม, จิติมดี อาพันธนานนท์ และปราณี ทองคำ. (2555). การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการเตรียมความพร้อมแก่เด็กปฐมวัยด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม: กรณีศึกษาบ้านลำเปา ตำบลลำไพล อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา. วารสาร อัล-นूर มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา. 7 (13) : 115.
- รุ่งรัตน์ สุขะเดชะ. (2563). การอบรมเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวไทย: การทบทวนวรรณกรรมแบบบูรณาการอย่างเป็นระบบ. วารสารพยาบาลศาสตร์ และสุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 43 (1) : 2.

- ฤชุตา เนตรจิต, วิทยา จันทรศิลา และสำราญ มีแจ้ง. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารงาน
บริการทางวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัยชุมชน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
นเรศวร. 21 (2) : 259.
- ลัดดาวัลย์ ศิริพงศ์. (2558). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านลำนาว อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช. **วารสารนาคนุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช**. 7 (2) : 92.
- เลอลักษณ์ โอทกานนท์ และคณะ. (2560). องค์ประกอบการออกแบบสื่อการสอน
สำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์. 11 (ฉบับพิเศษ) : 96.
- วนิดา หะยีเซะ, มยุรี ภาพรณสกุล และวันฉวี วิรุฬพาณิช. (2557). ปัจจัยส่วนบุคคลการสนับสนุน
ทางสังคมและการรับรู้ความสามารถของตนเองของมารดาที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม
การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียนของมารดามุสลิมที่สูญเสียสามีจากสถานการณ์ความ
ไม่สงบในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 10 (2) : 94.
- วรรณิกา อภัยศักดิ์, สายทิพย์ ยะฟู และประเทือง ภูมิภัทราคม. (2562). รูปแบบการบริหารแบบมี
ส่วนร่วมของคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา.
วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. 6 (2) : 200.
- วสันต์ จันทรโอภาส และนิตยา วงศ์ยศ. (2562). การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ชุมชนขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลผาบ่องอำเภอเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน. วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. 12 (1) : 31.
- วัชรินทร์ อินทพรหม. (2557). รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน. วารสาร
บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์. 8 (3) : 279 - 280.
- วัชรวิ ชูชาติ. (2560). ปัจจัยคุณภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาการศึกษาในประชาคม
อาเซียน. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
อีสาน. 16 (1) : 1.

- วิชาภา เมธีวรจักร. (2558). การพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของโรงเรียน พระปริยัติธรรมแผนกสามัญ จังหวัดนครสวรรค์. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 4 (2) : 138.
- วิไลรัตน์ ชันธุ์เจริญ และคณะ. (2559). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการ กิจกรรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสาธิต ในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม. 15 (3) : 76.
- วิวัฒน์ชัย ศรีจันทร์, จตุพร เฟื่องชัย และยุพาสรี ไพวรรณ. (2562). การพัฒนาแนวทางการบริหารงาน วิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 16 (72) : 66.
- วินัส จีวะรัตน์ และสุภารัตน์ สารสว่าง. (2555). การพัฒนากิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน การจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลพังงาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพังงา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 12 (1) : 144 - 145.
- วินัส จีวะรัตน์. (2555). การพัฒนากิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนอนุบาลพังงา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 10 (1) : 144 - 145.
- วีระชาติ ชมพูหลง, สมชาย วงศ์เกษม และสมบัติ ฤทธิเดช. (2554). การพัฒนาความร่วมมือระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนในการจัดการศึกษา โรงเรียนบ้านสนาม อำเภอบึงสามพัน สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 5 (3) : 10.
- ศรีัญญา นารณบุญ และประวดี ยงบุตร. (2560). การศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการ จัดการศึกษาของโรงเรียนสมอทองปทีปผลิผลอุปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 42 อำเภอห้วยคต จังหวัดอุทัยธานี. วารสารครูพิบูล มหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม. 4 (1) : 36 - 37.
- ศศิญา กุ่มเดช, สันติ ศรีสวนแดง และประสงค์ ดันพิชัย. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักใน การมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของผู้ปกครองโรงเรียนหนองวัลย์เปரியวิทยา. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal มหาวิทยาลัยศิลปากร. 11 (1) : 1074.

- ศินิชา ยิ้มปาน, อรุณ จุติผล และสำเริง จันทุม. (2560). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหาร
ทรัพยากรทางการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกรุงชิง
อำเภอหนองปีทา จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครศรีธรรมราช. 9 (1) : 88.
- ศิริพร โสตรทิพย์ และปณัฐธรณ์ จารุชัยนิวัฒน์. (2559). สภาพและปัญหาการสื่อสารระหว่างบ้านและ
โรงเรียนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กวัยอนุบาลโรงเรียนสาธิตานุสรณ์.
วารสารคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 11 (1) : 129.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2559). การวิจัยและพัฒนาการศึกษาไทย. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร. 3 (1) : 2.
- ศิริพร เชาว์โชติ และชุตินา เกศดาอยู่รัตน์. (2559). การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างครูเนอสเซอรี่กับ
ผู้ปกครอง. วารสารบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร. 11 (1) : 70.
- ศุภมณฑา สุภานันท์. (2559). ห้องเรียนสร้างผู้นำ 360 องศา: กระบวนการสร้างทักษะการเรียนรู้ใน
ศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ. วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. 8 (4) : 37.
- ศุภวรรณ ตังจพิบูล. (2560). แนวคิดการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่
21. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปกร มหาวิทยาลัยศิลปากร. 37 (1) : 207.
- สนาม เอกวิสัย และคณะ. (2562). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือในแหล่งเรียนรู้ชุมชน
ด้วยเทคโนโลยีบาร์โค้ดสองมิติ. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. 21 (4) : 303.
- สมยศ คงสิน. (2559). การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัด
พิจิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. วารสารบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. 9 (19) : 142.
- สราวุธ เฟื่องศรีโคตร และจันทร์ชลิ มาพุท. (2554). รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด
การศึกษาปฐมวัย. วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยบูรพา. 7 (1) : 69.
- สราวุธ เฟื่องศรีโคตร และจันทร์ชลิ มาพุท. (2554). รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด
การศึกษาปฐมวัย. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. 7 (1) : 77.

สริน ประคู่ และคณะ. (2562). สภาพปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษาของ
โรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. วารสารครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 47 (1) : 478.

สายสุนันทรารมย์ และณภัทรวรรณ ธนาพงษ์อนันต์. (2561). การพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้าง
สมรรถนะครูด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษาใน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วารสารข้อพระยอม คณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 4 (2) : 343.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1. (2562). ระบบสารสนเทศเพื่อบริหาร
การศึกษา. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : https://data.bopp-obec.info/emis/school.php?Area_CODE=2101.
1 มิถุนายน 2563.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579. กรุงเทพฯ:
บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สิริรัตน์ เกษประทุม. (2553). รูปแบบการนิเทศการศึกษานอกโรงเรียนสู่การปฏิรูปการเรียนรู้.
วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย. 1 (2) : 61.

สุขแก้ว คำสอน และสวนีย์ เสริมสุข. (2560). กลยุทธ์การพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เป็น
แหล่งเรียนรู้ตำบลพลายชุมพล อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก .
วารสารคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. 11 (1) : 24.

สุทิน บุญญาธิการ, ดวงพร บุญครบ และรักกิจ ศรีสินทร์. (2540). รายงานการวิจัยเรื่องการบริหาร
การมีส่วนร่วมของประชาชน: กรณีศึกษาโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน. กรุงเทพฯ:
สถาบันดำรงราชานุภาพ.

สุภาณี เส็งศรี. (2554). การฝึกทักษะการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาโดยใช้กิจกรรมแบบ
พี่สอนน้อง. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร. 13 (2) : 131.

สุภาพงษ์ ญาณไพศาล และประยูทธ ชูสอน. (2555). การปฏิบัติตามกลยุทธ์การประกันคุณภาพ
ของสถานศึกษาเอกชนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น
เขต 1. วารสารบัณฑิตศึกษาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 5 (2) : 58.

- สุภาพรณ พิลาดรัมย์. (2557). การศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์กร การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา. วารสารวารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. 9 (1) : 43.
- สุภารัตน์ สมศักดิ์. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์. 3 (2) : 3.
- สุรัช พวงงาม. (2558). การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการขยะ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลเขานิพันธ์ อำเภอยะรัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารบัณฑิตวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. 6 (1) : 121.
- สุรางค์ ลิ้มเจริญ และพรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์. (2558). การบริหารงานวิชาการกับความผูกพันต่อองค์การของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปราจีนบุรี. วารสารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. 10 (2) : 71.
- สุริย์รัตน์ นนทศุลา, อัสวฤทธิ์ อุทัยรัตน์ และสุวิมล โพธิ์กลิ่น. (2555). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา. วารสารการวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 18 (1) : 139.
- สุวรรณ โชติสุกานต์. (2560). การประยุกต์กระบวนการทัศน์การตัดสินใจบนฐานของการแบ่งปันความรู้เพื่อเป็นกระบวนการปฏิบัติแบบมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาท้องถิ่น. วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. 10 (2) : 114.
- สุวรรณ สมถวิล. (2559). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการคงอยู่ของการเป็นอาสาสมัครทันตกรรมของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลสระบุรี จังหวัดสระบุรี. วารสารทันตสาธารณสุข สำนักทันตสาธารณสุข. 21 (2) : 38.
- สุวรรณี หลังปฐะ. (2554). แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาปฐมวัย ในโรงเรียนอนุบาลอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารวิชาการอัล-อิกมะฮ์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา. 1 (2) : 28.

- สุวิน ศรีเมือง. (2561). ปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนกรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนแขวงหนองแขม กรุงเทพมหานคร. **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยธนบุรี**. 12 (พิเศษ) : 174.
- เสาวลักษณ์ ชมทรัพย์ และวัชร ยี่สุนเทศ. (2561). การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต. **วารสารเกษมบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต**. 19 (ฉบับพิเศษ) : 272.
- เสาวลักษณ์ พรหมณะ, รอยพิมพ์ใจ เพชรกุล และกริธา วีระพงศ์. (2560). การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช. **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**. 14 (65) : 189.
- หนึ่งฤทัย มั่นคง และคณะ. (2560). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาในยุค Thailand 4.0. **วารสารวิชาการ Veridian E-Journal มหาวิทยาลัยศิลปากร**. 12 (2) : 446.
- อนิษฐา เอี่ยมสุวรรณ, บำรุง ศรีนวลปาน และเบญจพร ชนะกุล (2562). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ต่อการบริหารงานวิชาการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดพัทลุง. **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร** 16 (75) : 179.
- อติทยา วงศ์ศา และชุติมา มุสิกานนท์. (2558). การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ละสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง**. 4 (1) : 35.
- อริพงษ์ เพชรสุทธิ. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี. **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร**. 8 (2) : 68 - 69.
- อรทัย สุวรรณหาร, สุจิรา มณีรัตน์ และอำนาจ ชนะวงศ์. (2558). รูปแบบการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์. **วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**. 9 (3) : 131.
- อรนนท์ หาญยุทธ. (2557). การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย. **วารสารพยาบาลทหารบก มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย**. 15 (2) : 282.

- อร่าม วัฒนะ. (2561). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). นครสวรรค์ : บัณฑิตวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
- อังคณา อ่อนธานี. (2563). มุมมองในการพัฒนาหลักสูตรผ่านแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. 22 (1) : 368 - 369.
- อังคัรวรา สุวรรณเสน. (2559). บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. 8 (2) : 142.
- อัจฉระพรรณ ทองสันต์ และวลัยพร ศิริภิรมย์. (2558). ความต้องการจำเป็นในการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนบ้านหมี่วิทยา. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 10 (2) : 590.
- อาจินต์ จรุงผล. (2556). การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อานนท์ คนขยัน, คมสันท์ ขจรปัญญาไพศาล และศักดิ์สิทธิ์ ฤทธิลัน. (2558). แนวทางการพัฒนา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดมุกดาหาร. วารสารคณะ ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์. 2 (1) : 137 - 138.
- อารี ศรีไสพัฒนกุล, อรุณ จุติผล และสำเริง จันทุม. (2560). บทบาทของครูผู้ช่วยในการบริหาร งานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2. วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. 9 (1) : 194.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2559). การวิจัยด้านการจัดการการศึกษา. วารสารวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 8 (2) : 13.
- อุทัยรัตน์ แสงพระจันทร์ และอดุลย์ วังศรีคุณ. (2559). การศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินการ นิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อักษรยาศัยจังหวัดกลุ่ม 5 ขุนศึก. วารสารคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. 3 (1) : 51.

เอกอนงค์ ศรีสำอองค์ , กุลธิดา ภูมั่ง และเมธินี น้อยสุด. (2558). รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการพัฒนาการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. วารสารวิจัยมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต. 10 (3) : 165.

เอนก สนามทอง. (2562). การบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 (จังหวัดลพบุรี).
วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยปทุมธานี. 11 (1) : 21.

Brophy, G.M. (2006). **A Study of The Process Used by Academic Affairs Administrators at
Participating Institutions of Higher Education to Select Instructional
Technology Tools For Faculty Use in Instruction in Undergraduate Classes.**
Dissertation Abstracts International. 24: 171 - A.

Chester. (1996). **An Introduction to School Administration : Selected Reading.** New York :
Mc Millan Company.

Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1977). **Rural development participation concepts and measures
for project design, implementation and evaluation.** New York : Cornell University.

Cronbach, L.J. (1990). **Essential of Psychology Testing.** 5 th ed. New York : harper Collins.

Epstein, J. L. (1995). **School/ family/ community partnerships: Caring for the children we share.**
Phi Delta Kappan. 76(9) : 701 - 712.

Faber, Charles F.; & Shearron, Gilbert F. (1970). **Elementary School Administration Theory and
Practice.** New York : Rinehart and Winston.

Huntington, S. P., & Nelson, M. (1976). **No easy choice: political participation in developing
countries.** Cambridge: Harvard University.

Kimbrough, R., B. & Nunnery, M. (1988). **Education administration: An introduction.** New York :
Macmillan.

Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities.**
Educational and Psychological Measurement. 30 (3). 607 - 610.

- Lee, M., & Vanhorn, J. C. (1983). **Academic administration: Planning, budgeting and decision making with multiple objectives.** Nebraska : University of Nebraska
- Likert, Renic. (1993). **A Technique for the Measurement of Attitude.** Chicago : Read Mc Nally.
- Miller, V. (1965). **The public administration of American school system.** New York : McMillan.
- Sergiovanni, T. J. (1980). **Educational governance and administration.** New Jersey : Prentice-Hall.
- Smith; et al. (1969). **The Education's Encyclopedia.** New Jersey : Prentice-Hall.
- Townsend, R. M. (1994). "Risk and Insurance in Village India," **Econometrical.** 62 (3) : 539 - 591.
- Whitaker, Barbara Ingram. (1978). **Citizen participation in educational decision making in an urban school district as perceived by parents and administrators.** Dissertation Abstracts International. 38(6), 5 - A.
- Yadav, A. V.(1980). **Local level planning and rural development alternatives strategy.** New Delhi : Concept Publishing.

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ส ๗/๗๒

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๘ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน อาจารย์ ดร.นริศ สวัสดิ์

ด้วย นางสาวสุทธิดา รอดเรือง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต ๑” โดยมี อาจารย์ ดร.วิญญู บุญลอย เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรวัชร วรบำรุงกุล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรง (Validity) ของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิ์ชัย ศรีพนมธนากร)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี “ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล”

RAMBHAJI BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว.ร/๖๖

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเครือข่ายวิทยาคม

ด้วย นางสาวสุทธิดา รอดเรือง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต ๑” โดยมี อาจารย์ ดร.วิญญู บุญลอย เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรจักร วรบำรุงกุล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าบุคลากรในสังกัดหน่วยงานของท่าน ได้แก่ นางสาวอัจฉรา สาเหตุค เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรง (Validity) ของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิชัย ศรีพนมณาร)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๕๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี “ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล”

RAMBHAJ BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๖๗๗๒

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน อาจารย์ ดร.เรงวิชัย นิลโคตร

ด้วย นางสาวสุทธิดา รอดเรือง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต ๑” โดยมี อาจารย์ ดร.วิญญู บุญลอย เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร วรบำรุงกุล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรง (Validity) ของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวสดีชัย ศรีพนมธนากร)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี “ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล”

RAMBHAJI BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๓๗๗๖

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางสาวสนา นุชพงษ์

ด้วย นางสาวสุทธิดานต์ รอดเรือง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต ๑” โดยมี อาจารย์ ดร.วิญญู บุญลอย เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรง (Validity) ของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิชัย ศรีพนมธนากร)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี “ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล”

RAMBHAJ BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว๗๗๖

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบ้านฉาง

ด้วย นางสาวสุทธิดา รอดเรือง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต ๑” โดยมี อาจารย์ ดร.วิบูลย์ บุญลอย เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร วรบำรุงกุล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าบุคลากรในสังกัดหน่วยงานของท่าน ได้แก่ นางเพ็ญจันทร์ สุขสว่าง เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรง (Validity) ของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิชัย ศรีพนมธนากร)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี “ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล”

RAMBHAJ BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ ๕๐๓

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๙ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตรื้อรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวัดสุวรรณรังสรรค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๕๐ ชุด

ด้วย นางสาวสุทธิดานต์ รอดเรือง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๑” โดยมีอาจารย์ ดร.วิญญู บุญลอย เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร วรบำรุงกุล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขออนุญาตรื้อจากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวสุทธิดานต์ รอดเรือง เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยและนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่าน เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิชัย ศรีพนมธนากร)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี “ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล”

RAMBHAJI BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ ๘๕๑

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๗/ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบ้านฉาง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๓๗/ ชุด

ด้วย นางสาวสุทธิดา รอดเรือง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๑” โดยมีอาจารย์ ดร.วิวัฒน์ บุญลอย เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร วรบำรุงกุล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม จึงขออนุญาตนำเครื่องมือในการวิจัยมาเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่าน

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขออนุญาตจากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวสุทธิดา รอดเรือง เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิชัย ศรีพนมธนากร)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๔๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๔๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี “ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล”

RAMBHAJ BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ ๕๕๑

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๓/ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตเคราะหรวบรวบข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัด...

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๓/๗ ชุด

ด้วย นางสาวสุทธิดา รอดเรือง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๑” โดยมีอาจารย์ ดร.วิญญู บุญลอย เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร วรบำรุงกุล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม จึงขออนุญาต นำเครื่องมือในการวิจัยมาเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่าน

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏรำไพพรรณี จึงขออนุญาตเคราะหจากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวสุทธิดา รอดเรือง เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิชัย ศรีพนมธนากร)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี “ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล”

RAMBHAJ BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ ๘๕๑

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๓/ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคลองขวาง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๗๒ ชุด

ด้วย นางสาวสุทธิดา รอดเรือง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๑” โดยมีอาจารย์ ดร.วิฑูรย์ บุญลอย เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร วรบำรุงกุล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม จึงขออนุญาตนำเครื่องมือในการวิจัยมาเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่าน

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวสุทธิดา รอดเรือง เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิชัย ศรีพนมธนากร)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๕๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี “ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล”

RAMBHAJ BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ ๘๕๑

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๗/ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตรื้อรวบข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีสวรรค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๗๖ ชุด

ด้วย นางสาวสุทธิดา รอดเรือง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๑” โดยมีอาจารย์ ดร.วิฑูริ บุญลอย เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร วรบำรุงกุล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม จึงขออนุญาต นำเครื่องมือในการวิจัยมาเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่าน

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏรำไพพรรณี จึงขออนุญาตรื้อจากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวสุทธิดา รอดเรือง เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิชัย ศรีพนมธนากร)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี “ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล”

RAMBHAJ BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ ๘๕๑

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๗/ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสาธุคาม
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๗๕ ชุด

ด้วย นางสาวสุทธิดา รอดเรือง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๑” โดยมีอาจารย์ ดร.วิบูลย์ บุญลอย เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร วรบำรุงกุล เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม จึงขออนุญาตนำเครื่องมือในการวิจัยมาเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่าน

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวสุทธิดา รอดเรือง เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิชัย ศรีพนมรณกร)
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๕๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี “ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล”

RAMBHAJ BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1

คำชี้แจง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อ

1. ศึกษาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1
2. ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1
3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษากับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 และ
4. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้ปกครองนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 จำนวน 43 ข้อ แบ่งเป็น 8 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 6 ข้อ
2. การวัดผลประเมินผล จำนวน 6 ข้อ
3. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จำนวน 5 ข้อ
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 5 ข้อ
5. นิเทศการศึกษา จำนวน 5 ข้อ
6. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 6 ข้อ
7. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จำนวน 5 ข้อ
8. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จำนวน 5 ข้อ

ลิขสิทธิ์ของแบบสอบถามวิจัยรายภาคสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำนวน 42 ข้อ แบ่งเป็น 8 ด้าน ดังนี้

1. การเรียนรู้ที่บ้าน จำนวน 5 ข้อ
2. การติดต่อสื่อสาร จำนวน 6 ข้อ
3. การตัดสินใจ จำนวน 5 ข้อ
4. การร่วมมือกับชุมชน จำนวน 5 ข้อ
5. การร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร จำนวน 5 ข้อ
6. การอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง จำนวน 5 ข้อ
7. การเป็นอาสาสมัคร จำนวน 5 ข้อ
8. การร่วมจัดกิจกรรม จำนวน 6 ข้อ

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ได้ให้ความกรุณาตอบแบบสอบถาม

นางสาวสุทธิกานต์ รอดเรือง

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 1 แบบสอบถามการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากระบี่ เขต 1

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 โปรดอ่านรายละเอียดเกี่ยวกับ
ข้อความต่อไปนี้แล้วพิจารณาว่าเห็นด้วยกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาระดับใด
โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ให้ตรงกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ
การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาตามคะแนนซึ่งมีความหมาย ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

	การบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
0	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามี ความเป็นเอกภาพ		✓			

จากตัวอย่างข้อ 0 แสดงว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ในประเด็นการพัฒนา
หลักสูตรสถานศึกษามีความเป็นเอกภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในระดับมาก เป็นต้น

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา		ระดับการประเมิน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา						
1	หลักสูตรสถานศึกษาได้ส่งเสริมความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล					
2	ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการเรียนการสอน					
3	ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมกำหนดสาระของหลักสูตรสถานศึกษา					
4	ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา					
5	ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา					
6	ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเพื่อสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน					
ด้านการวัดผลและประเมินผล						
7	สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลควบคู่กับการจัดการเรียนการสอน					

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา		ระดับการประเมิน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
8	สถานศึกษามีการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน					
9	สถานศึกษามีการเสนอโครงการในการสถานศึกษา					
10	สถานศึกษามีการรายงานการปฏิบัติงาน					
11	สถานศึกษามีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง					
12	สถานศึกษามีการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา					
ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา						
13	สถานศึกษามีการสร้างสื่อการจัดการเรียนรู้ที่ดึงดูดความสนใจและกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน					
14	สถานศึกษามีการสร้างสื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ					
15	สถานศึกษามีการสร้างสื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีความปลอดภัย					
16	สถานศึกษามีการสร้างสื่อการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน					

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา		ระดับการประเมิน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
17	สถานศึกษามีสื่อการจัดการเรียนรู้ สร้างความสนุกสนานและสร้าง ความรักในการเรียนรู้ของผู้เรียน					
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา						
18	สถานศึกษามีการนำผลวิจัยมา พัฒนาสื่อการจัดการเรียนการสอน					
19	สถานศึกษามีการนำผลวิจัยมา พัฒนาการบริหารจัดการศึกษาใน สถานศึกษา					
20	สถานศึกษามีการนำผลวิจัย มาพัฒนาการจัดการเรียน การสอน					
21	สถานศึกษามีการนำผลวิจัยมา พัฒนาชุมชนและสังคม					
22	สถานศึกษามีการเผยแพร่ผลงาน ทางวิชาการของครูและบุคลากร					
ด้านการนิเทศการศึกษา						
23	สถานศึกษามีการนิเทศการศึกษา ช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษา จากภายในสถานศึกษา					
24	สถานศึกษามีการเพิ่มพูน ประสบการณ์และการแลกเปลี่ยน เรียนรู้					

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา		ระดับการประเมิน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
25	สถานศึกษามีการนิเทศการศึกษา สร้างการจัดการเรียนการสอนที่ สอดคล้องกับความต้องการ ของผู้เรียน					
26	สถานศึกษามีการนิเทศการศึกษา สร้างการมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานในสถานศึกษา					
27	สถานศึกษามีการสร้าง ความสัมพันธ์อันดีระหว่าง บุคลากรในสถานศึกษา					
ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา						
28	สถานศึกษาได้รับการศึกษา อย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่ กำหนด					
29	สถานศึกษามีการควบคุม คุณภาพในสถานศึกษา					
30	สถานศึกษามีการตรวจสอบ คุณภาพในสถานศึกษา					
31	สถานศึกษามีการประเมิน คุณภาพสถานศึกษา					
32	สถานศึกษามีการประเมิน คุณภาพภายในเพื่อพัฒนา ตนเอง					
33	สถานศึกษาได้รับการประเมิน คุณภาพภายนอกองค์กร					

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา		ระดับการประเมิน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้						
34	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ					
35	สถานศึกษามีการบอกจุดมุ่งหมายการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนรับทราบ					
36	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมตามความถนัดและสนใจของผู้เรียน					
37	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ ได้ฝึกฝนการเรียนรู้ แก้ปัญหา และลงมือปฏิบัติ					
38	สถานศึกษามีการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง					
ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้						
39	ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และสร้างความรู้จากแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง					
40	สถานศึกษาได้จัดแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน					

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา		ระดับการประเมิน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
41	สถานศึกษามีแหล่งการเรียนรู้และมีสิ่งอำนวยความสะดวก					
42	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนองค์กร หรือหน่วยงานภายนอกได้เข้ามามีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้					
43	สถานศึกษามีการเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ให้กับหน่วยงานอื่นๆ ที่อยู่ใกล้เคียงได้เข้ามาศึกษา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้					

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โปรดอ่านรายละเอียดเกี่ยวกับข้อความต่อไปนี้แล้วพิจารณาว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ให้ตรงกับระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาตามคะแนน ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีส่วนร่วมเป็นประจำ

ระดับ 4 หมายถึง มีส่วนร่วมบ่อย

ระดับ 3 หมายถึง มีส่วนร่วมบางครั้ง

ระดับ 2 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ไม่มีส่วนร่วม

ตัวอย่าง

	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มีส่วนร่วมเป็นประจำ	มีส่วนร่วมบ่อย	มีส่วนร่วมบางครั้ง	มีส่วนร่วมน้อย	ไม่มีส่วนร่วม
		5	4	3	2	1
0	ผู้ปกครองส่งเสริมการออกกำลังกายของผู้เรียน		✓			

จากตัวอย่างข้อ 0 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ในประเด็นผู้ปกครองส่งเสริมการออกกำลังกายของผู้เรียน ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในระดับมาก เป็นต้น

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา		ระดับการมีส่วนร่วม				
		มีส่วนร่วม เป็นประจำ	มีส่วนร่วม บ่อย	มีส่วนร่วม บางครั้ง	มีส่วนร่วม น้อย	ไม่มี ส่วนร่วม
		5	4	3	2	1
ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน						
1	ผู้ปกครองสามารถเลือกและปรับ แนวทางการจัดการหลักสูตร ที่เหมาะสมกับผู้เรียน					
2	ผู้ปกครองสามารถเตรียมความ พร้อมและความต้องการของ ผู้เรียน					
3	ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา โดยเฉพาะสิ่งที่ผู้เรียนถนัดหรือ สนใจจากการเรียนรู้ที่บ้าน					
4	ผู้ปกครองสร้างความรัก ความอบอุ่นระหว่างผู้ปกครอง และผู้เรียน					
5	การสร้างความมั่นใจของผู้เรียนจาก การทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่บ้าน					
ด้านการติดต่อสื่อสาร						
6	ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนรับรู้ ข่าวสาร และ ประชุม กับ สถานศึกษา					
7	การสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างผู้ปกครองกับสถานศึกษา หรือระหว่างผู้ปกครองกับ ผู้ปกครอง					

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา		ระดับการมีส่วนร่วม				
		มีส่วนร่วม เป็นประจำ	มีส่วนร่วม บ่อย	มีส่วนร่วม บางครั้ง	มีส่วนร่วม น้อย	ไม่มี ส่วนร่วม
		5	4	3	2	1
8	การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ แสดงความคิดเห็น					
9	การวางตัวเป็นกลางในการรับฟัง					
10	การรับทราบการรายงานความประพฤติ ปฏิบัติตนของผู้เรียน					
11	การร่วมกันดูแล เอาใจใส่ และ ช่วยเหลือผู้เรียน					
ด้านการตัดสินใจ						
12	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการคิด ทำ และแก้ปัญหาเกี่ยวกับสถานศึกษา					
13	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง องค์กรอื่นๆ หรือหน่วยงานอื่นๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานต่าง ๆ ในสถานศึกษา					
14	ผู้ปกครอง องค์กรอื่นๆ หรือ หน่วยงานอื่นๆ ได้เข้ามามีส่วน ร่วมในการคิดกำหนดเป้าหมาย ร่วมกับสถานศึกษา					
15	ผู้ปกครอง องค์กรอื่นๆ หรือ หน่วยงานอื่นๆ ได้เข้ามามีส่วน ร่วมในการระดมทรัพยากร					
16	ผู้ปกครอง องค์กรอื่นๆ หรือ หน่วยงานอื่นๆ ได้เข้ามามีส่วน ร่วมในการแบ่งงานที่รับผิดชอบ					

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา		ระดับการมีส่วนร่วม				
		มีส่วนร่วม เป็นประจำ	มีส่วนร่วม บ่อย	มีส่วนร่วม บางครั้ง	มีส่วนร่วม น้อย	ไม่มี ส่วนร่วม
		5	4	3	2	1
ด้านการร่วมมือกับชุมชน						
17	ผู้ปกครองเป็นตัวแทนใน ชักชวนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ					
18	ผู้ปกครองสนับสนุนทรัพยากร ทางการศึกษา					
19	ผู้ปกครองสนับสนุนด้าน งบประมาณ					
20	ผู้ปกครองอำนวยความสะดวก ด้านแหล่งเรียนรู้ของชุมชน					
21	ผู้ปกครองช่วยเหลือสถานศึกษา ด้านแรงงาน					
ด้านการร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร						
22	ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมใน การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ หลักสูตรของสถานศึกษา					
23	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมติดตามและ ประเมินผลการจัดทำหลักสูตร ของสถานศึกษา					
24	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมประชุม เชิงปฏิบัติการ					
25	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมใน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา		ระดับการมีส่วนร่วม				
		มีส่วนร่วม เป็นประจำ	มีส่วนร่วม บ่อย	มีส่วนร่วม บางครั้ง	มีส่วนร่วม น้อย	ไม่มี ส่วนร่วม
		5	4	3	2	1
26	ผู้ปกครองมีส่วนในการดำเนินการตามขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร					
ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานผู้ปกครอง						
27	การให้ความรักและความอบอุ่น					
28	การให้ผู้เรียนดำรงชีวิตในครอบครัวอย่างมีความสุข					
29	การดูแลผู้เรียนให้มีพัฒนาการเป็นไปตามวัย					
30	การเสริมสร้างพัฒนาการให้แก่ผู้เรียน					
31	การจัดเวลาผู้เรียนให้มีสติปัญญา อารมณ์ สังคม สามารถปรับตัว และมีความสุข					
ด้านการเป็นอาสาสมัคร						
32	ผู้ปกครองร่วมเป็นอาสาสมัครในการดำเนินงานของสถานศึกษา					
33	ผู้ปกครองเป็นวิทยากรให้ความรู้ผู้เรียนตามความถนัดหรือความเชี่ยวชาญของตน					
34	การเป็นอาสาสมัครเป็น การสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง สถานศึกษากับผู้ปกครอง					
35	ผู้ปกครองร่วมดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา					

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา		ระดับการมีส่วนร่วม				
		มีส่วนร่วม เป็นประจำ	มีส่วนร่วม บ่อย	มีส่วนร่วม บางครั้ง	มีส่วนร่วม น้อย	ไม่มี ส่วนร่วม
		5	4	3	2	1
36	ผู้ปกครองร่วมพัฒนาปรับปรุง และดูแลความสะอาดภายใน สถานศึกษา					
ด้านการร่วมจัดกิจกรรม						
37	ผู้เรียนเป็นสื่อกลางในการ ประสานความสัมพันธ์ระหว่าง บ้านและสถานศึกษา					
38	ผู้ปกครองการเข้าร่วมวันสำคัญ ต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น					
39	ผู้ปกครองเข้าร่วมอบรมความรู้ ต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา					
40	ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา					
41	ความร่วมมือระหว่างบ้านและ สถานศึกษา					
42	ผู้ปกครองร่วมประชาสัมพันธ์ ข่าวสารของสถานศึกษา					

ขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

นางสาวสุทธิกานต์ รอดเรือง

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ง
คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

คำดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 7 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง
การบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา									
1.	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีความเป็นเอกภาพของชาติ	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
2.	หลักสูตรสถานศึกษามีความเป็น ไทยควบคู่กับความเป็นสากล	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
3.	การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สร้างความเสมอภาคของ ประชาชน	0	0	+1	+1	0	2	0.4	ใช้ไม่ได้
4.	การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามี ส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5.	ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมกำหนด แผนการเรียนการสอน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
6.	ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมกำหนด สาระของหลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7.	ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมใน การส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรม ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (ต่อ)									
8.	ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่ เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการ สนับสนุนทรัพยากรทาง การศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9.	ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่ เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล ติดตาม และ ตรวจสอบผลการเรียนของ ผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
10.	ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมมือกับสถานศึกษาใน การอบรมเลี้ยงดูผู้เรียน	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
11.	ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเพื่อสร้าง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่ ผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ด้านการวัดผลและประเมินผล									
12.	การวัดผลและประเมินผลจัดทำ ควบคู่กับการจัดการเรียน การสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
13.	การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ พฤติกรรม คุณธรรม และจริยธรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านการวัดผลและประเมินผล (ต่อ)									
14.	การกำกับ ดูแล การจัดการเรียนรู้ และการวัดผลและประเมินผล เป็นไปตามระเบียบของ สถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
15.	การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
16.	การเสนอโครงการในการสถานศึกษา	0	+1	+1	+1	+1	5	0.8	ใช้ได้
17.	การรายงานการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
18.	การวิเคราะห์ข้อสอบและจัดทำ ข้อสอบมาตรฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
19.	การดำเนินการเกี่ยวกับโอนผล การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
20.	การประสานงานกับหน่วยงาน อื่นๆ	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
21.	การให้ความร่วมมือกับ หน่วยงานต่างๆทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
22.	การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้า มาร่วมกำหนดเป้าหมาย วิธีการ ดำเนินการ และกิจกรรมต่าง ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา									
23.	การสร้างสื่อการจัดการเรียนรู้ ที่ดึงดูดความสนใจและกระตุ้น การเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
24.	การสร้างสื่อการจัดการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (ต่อ)									
25.	การสร้างสื่อการจัดการเรียนรู้ ที่มีความปลอดภัย	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
26.	การสร้างสื่อสื่อการจัดการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
27.	การสร้างสื่อการจัดการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
28.	สื่อการจัดการเรียนรู้สร้างความ สนุกสนานและสร้างความรักใน การเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา									
29.	การจัดทำวิจัยในชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	4	1	ใช้ได้
30.	การนำผลวิจัยมาพัฒนาสื่อ การสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
31.	การนำผลวิจัยมาพัฒนาการ บริหารจัดการศึกษาใน สถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
32.	การนำผลวิจัยมาพัฒนาการ จัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
33.	การนำผลวิจัยมาพัฒนาชุมชน และสังคม	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
34.	การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านการนิเทศการศึกษา									
35.	การนิเทศการศึกษาเป็นการช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาในสถานศึกษา	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
36.	การสร้าง ความเข้าใจระหว่างบุคลากร	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
37.	การนิเทศการศึกษาช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
38.	การนิเทศการศึกษาพัฒนาครู	0	+1	+1	+1	+1	5	0.8	ใช้ได้
39.	การนิเทศการศึกษาพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
40.	การเพิ่มพูนประสบการณ์และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	0	0	+1	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
41.	การนิเทศการศึกษาสร้างการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
42.	การนิเทศการศึกษาสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
43.	การดำเนินด้วยความสมัครใจและตามความสามารถของแต่ละบุคคล	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านการนิเทศการศึกษา (ต่อ)									
44.	การนิเทศการศึกษาสร้าง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
45.	การประสานสัมพันธ์กับ หน่วยงานอื่นๆ	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
46.	การสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา									
47.	การได้รับการศึกษาอย่างมี คุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
48.	การปฏิบัติกิจกรรมหรือภารกิจ หลักอย่างมีระบบแบบแผนที่ กำหนด	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
49.	การควบคุมคุณภาพใน สถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
50.	การตรวจสอบคุณภาพใน สถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
51.	การได้รับการศึกษาอย่างมี คุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
52.	การประเมินคุณภาพสถานศึกษา	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
53.	การประเมินคุณภาพภายในเพื่อ พัฒนาตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
54.	การได้รับการประเมินคุณภาพ ภายนอกองค์กร	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา (ต่อ)									
55.	การพัฒนาการประกันคุณภาพ เพื่อให้เกิดมาตรฐานด้าน คุณภาพการศึกษาอย่างเท่าเทียม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
56.	การสร้างความร่วมมือ ในสถานศึกษา	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
57.	การนิเทศ กำกับติดตาม ช่วยเหลือ และสนับสนุนการ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
58.	การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้									
59.	การส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
60.	ผู้สอนเป็นผู้ให้ความรู้และ เป็นผู้อำนวยความสะดวก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
61.	การบอกจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนรับทราบ	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
62.	การปฏิบัติตามวัตถุประสงค์	0	0	+1	0	+1	2	0.4	ใช้ไม่ได้
63.	การมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของ ผู้เรียนในการจัดการเรียน การสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
64.	การเสริมแรงผู้เรียน	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
65.	การจัดกิจกรรมตามความถนัด และสนใจของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (ต่อ)									
66.	การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ คิดวิเคราะห์ ได้ฝึกฝนการเรียนรู้ แก้ปัญหา และลงมือปฏิบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
67.	การให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อแก้ไข ข้อบกพร่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้									
68.	ผู้เรียน สามารถ เรียนรู้ และ สร้าง ความ รู้ จาก แหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
69.	แหล่งเรียนรู้พัฒนากระบวนการ เรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
70.	แหล่งเรียนรู้มีความสอดคล้อง กับความต้องการของชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
71.	แหล่งเรียนรู้มีสิ่งอำนวยความสะดวก	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
72.	การเปิดโอกาสให้ชุมชน องค์กร หรือหน่วยงานภายนอกได้เข้ามา มีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ จากแหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
73.	การเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ให้กับ หน่วยงานอื่นๆที่อยู่ใกล้เคียงได้ เข้ามาศึกษา และแลกเปลี่ยน เรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 8 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง
การบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน การจัดการศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน									
1.	ผู้ปกครองสามารถเลือกและ ปรับแนวทางการจัดการ หลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.	ผู้ปกครองสามารถเตรียมความ พร้อมและความต้องการของ ผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.	ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา โดยเฉพาะสิ่งที่ผู้เรียนถนัดหรือ สนใจจากการเรียนรู้ที่บ้าน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4.	ผู้ปกครองส่งเสริมและปลูกฝัง นิสัยรักการเรียนรู้ของผู้เรียนจาก ที่บ้าน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5.	ผู้ปกครองจัดสภาพแวดล้อมที่ เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6.	ผู้ปกครองสร้างความรักความ อบอุ่นระหว่างผู้ปกครองและ ผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7.	การจัดสภาพแวดล้อมในบ้านให้ ร่มรื่น สุขสงบ อบอุ่นและ ปลอดภัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
8.	การจัดผู้เรียนให้ใกล้ชิดกับ บุคคลหรือสภาพแวดล้อมที่ดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน การจัดการศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน (ต่อ)									
9.	การจัดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จากแหล่งเรียนรู้ใกล้ๆบ้าน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
10.	การแสวงหาแบบอย่างวัฒนธรรมที่ ดีงามให้แก่ผู้เรียน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
11.	การสร้างความมั่นใจของผู้เรียน จากการทำกิจกรรมต่าง ๆที่บ้าน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ด้านการติดต่อสื่อสาร									
12.	ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนรับรู้ ข่าวสาร และ ประชุมกับ สถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
13.	การสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างผู้ปกครองกับสถานศึกษา หรือระหว่างผู้ปกครองกับ ผู้ปกครอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
14.	การสื่อสารระหว่างครูกับ ผู้ปกครอง หรือระหว่างผู้ปกครอง กับผู้ปกครอง	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
15.	การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ แสดงความคิดเห็น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
16.	การวางตัวเป็นกลางในการรับฟัง	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
17.	การร่วมมือเพื่อประเมินปัญหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
18.	การร่วมหาแนวทางการแก้ไข	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
19.	การรับทราบการรายงาน ความประพฤติปฏิบัติตน ของผู้เรียน	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน การจัดการศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านการติดต่อสื่อสาร (ต่อ)									
20.	การร่วมกันดูแล เอาใจใส่ และ ช่วยเหลือผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
21.	การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ ของผู้เรียนตามความถนัดหรือ ความสามารถของแต่ละบุคคล	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
22.	การแลกเปลี่ยนประสบการณ์	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
23.	การร่วมทำกิจกรรมเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียน	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
ด้านการตัดสินใจ									
24.	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการคิด ทำ และแก้ปัญหากับสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
25.	ผู้ปกครองแจ้งให้สถานศึกษา ทราบถึงสภาพปัญหาและบริบท ของชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
26.	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ ผู้ปกครอง องค์กรอื่นๆ หรือ หน่วยงานอื่นๆ ได้เข้ามามีส่วน ร่วมในการดำเนินงานต่าง ๆ ใน สถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
27.	ผู้ปกครอง องค์กรอื่นๆ หรือ หน่วยงานอื่นๆ ได้เข้ามามีส่วน ร่วมในการคิดกำหนดเป้าหมาย ร่วมกับสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน การจัดการศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านการตัดสินใจ (ต่อ)									
28.	ผู้ปกครอง องค์กรอื่นๆ หรือ หน่วยงานอื่นๆได้เข้ามามีส่วน ร่วมในการระดมทรัพยากร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
29.	ผู้ปกครอง องค์กรอื่นๆ หรือ หน่วยงานอื่นๆได้เข้ามามีส่วน ร่วมในการแบ่งงานที่รับผิดชอบ	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
30.	ผู้ปกครอง องค์กรอื่นๆ หรือ หน่วยงานอื่นๆได้เข้ามามีส่วน ร่วมในการติดตามงาน	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
31.	ผู้ปกครอง องค์กรอื่นๆ หรือ หน่วยงานอื่นๆได้เข้ามามีส่วน ร่วมในการพัฒนาปรับปรุงการ ดำเนินงานของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
32.	ผู้ปกครอง องค์กรอื่นๆ หรือ หน่วยงานอื่นๆร่วมรับ ผลประโยชน์ และชื่นชมยินดีใน ผลงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ด้านการร่วมมือกับชุมชน									
33.	ผู้ปกครองเป็นตัวกลางใน ชักชวนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
34.	ผู้ปกครองประสานงานบุคคลใน ท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมใน สถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน การจัดการศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านการร่วมมือกับชุมชน (ต่อ)									
35.	ผู้ปกครองสนับสนุนทรัพยากร ทางการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
36.	ผู้ปกครองเป็นวิทยากรให้ความรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
37.	ผู้ปกครองสนับสนุนด้าน งบประมาณ	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
38.	ผู้ปกครองอำนวยความสะดวก ด้านแหล่งเรียนรู้ของชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
39.	ผู้ปกครองช่วยเหลือสถานศึกษา ด้านแรงงาน	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
40.	ผู้ปกครองร่วมบริหารจัดการใน สถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ด้านการร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร									
41.	ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมใน การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ หลักสูตรของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
42.	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมติดตามและ ประเมินผลการจัดทำหลักสูตร ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
43.	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมประชุมเชิง ปฏิบัติการ	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
44.	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
45.	ผู้ปกครองมีส่วนจัดทำหลักสูตร ใหม่	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
46.	ผู้ปกครองมีส่วนในการ ดำเนินการตามขั้นตอนการ พัฒนาหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน การจัดการศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง									
47.	การให้ความรักและความอบอุ่น	0	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
48.	การให้ผู้เรียนดำรงชีวิตใน ครอบครัวอย่างมีความสุข	+1	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
49.	การดูแลผู้เรียนให้มีพัฒนาการ เป็นไปตามวัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
50.	การเสริมสร้างพัฒนาการให้แก่ ผู้เรียน	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
51.	การส่งเสริมการเรียนรู้ด้าน การอ่าน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
52.	การขัดเกลาผู้เรียนให้มี สติปัญญา อารมณ์ สังคม สามารถปรับตัว และมีความสุข	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ด้านการเป็นอาสาสมัคร									
53.	ผู้ปกครองร่วมเป็นอาสาสมัครใน การดำเนินงานของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
54.	การเป็นอาสาสมัครของ ผู้ปกครองจะช่วยลดภาระให้แก่ ครูผู้สอนได้	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
55.	การเป็นอาสาสมัครเป็น การสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง สถานศึกษากับผู้ปกครอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
56.	ผู้ปกครองเป็นวิทยากรให้ความรู้ ผู้เรียนตามความถนัดหรือความ เชี่ยวชาญของตน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
57.	ผู้ปกครองร่วมดำเนินกิจกรรม ต่าง ๆ ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน การจัดการศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านการเป็นอาสาสมัคร (ต่อ)									
58.	ผู้ปกครองร่วมระดมทรัพยากร ทางการศึกษาในชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
59.	ผู้ปกครองร่วมพัฒนาแหล่ง เรียนรู้ในสถานศึกษาและชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
60.	ผู้ปกครองร่วมพัฒนาปรับปรุง และดูแลความสะอาดภายใน สถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ด้านการร่วมจัดกิจกรรม									
61.	การเข้าร่วมกิจกรรมของ ผู้ปกครองจะทำให้ผู้เรียนเกิด การพัฒนาการด้านการเรียนรู้ที่ดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
62.	การเข้าร่วมกิจกรรมเป็น การสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างบ้านและโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
63.	ผู้เรียนเป็นสื่อกลางในการ ประสานความสัมพันธ์ระหว่าง บ้านและสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
64.	ผู้ปกครองการเข้าร่วมวันสำคัญ ต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
65.	ผู้ปกครองเข้าร่วมการประชุม ผู้ปกครอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
66.	ผู้ปกครองเข้าร่วมอบรมความรู้ ต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
67.	ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน การจัดการศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านการร่วมจัดกิจกรรม (ต่อ)									
68.	ความร่วมมือระหว่างบ้านและ สถานศึกษา	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
69.	ผู้ปกครองร่วมเป็นวิทยากรเพื่อ ถ่ายทอดความรู้	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
70.	ผู้ปกครองร่วมระดมทรัพยากร ทางการศึกษา	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
71.	ผู้ปกครองร่วมประชาสัมพันธ์ ข่าวสารของสถานศึกษา	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
72.	ผู้ปกครองร่วมเป็นอาสาสมัคร	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้

ภาคผนวก จ
คำอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 9 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเกี่ยวกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
ตอนที่ 1 แบบวัดการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1	
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	
1	0.83
2	0.42
3	0.50
4	0.73
5	0.67
6	0.73
การวัดผลประเมินผล	
7	0.67
8	0.78
9	0.65
10	0.87
11	0.82
12	0.67
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	
13	0.76
14	0.65
15	0.79
16	0.73
17	0.83
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	
18	0.42
19	0.50

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
20	0.73
21	0.67
22	0.63
นิเทศการศึกษา	
23	0.46
24	0.56
25	0.74
26	0.72
27	0.61
การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา	
28	0.54
29	0.51
30	0.51
31	0.62
32	0.66
33	0.70
การพัฒนาระบบการเรียนรู้	
34	0.78
35	0.87
36	0.52
37	0.62
38	0.63

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้	
39	0.82
40	0.85
41	0.74
42	0.68
43	0.63
ตอนที่ 2 แบบวัดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1	
การเรียนรู้ที่บ้าน	
1	0.81
2	0.60
3	0.57
4	0.48
5	0.56
การติดต่อสื่อสาร	
6	0.49
7	0.69
8	0.40
9	0.56
10	0.70
11	0.70
การตัดสินใจ	
12	0.62
13	0.75
14	0.61
15	0.77
16	0.51

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
การร่วมมือกับชุมชน	
17	0.77
18	0.79
19	0.75
20	0.55
21	0.49
การร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร	
22	0.49
23	0.52
24	0.56
25	0.54
26	0.77
การอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง	
27	0.71
28	0.78
29	0.80
30	0.63
31	0.60
การเป็นอาสาสมัคร	
32	0.80
33	0.62
34	0.74
35	0.57
36	0.75
การร่วมจัดกิจกรรม	
37	0.72

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
38	0.76
39	0.69
40	0.63
41	0.83
42	0.65

จากตาราง 9 แสดงว่า แบบวัดการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำนวน 43 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.40 ถึง 0.83 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 แบบวัดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำนวน 42 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.42 ถึง 0.87 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

ประวัติผู้วิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – ชื่อสกุล	นางสาวสุทธิกานต์ รอดเรือง
วัน เดือน ปีเกิด	27 สิงหาคม 2537
สถานที่เกิด	อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	52/21 หมู่ 3 ตำบล สัตหีบ อำเภอ สัตหีบ จังหวัดชลบุรี 20180
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	ข้าราชการครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดบ้านฉาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2549	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนธัมมสิริศึกษาสัตหีบ จังหวัดชลบุรี
พ.ศ. 2552	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสิงห์สมุทร จังหวัดชลบุรี
พ.ศ. 2555	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสิงห์สมุทร จังหวัดชลบุรี
พ.ศ. 2560	การศึกษาระดับบัณฑิต กศ.บ. (การสอนภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยบูรพา
พ.ศ. 2564	ครุศาสตรมหาบัณฑิต ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี